

**A Kúria
Nemzetközi Főosztályának
Hírlevele**

**2021. augusztus 31.
XII. évfolyam 8. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK..... 3

BÜNTETŐ ÜGYSZAK..... 3

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 4

Általános közigazgatási jogterület..... 4

Pénzügyi jogterület..... 13

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 15

POLGÁRI ÜGYSZAK 18

GAZDASÁGI ÜGYSZAK 23

ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK..... 26

BÜNTETŐ ÜGYSZAK 26

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 28

Általános közigazgatási jogterület..... 28

Pénzügyi jogterület..... 36

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 40

POLGÁRI ÜGYSZAK 43

GAZDASÁGI ÜGYSZAK 46

EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT 49

A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI 49

BÜNTETŐ ÜGYSZAK 49

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 49

Általános közigazgatási jogterület..... 49

Pénzügyi jogterület..... 55

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 60

POLGÁRI ÜGYSZAK 61

GAZDASÁGI ÜGYSZAK..... 62

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 66

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI 66

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI 67

A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI 75

BÜNTETŐ ÜGYSZAK 75

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 89

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 92

POLGÁRI ÜGYSZAK 92

GAZDASÁGI ÜGYSZAK..... 92

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyek

18. A Curtea de Apel Timișoara (Románia) által 2021. január 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-40/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a büntetések arányosságának az Európai Unió Alapjogi Chartájának 49. cikkében szereplő elvét, hogy az a nemzeti jogban formálisan bűncselekményként meghatározottaktól eltérő olyan tényállásokra is vonatkozik, amelyek az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke értelmében vett „büntetőjogi vádaknak” tekinthetők az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatában kidolgozott szempontok, így különösen a büntetés súlyossága tükrében, hasonlóan az összeférhetetlenség alapügyben szereplő értékeléséhez, amely a választással elnyerhető közhivatal betöltésének három évre szóló tilalmában megvalósuló mellékbüntetés alkalmazását eredményezheti?

2) Amennyiben az első kérdésre igenlő választ kell adni, úgy kell-e értelmezni a büntetések arányosságának az Európai Unió Alapjogi Chartájának 49. cikkében szereplő elvét, hogy azzal ellentétes a nemzeti végrehajtási jogszabály azon rendelkezése, amelynek értelmében a választással elnyerhető közhivatal betöltő személyek összeférhetetlenségének megállapítása esetén a törvény alapján a választással elnyerhető közhivatal betöltésének három évre szóló tilalmával kapcsolatos mellékbüntetés automatikusan alkalmazandó anélkül, hogy lehetőség lenne az elkövetett jogsértéssel arányos szankció kiszabására?

3) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 15. cikkének (1) bekezdése által biztosított munkavállaláshoz való jogot, valamint a Charta 47. cikke által biztosított, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot, hogy azokkal ellentétes a nemzeti végrehajtási jogszabály azon rendelkezése, amelynek értelmében a választással elnyerhető közhivatal betöltő személyek összeférhetetlenségének megállapítása esetén a törvény alapján a választással elnyerhető közhivatal betöltésének három évre szóló tilalmával kapcsolatos mellékbüntetés automatikusan alkalmazandó anélkül, hogy lehetőség lenne az elkövetett jogsértéssel arányos szankció kiszabására?

19. Az Oberlandesgericht München (Németország) által 2021. április 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-237/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Megkövetelik-e az Európai Unió Bíróságának 2018. november 13-i Raugevicius ítéletében (C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898) az EUMSZ 18. és EUMSZ 21. cikk alkalmazásával kapcsolatban rögzített alapelvek a harmadik ország által előterjesztett, valamely uniós polgár büntetés-végrehajtás céljából történő kiadatására irányuló, az 1957. december 13-i európai kiadatási egyezményre [(kihirdette: a 1994. évi XVIII. tv.)] alapított kérelmének elutasítását abban az esetben is, ha a megkeresett tagállam ezen egyezmény alapján a nemzetközi jog értelmében köteles az uniós polgár kiadatására, mivel az „állampolgár” fogalmát ezen egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint úgy határozta meg, hogy az csak saját állampolgáira terjed ki, más uniós polgárokra azonban nem?

20. A Sofiyski gradski sad (Bulgária) által 2021. április 26-án benyújtott előzetes

döntéshozatal iránti kérelem (C-266/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A kölcsönös elismerés elvének az ítéletekre és próbaidőt megállapító határozatokra való, a próbaidő alatti magatartási szabályok és alternatív szankciók felügyelete céljából történő alkalmazásáról szóló, 2008. november 27-i 2008/947/IB tanácsi kerethatározat 2. cikke 4. pontjának és 4. cikke (1) bekezdése d) pontjának hatálya alá tartoznak-e a büntetőeljárásokban hozott olyan bírósági határozatok, amelyekkel a közúti közlekedési szabályok megszegésével és középsúlyos testi sértés gondatlan okozásával elkövetett bűncselekmények esetében a járművezetéstől határozott időtartamra való eltiltás közigazgatási szankcióját szabják ki az elkövetővel szemben?

2) A vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 11. cikkének (2) bekezdésében és (4) bekezdésének első, második és harmadik albekezdésében foglalt rendelkezések alapján megtagadhatja-e az a tagállam, amelyben az ezen állam által kiállított vezetői engedély jogosultja szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, az olyan közigazgatási szankció elismerését és végrehajtását, amelyet egy másik tagállamban a közúti közlekedési szabályok megszegésével és középsúlyos testi sértés másnak való gondatlan okozásával olyan időpontban elkövetett bűncselekmény miatt szabtak ki a járművezetéstől való ideiglenes eltiltás formájában, amelyben az elkövető az eredetileg az elítélés szerinti állam által kiállított vezetői engedély cseréjét követően a tartózkodási helye szerinti állam által kiállított vezetői engedéllyel rendelkezett?

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

125. A Tribunal administratif de Dijon (Franciaország) által 2021. március 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-206/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Annak előírásával, hogy az érintettnek egészségbiztosítással, valamint elegendő forrással kell rendelkeznie ahhoz, hogy ne jelentsen terhet a szociális segítségnyújtási rendszerre, a 2004. április 29-i 2004/38/EK irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja, valamint 8. cikkének (4) bekezdése [...] közvetett hátrányos megkülönböztetést valósít-e meg azon személyekkel szemben, akik a fogyatékosságuk miatt nem tudnak szakmai tevékenységet végezni, vagy csak korlátozottan tudnak tevékenységet végezni, és ezért nem rendelkezhetnek elegendő forrással a szükségleteik fedezéséhez anélkül, hogy jelentős, sőt észszerűtlen mértékben igénybe ne vennék a tartózkodási helyük szerinti tagállam szociális támogatási rendszerét?

126. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2021. április 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-213/21. és C-214/21. sz. ügyek)¹

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ellentétes-e a 2014/24/EU irányelv 10. cikkének h) pontjával – és ezzel együtt az irányelv (28) preambulumbekkezdésével – az a nemzeti jogszabály, amely előírja, hogy a rendkívüli sürgősségi és sürgősségi egészségügyi szállítási szolgáltatások megállapodással elsősorban önkéntes egyesületek javára ítéltetők oda – feltéve, hogy a harmadik szektor egységes országos nyilvántartásában legalább hat hónapja szerepelnek, valamint az egyesületi hálózathoz csatlakoztak, és (amennyiben létezik ilyen) a vonatkozó tartományi szabályozás értelmében vett akkreditációval rendelkeznek, amennyiben a közvetlen odaítélés garantálja a szolgáltatás nyújtását egy olyan rendszer keretében, amely hatékonyan

¹ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

járul hozzá valamely társadalmi célhoz, és szolidaritási célkitűzéseket követ gazdaságilag hatékony és megfelelő körülmények között, tiszteletben tartva az átláthatóság és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét – anélkül, hogy a lehetséges nyertes ajánlattevők más nonprofit szervezeteket és konkrétan a szociális szervezeteket mint nonprofit vállalkozásokat is magukban foglalják?

A Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Belgium) által 2021. április 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-230/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, különösen a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv (1) 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjával összefüggésben értelmezett 2. cikkének f) pontját, hogy a valamely tagállamban tartózkodó „kísérő nélküli kiskorú” menekültnak a nemzeti joga alapján „nem házsnak” kell lennie ahhoz, hogy jogosult legyen első fokú egyenes ági felmenő rokonokkal való családegyesítésre?

2) Amennyiben igen: a 2003/86/EK irányelv 2. cikkének f) pontja és 10. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „kísérő nélküli kiskorúnak” tekinthető-e az a kiskorú menekült, akinek külföldön kötött házassága közrendi okokból nem ismerhető el?

A Cour constitutionnelle (Belgium) által 2021. április 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-234/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A 91/477/EGK irányelv ugyanezen irányelv I. melléklete II. része A kategóriája 6–9. pontjával összefüggésben értelmezett 7. cikkének (4a) bekezdése sérti-e az Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikkének (1) bekezdését, 20. és 21. cikkét, valamint a bizalomvédelem elvét azáltal, hogy nem teszi lehetővé a tagállamok számára az A9. kategóriában említett, 2017. június 13. előtt jogszerűen szerzett és nyilvántartásba vett tűzfegyverekre vonatkozóan átmeneti rendszer előírását, ugyanakkor a 2017. június 13. előtt jogszerűen szerzett és nyilvántartásba vett, A6 A8. kategóriába tartozó tűzfegyverek esetén a tagállamok előírhatnak átmeneti rendszert?

A Sąd Okręgowy w Warszawie (Lengyelország) által 2021. április 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-243/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkének (3) bekezdését a nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok kiépítési költségeinek csökkentésére irányuló intézkedésekről szóló, 2014. május 15-i 2014/61/EU európai parlamenti és a tanácsi irányelv 3. cikkének (5) bekezdésével, valamint 1. cikkének (3) és (4) bekezdésével összefüggésben, hogy azokkal ellentétes, ha a nemzeti szabályozó hatóság előírhatja a fizikai infrastruktúrával rendelkező, és egyben nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vagy nyilvános elektronikus hírközlő hálózatokat üzemeltető szolgáltatónak minősülő üzemeltetőnek, amelyet nem minősítettek jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak, hogy alkalmazza az ezen üzemeltető fizikai infrastruktúrájához való hozzáférés szabályaira, köztük a szerződéskötés és az alkalmazott hozzáférési díjak szabályaira és eljárásaira vonatkozó, az ezen hatóság által előre meghatározott feltételeket, az ezen üzemeltető fizikai infrastruktúrájához való hozzáféréssel kapcsolatos jogvita fennállásától, valamint a piacon fennálló hatékony versenytől függetlenül?

Másodlagosan (II. változat)

2) Úgy kell-e értelmezni az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelv 68. cikkének (2) és (3) bekezdésével együttesen értelmezett 67. cikkének (1) és (3) bekezdését a nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok kiépítési költségeinek csökkentésére irányuló intézkedésekről szóló, 2014. május 15-i 2014/61/EU európai parlamenti és a tanácsi irányelv 3. cikkének (5) bekezdésével, valamint 1. cikkének (3) és (4) bekezdésével összefüggésben, hogy azokkal ellentétes, ha a nemzeti szabályozó hatóság előírhatja a fizikai infrastruktúrával rendelkező, és egyben nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vagy nyilvános elektronikus hírközlő hálózatokat üzemeltető szolgáltatónak minősülő üzemeltetőnek, amelyet nem minősítettek jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak, hogy alkalmazza az ezen üzemeltető fizikai infrastruktúrájához való hozzáférés szabályaira, köztük a szerződéskötés és az alkalmazott hozzáférési díjak szabályaira és eljárásaira vonatkozó, az ezen hatóság által előre meghatározott feltételeket, az ezen üzemeltető fizikai infrastruktúrájához való hozzáféréssel kapcsolatos jogvita fennállásától, valamint a piacon fennálló hatékony versenytől függetlenül?

A Bundesverwaltungsgericht (Németország) által 2021. április 19-én és 2021. április 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-245/21. és C-249. sz. ügyek)²

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) A „Dublin III” rendelet 27. cikke (4) bekezdésének hatálya alá tartozik-e azon átadásra vonatkozó határozat végrehajtásának hatósági felfüggesztése, amely bírósági fellebbezési eljárás során csak amiatt vonható vissza, hogy az átadások a Covid19-világjárvány következtében ténylegesen (ideiglenesen) nem lehetségesek?
- 2) A 1. kérdésre adott igenlő válasz esetén: megszakítja-e az ilyen felfüggesztést elrendelő határozat a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (1) bekezdése szerinti átadási határidőt?
- 3) A 2. kérdésre adott igenlő válasz esetén: igaz-e ez abban az esetben is, ha a bíróság a Covid19-világjárvány kitörése előtt elutasította a védelmet kérő arra irányuló kérelmét, hogy az átadásra vonatkozó határozat végrehajtását a „Dublin III” rendelet 27. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti fellebbezési eljárás befejezéséig függeszék fel?

A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2021. április 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-261/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Olyan eljárásban, amelyben a fél kérelme – a Bíróság által ugyanezen eljárásban megállapított elvek megsértésére hivatkozással – közvetlenül a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezésére irányul, vizsgálhatja-e a Bíróság által az említett eljárásban megállapított elvek konkrét ügyben történő alkalmazásának helytállóságát az a nemzeti bíróság, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, vagy ennek értékelése a Bíróság feladatát képezi?
- 2) A felek állításának megfelelően megsértette-e a Consiglio di Stato (államtanács) 4990/2019. sz. ítéletével azokat az elveket, amelyeket a Bíróság a 2018. január 23-i ítéletében állapított meg azzal kapcsolatban, hogy a) a két gyógyszer anélkül tekintették ugyanazon érintett piachoz tartozónak, hogy figyelembe vették volna az Avastin off-label keresletének és kínálatának jogellenességét megállapító hatóságok állásfoglalásait; b) nem vizsgálták meg a társaságok által terjesztett információk állítólagosan megtévesztő jellegét?
- 3) Ellentétes-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben is értelmezett EUSZ 4. cikk (3) bekezdésével, EUSZ 19. cikk (1) bekezdésével, EUMSZ 2. cikk (1) és (2) bekezdésével,

² A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

valamint EUMSZ 267. cikkel a codice del processo amministrativo (közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv) 106. cikke, valamint a codice di procedura civile (polgári perrendtartás) 395. és 396. cikke szerinti rendszer, amennyiben az nem teszi lehetővé perújítási kérelemnek a Consiglio di Stato (államtanács) Bíróság ítéleteivel, különösen pedig a Bíróság által előzetes döntéshozatali eljárás keretében megállapított jogelvekkel ellentétes ítéleteivel szemben történő benyújtását?

A Landgericht Hamburg (Németország) által 2021. április 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-253/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 261/2004/EK rendelet 5. cikke (1) bekezdése c) pontjának iii. alpontját, 7. cikkének (1) bekezdését és 8. cikkének (3) bekezdését, hogy a légijárat törlése valósul meg abban az esetben, ha a légijárat a foglalásban megjelölttől eltérő repülőtérré érkezik, amely nem ugyanabban a városban, helységben vagy régióban található, mint a foglalásban megjelölt célrepülőtér, és a légijárat utasait ezt követően e repülőtérről busszal kell átszállítani az eredeti foglalásban megjelölt célrepülőtérre, amelyre az utasok kevesebb, mint 3 óras késéssel érkeznek?

A Tribunale ordinario di Roma (Olaszország) által 2021. április 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-254/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jog megköveteli-e annak megállapítását, hogy e Charta 4. és 19. cikke az alapügy körülményei között védelmet nyújt a dublini rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti rendszerszintű hiányosságokkal nem rendelkező azon uniós tagállam részére történő átadás következtében felmerülő közvetett visszaküldés kockázatával szemben is (ha nincs a III. és IV. fejezetben foglalt feltételek alapján felelős más tagállam), amely már megvizsgálta és elutasította a nemzetközi védelem iránti első kérelmet?

2) A nemzetközi védelem iránti második kérelem benyújtásának helye szerinti tagállamnak a dublini rendelet 27. cikke alapján benyújtott keresetet elbíráló bírósága – amely így hatáskörrel rendelkezik az Unión belüli átadás vizsgálatára, de nem bírálhatja el a védelem iránti kérelmet – létezőként köteles-e értékelni a harmadik országba való közvetett visszaküldés veszélyét abban az esetben, ha a nemzetközi védelem iránti első kérelem benyújtásának helye szerinti tagállam a 2011/95/EU irányelv 8. cikke értelmében vett „belföldi védelem” fogalmát eltérően értékelte?

3) Összeegyeztethető-e a rendelet 3. cikke (1) bekezdésének (második részével) és a harmadik országok állampolgárai azon választási lehetőségének általános tilalmával, hogy melyik uniós országban nyújtják be nemzetközi védelem iránti kérelmet, a közvetett visszaküldés [veszélyének] a „belföldi védelem” szükségességének a két tagállam általi eltérő értelmezése következtében felmerülő értékelése?

4) Az első kérdésekre adott igenlő válasz esetén:

a) Az azon tagállam bírósága által a közvetett visszaküldés veszélyének fennállására vonatkozóan végzett értékelés, amelyben a kérelmező az első kérelmének elutasítását követően a nemzetközi védelem iránti második kérelmét benyújtotta, szükségessé teszi-e a rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerinti, a rendelet által „mérlegelési záradéknak” nevezett záradék alkalmazását?

b) A rendelet III. és IV. fejezetében meghatározott feltételeken túl milyen feltételeket kell alkalmaznia a rendelet 27. cikke alapján eljáró bíróságnak a közvetett visszaküldés veszélyének értékeléséhez, tekintettel arra, hogy ezt a veszélyt már kizárta a nemzetközi védelem iránti első kérelmet megvizsgáló ország?

Az Østre Landsret (Dánia) által 2021. április 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal

iránti kérelem (C-278/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: dán

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (élőhelyvédelmi irányelv) 6. cikke (3) bekezdésének [első mondatát], hogy az alkalmazandó a jelen ügyben fennállóhoz hasonló olyan helyzetre, amelyben meglévő halgazdaság működése folytatásának engedélyezését kéri, amennyiben a halgazdaság tevékenysége, valamint a nitrogén és más tápanyagok kibocsátása a 2006-ban engedélyezett tevékenységhez és kibocsátáshoz képest változatlan maradt, de a halgazdaság korábbi engedélyével összefüggésben nem vizsgálták a területen lévő valamennyi halgazdaság összes tevékenységét és kumulatív hatását, mivel az illetékes hatóságok kizárólag a nitrogén érintett halgazdaságból származó összes többletkibocsátását stb. vizsgálták?

2. Jelentőséggel bír-e az első kérdés megválaszolása szempontjából az, hogy a 2015 és 2021 közötti időszakra vonatkozó nemzeti vízgyűjtőgazdálkodási terv figyelembe veszi a területen található halgazdaságokat, mivel meghatározott mennyiségű nitrogént különít el annak biztosítása érdekében, hogy a területen meglévő halgazdaságok használhassák jelenlegi kibocsátási engedélyeiket, és hogy a halgazdaságok tényleges kibocsátása az előírt határértékeken belül maradjon?

3. Amennyiben a jelen ügyben fennállóhoz hasonló helyzetben az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének [első mondata] szerinti vizsgálatot kell végezni, az illetékes hatóság köteles-e ezen vizsgálatot összefüggésben figyelembe venni a 2015 és 2021 közötti vízgyűjtőgazdálkodási tervben elkülönített nitrogénkibocsátásra vonatkozó határértékeket, valamint a területre vonatkozó vízgyűjtőgazdálkodási tervből vagy Natura 2000 tervből esetlegesen következő minden egyéb releváns információt és vizsgálatot?

Az Østre Landsret (Dánia) által 2021. április 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-279/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: dán

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e az 1/80 határozat 13. cikkében szereplő „standstill” klauzulával az olyan nemzeti szabály bevezetése és alkalmazása, amely – hacsak a konkrét ügyben különösen nyomós indok nem szól ellene – a házastársak közötti családegyesítés feltételeként megköveteli, hogy az érintett uniós tagállamban munkát végző török munkavállalóként a társulási megállapodás és az 1/80 határozat hatálya alá tartozó házastárs/élettárs a fogadó tagállam hivatalos nyelvén sikeres nyelvvizsgát tegyen az alapügyben fennállóhoz hasonló olyan helyzetben, amelyben a török munkavállaló az érintett uniós tagállamban történő huzamos tartózkodáshoz való jogot szerzett a korábban hatályos olyan szabályok alapján, amelyek értelmében e jog megszerzésének nem képezte előfeltételét nyelvvizsgának az érintett tagállam nyelvén történő sikeres letétele?

2) A hátrányos megkülönböztetésnek a 1/80 határozat 10. cikkének (1) bekezdésében szereplő konkrét tilalma kiterjed-e az olyan nemzeti szabályra, amely – hacsak a konkrét ügyben különösen nyomós indok nem szól ellene – a házastársak közötti családegyesítés feltételeként megköveteli, hogy az érintett uniós tagállamban munkát végző török munkavállalóként a társulási megállapodás és az 1/80 határozat hatálya alá tartozó házastárs/élettárs a fogadó tagállam hivatalos nyelvén sikeres nyelvvizsgát tegyen az alapügyben fennállóhoz hasonló olyan helyzetben, amelyben a török munkavállaló az érintett uniós tagállamban történő huzamos tartózkodáshoz való jogot szerzett a korábban hatályos olyan szabályok alapján, amelyek értelmében e jog megszerzésének nem képezte előfeltételét nyelvvizsgának az érintett tagállam nyelvén történő sikeres letétele?

3) Amennyiben a második kérdésre nemleges választ kell adni, ellentétes-e a hátrányos megkülönböztetésnek a társulási megállapodás 9. cikkében szereplő általános tilalmával a fent említetthez hasonló nemzeti szabály az alapügyben fennállóhoz hasonló olyan helyzetben, amelyben a török munkavállaló az érintett uniós tagállamban történő huzamos tartózkodáshoz való jogot szerzett a

korábban hatályos azon szabályok alapján, amelyek értelmében e jog megszerzésének nem képezte előfeltételét nyelvvizsgának a fogadó tagállam hivatalos nyelvén történő sikeres letétele, amennyiben e követelmény nem vonatkozik az érintett skandináv tagállam (a jelen esetben Dánia) és más skandináv országok állampolgáira, illetve más olyan személyekre, akik valamely uniós ország állampolgárai (vagyis az EU és az EGT állampolgáira)?

4) Amennyiben a harmadik kérdésre igenlő választ kell adni, lehet-e a hátrányos megkülönböztetésnek a társulási megállapodás 9. cikkében szereplő általános tilalmára közvetlenül hivatkozni a nemzeti bíróságok előtt?

A Conseil d'État (Belgium) által 2021. április 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-277/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió belüli nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről szóló, 2013. május 21-i 549/2013/[EU] európai parlamenti és tanácsi rendelet A. melléklete 20.309 pontjának h) alpontját, hogy az olyan szabályozást, amellyel egy, az oktatás terén illetékes állami hatóság

— jóváhagyja a tanulmányi programokat,

— szabályozza mind a tanulmányok felépítését, mind az elsődleges és speciális feladatokat, kialakítja a tanulók felvételi és áthelyezési feltételei, az osztályértekezletek döntései és a pénzügyi hozzájárulás ellenőrzését, megszervezi az oktatási intézmények strukturált hálózatokon belüli csoportosítását, valamint megköveteli az oktatási, pedagógiai és intézményi projektek kidolgozását, tovább a tevékenységi jelentésének benyújtását,

— ellenőrzést és felügyeletet szervez, különösen az oktatási ágazatokra, a tanulmányok szintjére és a nyelvi törvények alkalmazására vonatkozóan, a pedagógiai módszerek kivételével;

— a miniszter által engedélyezett eltérés hiányában előírja a tanulók minimális létszámát osztályonként, tagozatonként, fokozatonként vagy más felbontásban,

e rendelkezés értelmében „túlszabályozottnak” kell tekinteni, mivel az érintett tevékenységi terület egységeire vonatkozó általános politikát vagy programot ténylegesen meghatározza vagy rögzíti?

2) Úgy kell-e értelmezni ugyanezen rendelet A. mellékletének 20.15 pontját, hogy az általános szabályozás fogalma magában foglalja azokat az „alapszabályt” alkotó különös szabályokat, amelyek az oktatás területén tevékenykedő nonprofit intézmények állami hatóság által finanszírozott személyi állományára irányadók?

A Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (Litvánia) által 2021. április 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-280/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A menedékkérőnek tulajdonított, a 2011/95/EU irányelv 10. cikke értelmében vett politikai véleménnyel egyenértékűnek kell-e tekinteni az illegálisan működő és korrupció révén befolyással rendelkező olyan csoporttal szembeni tiltakozást, amely csoport az állami gépezeten keresztül nyomást gyakorol a menedékkérőre, és amellyel szemben az államon belüli kiterjedt korrupció miatt nem lehet jogszerűen védekezni?

A Tribunale Ordinario di Firenze (Olaszország) által 2021. május 10-én benyújtott

előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-297/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

(1) Elsődlegesen úgy kell-e értelmezni a 604/2013/EU rendelet 17. cikkének (1) bekezdését az [Európai Unió Alapjogi Chartája] 19. és 47. cikkére és a 604/2013/EU rendelet 27. cikkére tekintettel, hogy a tagállamnak az Unità Dublino határozatával szembeni jogorvoslati kérelmet elbíráló bírósága megállapíthatja az átadás végrehajtására a 18. cikk (1) bekezdésének d) pontja alapján köteles tagállam felelősségét, amennyiben megállapítja a visszaküldés tilalma elve megsértése kockázatának a felelős tagállamban való fennállását a kérelmező származási országába való visszaküldése miatt, ahol a kérelmező életveszélynek vagy embertelen és megalázó bánásmód veszélyének lenne kitéve?

2) Másodlagosan úgy kell-e értelmezni a 604/2013/EU rendelet 3. cikkének (2) bekezdését az [Európai Unió Alapjogi Chartája] 19. és 47. cikkére és a 604/2013/EU rendelet 27. cikkére tekintettel, hogy a bíróság megállapíthatja az átadás végrehajtására az ugyanezen rendelet 18. cikke (1) bekezdésének d) pontja alapján köteles tagállam felelősségét, amennyiben bizonyítást nyer, hogy:

- a) a felelős tagállamban fennáll annak kockázata, hogy megsértik a visszaküldés tilalmának elvét azáltal, hogy a kérelmezőt visszaküldik származási országába, ahol életveszélynek lenne kitéve vagy őt embertelen vagy megalázó bánásmódnak vetnék alá;
- b) nem lehetséges a 604/2013/EU rendelet III. fejezetében foglalt kritériumok alapján kijelölt másik tagállam részére történő átadás végrehajtása?

Az Administrativen sad Sofia-grad (Bulgária) által 2021. május 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-289/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az a körülmény, hogy módosították valamely nemzeti normatív jogi aktusnak a fellebbviteli bíróság által korábban egy hatályos uniós jogi rendelkezéssel összeegyeztethetetlennek nyilvánított rendelkezését, mentesíti-e a felülvizsgálati bíróságot azon kötelezettség alól, hogy megvizsgálja a módosítás előtt hatályos rendelkezést, illetve értékelje, hogy az összeegyeztethető-e az uniós joggal?

2) Az Unió joga (a jelen ügyben a 2012/27/EU irányelv 9. és 10. cikke) által biztosított jogok és szabadságok tekintetében fennálló hatékony jogorvoslatot képez-e az a feltevés, hogy a szóban forgó rendelkezést visszavonták, illetve ilyen jogorvoslatot képez-e ez a feltevés, ha a nemzeti jogban annak vizsgálatára biztosított lehetőség, hogy az érintett nemzeti rendelkezés összeegyeztethetetlen volt-e az uniós joggal a módosítása előtt, csak akkor áll fenn, ha e rendelkezés miatt konkrét kártérítési keresettel fordulnak a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz, és e lehetőség csak a keresetet indító személy tekintetében áll fenn?

3) A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Elfogadható-e, hogy a szóban forgó rendelkezés az elfogadás és a módosítás közötti időszakban továbbra is szabályozza a jogviszonyokat korlátlan számú olyan személy tekintetében, akik nem indítottak kártérítési keresetet a rendelkezés miatt, illetve hogy a nemzeti norma uniós jogi normával való összeegyeztethetőségének értékelése a módosítás előtti időszak tekintetében e személyeket illetően nem történt meg?

A Korkein hallinto-oikeus (Finnország) által 2021. május 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-296/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: finn

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A hatástalanított tűzfegyverek Unión belüli szállítása esetén, a 2008/51/EK irányelvvel módosított, a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló, 1991. június 18-i 91/477/EGK tanácsi

irányelv, valamint a hatástalanított tűzfegyverek végleges működésképtelenségét biztosító hatástalanítási előírásokra és technikákra vonatkozó közös iránymutatások meghatározásáról szóló 2015. december 15-i (EU) 2015/2403 bizottsági végrehajtási rendelet, különösen e rendelet 3. cikke (1) bekezdése rendelkezéseire figyelemmel:

- a) akkor is tekinthető-e a fegyverekről szóló irányelv és a hatástalanítási rendelet 3. és 7. cikkének értelmében vett szervezetnek a hatástalanítási tanúsítványt kiállító nemzeti hatóság által megerősített ellenőrző szervezet, ha nem szerepel a Bizottság által a 3. cikk (3) bekezdése alapján közzétett jegyzékben, feltéve hogy az említett tagállam különböző hatóságai a fegyverek szállítójának azt a tájékoztatást adták, hogy a tanúsítványt kiállító, GmbH (korlátolt felelősségű társaság) formában működő ellenőrző szervezet a rendelet értelmében erre jogosult, és
- b) azonosítható-e egy tagállam által a fegyverek hatástalanítására kijelölt ellenőrző szervezet a rendelet 3. cikkének (3) bekezdése alapján a Bizottság honlapján közzétett jegyzékbe történő felvétel helyett valamely nemzeti hatóság által nyújtott egyéb bizonyítékkal olyan módon, hogy az ezen ellenőrző szervezet által kiállított hatástalanítási tanúsítvány olyan mértékben teljesíti a rendeletben meghatározott követelményeket, hogy a tagállamok kötelesek a más tagállamban kiállított hatástalanítási tanúsítványokat a rendelet 7. cikkének (2) bekezdése alapján elismerni?

A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2021. május 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-304/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 2000/78/EK irányelvet, az EUSZ 3. cikket, az EUMSZ 10. cikket és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkét, hogy azokkal ellentétes a módosított és kiegészített 334/2000. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendeletben és a Ministero dell' interno (belügyminisztérium) által elfogadott másodlagos jogforrásokban foglalt nemzeti szabályozás, amely az állami rendőrségnél a tisztviselők szakmai előmeneteli rendszerében a felügyelői állások betöltése céljából történő kiválasztáson való részvételt 30 éves korhatárhoz köti?

A Tribunale di Milano (Olaszország) által 2021. május 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-315/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Úgy kell-e értelmezni a 604/2013/EU rendelet 4. és 5. cikkét, hogy azok megsértése önmagában a 604/2013/EU rendelet 27. cikke alapján megtámadott határozat jogellenességét eredményezi, függetlenül az említett jogsértésnek a határozat tartalmára és a felelős tagállam meghatározására gyakorolt konkrét hatásaitól?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a 604/2013/EU rendeletnek a „Dublin III” rendelet 18. cikke (1) bekezdésének a) pontjával vagy 18. cikke (2) bekezdésének b), c) és d) pontjával és 20. cikkének (5) bekezdésével összefüggésben értelmezett 27. cikkét, hogy az egymástól különböző jogorvoslatokat és különböző bírósági kereset keretében érvényesíthető kifogásokat állapít meg, valamint a 604/2013/EU rendelet 4. és 5. cikke szerinti tájékoztatási és személyes meghallgatási kötelezettség megsértésének különböző eseteit határozza meg?

A második kérdésre adott igenlő válasz esetén: úgy kell e értelmezni a 604/2013/EU rendelet 4. és 5. cikkét, hogy az ott előírt, tájékoztatásra vonatkozó garanciák csak a 18. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett esetben állnak fenn, a visszavételi eljárásban nem, vagy úgy kell e értelmezni, hogy ez utóbbi eljárásra legalább a tájékoztatási kötelezettség vonatkozik a kötelezettségnek a 19. cikkben említett megszűnésével, valamint a menekültügyi eljárás és a kérelmezőkre vonatkozó befogadási feltételek rendszerszintű hiányosságaival összefüggésben, aminek eredményeként az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód kockázata áll fenn

a 3. cikk (2) bekezdése alapján?

3) Úgy kell-e értelmezni a 3. cikk (2) bekezdését, hogy a „menekültügyi eljárás rendszerszintű hiányosságai” körébe tartoznak a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító, a visszavételt végrehajtó tagállam bírósága által hozott már jogerős határozatok esetleges hatásai is, ha a 604/2013/EU rendelet 27. cikke alapján megkeresett bíróság úgy véli, hogy a származási országba való visszatérés esetén ténylegesen fennáll annak kockázata, hogy a kérelmezőt embertelen vagy megalázó bánásmódnak teszik ki, figyelembe véve a 2011. december 13-i 2011/95/EU irányelv 15. cikkének c) pontja szerinti általános fegyveres konfliktushelyzet vélelmezett fennállását is?

A tribunal d'arrondissement (Luxemburg) által 2021. május 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-317/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló (EU) 2015/849 irányelv, valamint a 2009/138/EK és a 2013/36/EU irányelv módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/843 európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezései, és különösen annak a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv 30. cikkének (5) bekezdését módosító 1. cikke (15) bekezdésének c) pontja az említett (EU) 2018/843 irányelv által módosított változatukban, amennyiben azok a „lakosság bármely tagjának” hozzáférést biztosítanak a társaságok és egyéb jogi személyek tényleges tulajdonosaira vonatkozó információkhoz,

érvénytelenek-e amiatt, hogy:

- a) sértik a többek között az EUSZ 5. cikk (4) bekezdésében rögzített arányosság elvét, és/vagy
- b) sértik az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. cikkét (a vállalkozás szabadsága) és/vagy
- c) sértik az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. cikkét (törvény előtti egyenlőség) és 21. cikkét (megkülönböztetés tilalma) és/vagy
- d) sértik az üzleti titok védelmének általános uniós jogelvét?

Az Administratīvā apgabaltiesa (Lettország) által 2021. május 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-318/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőségéről szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikke 83. pontját, hogy kutató-tudásközvetítő szervezetnek minősíthető-e egy olyan entitás (pl. egyetem vagy kutatóintézet, technológiatranszfer-ügynökség, innovációs közvetítő, valós vagy virtuális együttműködést kínáló kutatóorientált entitás), amelynek elsődleges céljai között szerepel a független tevékenységként végzett alap kutatás, alkalmazott kutatás vagy kísérleti fejlesztés, vagy e tevékenységek eredményeinek oktatás, közzététel vagy tudástranszfer útján széles körben történő terjesztése, amelynek finanszírozása azonban nagyobb részt gazdasági tevékenységekből származó bevételekből áll?

2) Igazolt-e a gazdasági és nem gazdasági tevékenységek finanszírozásának (bevételek és kiadások) arányára vonatkozó követelmény alkalmazása annak meghatározása céljából, hogy az entitás megfelel-e az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőségéről szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikkének 83. pontjában foglalt, arra vonatkozó követelménynek, miszerint az

entitás tevékenységeinek elsődleges célja a független tevékenységként végzett alap kutatás, alkalmazott kutatás vagy kísérleti fejlesztés, vagy e tevékenységek eredményeinek oktatás, közzététel vagy tudástranszfer útján széles körben történő terjesztése legyen?

3) A második kérdésre adott igenlő válasz esetén milyen aránynak kell fennállnia a gazdasági tevékenységek és a nem gazdasági tevékenységek finanszírozása között annak meghatározása tekintetében, hogy az entitás elsődleges célja a független tevékenységként végzett alap kutatás, alkalmazott kutatás vagy kísérleti fejlesztés, vagy e tevékenységek eredményeinek oktatás, közzététel vagy tudástranszfer útján széles körben történő terjesztése?

4) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetőségéről szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikkének 83. pontjában foglalt szabályt, amelynek értelmében azok a vállalkozások, amelyek például részvényesként vagy tagként döntő befolyással lehetnek a projektet javasoló entitásra, nem élvezhetnek preferenciális hozzáférést az általa elért kutatási eredményekhez, legyenek az említett entitás tagjai vagy részvényesei akár haszonszerzésre törekvő természetes vagy jogi személyek lehetnek (az oktatási szolgáltatások visszatérő nyújtását is beleértve), akár olyan jogalanyok, amelyeket nonprofit jelleggel alapítottak (például egyesület vagy alapítvány)?

A Tribunale di Trieste (Olaszország) által 2021. május 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-328/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 604/2013/EU rendelet 27. cikkét:

- hogy a 604/2013/EU rendelet 4. cikkének (2) és (3) bekezdésében előírt tájékoztató füzet azon személy részére történő átadásának elmulasztása, aki a 604/2013/EU rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében leírt helyzetben található, önmagában az átadásra vonatkozó határozat orvosolhatatlan semmisségét (és adott esetben az új kérelemmel megkeresett tagállamnak a nemzetközi védelem iránti kérelem elbírálásáért fennálló felelősségét is) eredményezi;
- vagy úgy, hogy a felperesnek kell bizonyítania az eljárásban, hogy ha a tájékoztató füzetet átadták volna részére, az eljárás más eredményre vezetett volna?

2) Úgy kell-e értelmezni a 604/2013/EU rendelet 27. cikkét:

- hogy a 603/2013/EU rendelet 29. cikkében előírt tájékoztató füzet azon személy részére történő átadásának elmulasztása, aki a 604/2013/EU rendelet 24. cikkének (1) bekezdésében leírt helyzetben található, önmagában az átadásra vonatkozó határozat orvosolhatatlan semmisségét (és adott esetben az új nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása lehetőségének ebből eredő szükséges biztosítását is) eredményezi;
- vagy úgy, hogy a felperesnek kell bizonyítania az eljárásban, hogy ha a tájékoztató füzetet átadták volna részére, az eljárás más eredményre vezetett volna?

Pénzügyi jogterület

58. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2021. április 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-247/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 197. cikke (1) bekezdésének c) pontjával összefüggésben értelmezett 42. cikkének a) pontját (a 2010. július 13-i 2010/45/EU tanácsi irányelv szerinti változatában), hogy a megrendelő akkor is adó megfizetésére kötelezett személynek minősül, ha a számlán, amely nem tünteti

fel a hozzáadottérték-adó összegét, szerepel a „adómentes Közösségen belüli háromszögügylet” szöveg?

2. Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén:

- a) helyesbíthető-e utólag érvényesen az ilyen számlaadat (annak feltüntetésével, hogy „UStG 25. § -a szerinti, Közösségen belüli háromszögügylet. Az adó megfizetésének kötelezettsége a megrendelőre száll át”)?
- b) Szükséges-e az eredményes helyesbítéshez, hogy a helyesbített számla eljusson a számlabefogadóhoz?
- c) Az eredeti számlázás időpontjára visszaható hatállyal bír-e a helyesbítés?

3. Úgy kell-e értelmezni a 2006/112/EK irányelv (a 2010. július 13-i 2010/45/EU tanácsi irányelv és annak helyesbítése szerinti változatában) 219a. cikkét, hogy azon tagállam számlázásra vonatkozó szabályait kell alkalmazni, amelynek a rendelkezéseit akkor kellene alkalmazni, ha a számlán (még) semmilyen „beszerzőt” nem jelöltek meg adófizetésre kötelezett személyként; vagy azon tagállam rendelkezéseit kell alkalmazni, amelynek a rendelkezései a „beszerző” adófizetésre kötelezett személynek való minősítésének megállapított érvényessége esetén alkalmazandók?

59. A Naczelný Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2021. április 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-250/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy az e rendelkezésben a hitelnyújtásra, hitelközvetítésre vagy hitelkezelésre vonatkozó ügyletek esetében biztosított adómentességet az alapjárársban leírt szintetikus értékpapírosítási szerződésre is alkalmazni kell?

60. A Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (Litvánia) által 2021. május 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-293/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 184–187. cikkét, hogy az adóalany köteles (vagy nem köteles) korrigálni a tárgyi eszköz előállítás céljából beszerzett termékeket és igénybe vett szolgáltatásokat terhelő hozzáadottérték-adó (háa) levonását, ha e termékeket már nem kívánják adóköteles gazdasági tevékenység keretében felhasználni, mivel az adóalany tulajdonosa (részvényese) úgy dönt, hogy kezdeményezi az adóalany végelszámolását, és ezen adóalany kérelmet nyújt be a haaalany-nyilvántartásból való törlés iránt? Befolyásolják-e az e kérdésre adandó választ az adóalany végelszámolására vonatkozó határozat indokai, nevezetesen az, hogy az e jogalany végelszámolását kezdeményező határozatot a növekvő veszteségek, a megrendelések hiánya és a részvényesnek a tervezett (kívánt) gazdasági tevékenység jövedelmezőségével kapcsolatos kétségei miatt hozták meg?

61. A Cour de cassation du Grand-Duché de Luxembourg (Luxemburg) által 2021. május 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-294/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 2. cikkének 1. pontja, amely úgy rendelkezik, hogy „a hozzáadottérték-adó alá

tartozik: 1. az adóalany által belföldön ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás;”

és/vagy a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 9. cikke (2) bekezdésének b) pontja, amely úgy rendelkezik, hogy „valamely szállítási szolgáltatás helyének azon útvonalat kell tekinteni, ahol – figyelembe véve a megtett szállítási útszakaszt – a szállítás teljesül”

alkalmazandó-e, és a Luxemburgban letelepedett szolgáltató által nyújtott személyszállítási szolgáltatások Luxemburgban való héa-kötelezettségét eredményezi-e, amennyiben a szolgáltatásokat egy olyan kondomínium területén végzik, amely – a Luxemburgi Nagyhercegség és a Németországi Szövetségi Köztársaság közötti közös határ határvonaláról és levélváltásról szóló, 1984. december 19-én aláírt szerződés szerint – a Luxemburgi Nagyhercegség és a Németországi Szövetségi Köztársaság közös szuverenitása alá tartozik, és amelynek vonatkozásában a személyszállítási szolgáltatásokat terhelő héa beszedésének tárgyában nem létezik a két állam között olyan – a Luxemburgi Nagyhercegség és a Németországi Szövetségi Köztársaság közötti közös határ határvonaláról szóló, 1984. december 19-i szerződés 5. cikke (1) bekezdésében előírtak szerinti – megállapodás, amelynek értelmében: „A Szerződő Felek a közös szuverenitás alá tartozó területen alkalmazandó jog kérdéseit külön megállapodásban szabályozzák”?

62. A cour d'appel de Bruxelles (Belgium) által 2021. május 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-295/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a különböző tagállamok anya- és leányvállalatai esetében alkalmazandó adóztatás közös rendszeréről szóló, 1990. július 23-i 90/435/EGK tanácsi irányelvnek a társasági jogról szóló 78/855/EGK irányelv (harmadik irányelv) és a 82/891/EGK irányelv (hatodik irányelv) rendelkezéseivel együttesen vagy ezek nélkül értelmezett 4. cikke (1) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a 90/435 irányelv szerinti felosztott nyereséget beszámítják az osztalékban részesülő társaság adóalapjába azt megelőzően, hogy összegének 95 %-át az adóalaphoz levonják, és az adott esetben átvihető a későbbi adózási időszakra, amely szabályozás ugyanakkor olyan különös rendelkezés hiányában, amely a társaságok átalakulási műveletei esetén előírná, hogy az átvevő társaságba így átvitt levonások teljes egészében átszállnak a kedvezményezett társaságra, azzal a hatással jár, hogy ezen nyereséget az említett művelet során közvetett módon megadóztatják egy olyan rendelkezés alkalmazása miatt, amely ezen levonások átvitelét a beolvadó társaság beolvadó elemei által az egyesülést megelőzően képzett teljes nettó vagyonnak az átvevő társaság teljes nettó vagyona és a beolvadó elemek nettó adóértéke által szintén az egyesülést megelőzően képzett összegben képviselt hányada arányában korlátozza?

Munkaügyi ügyszak

28. A Sąd Okręgowy w Katowicach (Lengyelország) által 2021. március 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-181/21. sz. ügy) és a Sąd Okręgowy w Krakowie (Lengyelország) által 2021. április 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-269/21. sz. ügy)³

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 2. cikkét és 19. cikkének (1) bekezdését, valamint az Alapjogi Charta (a továbbiakban: Charta) 47. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (1)–(3) bekezdését, hogy

³ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

- a) nem minősül az uniós jog értelmében törvény által létrehozott bíróságnak az a bíróság, amelynek keretében az e bíróságon belül bírói tisztségre a többségében a végrehajtó és jogalkotó hatalomtól függetlenül felállított bírói öngazgatási testületek részvételét mellőző eljárásban kinevezett személy jár el, olyan helyzetben, amelyben a tagállam alkotmányos vívmányainak fényében szükséges az e követelménynek megfelelő bírói öngazgatási testület bírói kinevezési eljárásban való részvétele az intézményi és strukturális összefüggésekre, és különösen arra tekintettel, hogy
- a bírói tisztségre vonatkozó pályázatok véleményezésének kötelezettsége a bírák közgyűléseire hárult, e kötelezettséget pedig szándékosan a nemzeti jogszabályokkal és e bírói öngazgatási testület állásponjtjával ellentétes módon figyelmen kívül hagyták;
 - a lengyel alkotmányos és jogszabályi rendelkezésekkel ellentétes módon megválasztott jelenlegi Krajowa Rada Sądownictwa (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország) nem független szerv, és annak nem tagjai a szakma e szervbe a végrehajtó és jogalkotó hatalomtól függetlenül kinevezett képviselői, és következésképpen ténylegesen nem nyújtottak be a bírói tisztségre történő kinevezésre irányuló, a nemzeti jogszabályoknak megfelelő kérelmet;
 - a pályázati eljárás résztvevőinek nem állt rendelkezésére az EUSZ 2. cikk, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése, valamint az EUSZ 6. cikk (1)–(3) bekezdése értelmében vett bíróság előtti jogorvoslat.
- b) nem felel meg a törvény által létrehozott független bíróság követelményeinek az a bíróság, amelyben e bíróságon belül bírósági tisztségre a végrehajtó hatalom önkényes beavatkozásától függő és a többségében a végrehajtó és jogalkotó hatalomtól függetlenül felállított bírói öngazgatási testületek vagy a jelölt objektív értékelését biztosító egyéb szerv részvételét mellőző eljárásban kinevezett személy jár el, tekintettel arra, hogy a bírói öngazgatási testületek vagy a végrehajtó és jogalkotó hatalomtól független és a jelölt objektív értékelését biztosító egyéb szerv részvétele a bírói kinevezési eljárásban az EUSZ és a Charta fentiekben említett rendelkezéseiben gyökerező, és az Európai Unióhoz hasonló jogi unió alapját jelentő európai jogi hagyomány összefüggésében szükséges ahhoz, hogy a nemzeti bíróság az uniós joggal érintett ügyekben biztosítsa a hatékony bírói jogvédelem előírt szintjét, és következésképpen biztosított legyen a hatalmi ágak szétválasztásának és egyensúlyának elve, valamint a jogállamiság elve;

2) Úgy kell-e értelmezni a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett EUSZ 2. cikket és EUSZ 19. cikk (1) bekezdését, hogy amennyiben a bíróság valamely tanácsának az 1. pontban ismertetett feltételek mellett kinevezett személy a tagja:

- a) azokkal – figyelembe véve az intézményi és rendszerszintű kontextust is – ellentétes az olyan nemzeti jogi rendelkezések alkalmazása, amelyek az ilyen személy bírói tisztségre való kinevezése jogszerűségének vizsgálatát a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) a bírói tisztségre kizárólag az 1. pontban ismertetett feltételek mellett kinevezett személyekből álló tanácsának kizárólagos hatáskörébe utalják, és amelyek egyben előírják a bírói kinevezésekkel kapcsolatos kifogások elbírálásának mellőzését;
- b) az európai jog tényleges érvényesülésének biztosítása érdekében a nemzeti jog olyan értelmezését követelik meg, amely lehetővé teszi a bíróság számára, hogy a határozathozatalra alkalmatlan bíró kizárására vonatkozó szabályok analógia útján történő alkalmazása útján hivatalból kizárja az ilyen személyt az ügy elbírálásából (iudex inabilis)?

29. A Tribunal Superior de Justicia de Castilla y León (Spanyolország) által 2021. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-192/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletében szereplő, az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontjában alkalmazott „összehasonlítható, határozatlan időre alkalmazott munkavállaló” fogalmát akként kell-e értelmezni, hogy a személyi besorolási fokozat újbóli megállapítása során a határozatlan időre kinevezett köztisztviselő által e jogállás megszerzését megelőzően, határozott időre kinevezett

köszölgálati alkalmazotként szerzett szolgálati idő azonosnak tekintendő egy másik határozatlan időre kinevezett köztisztviselő szolgálati idejével?

2) Az 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletében szereplő, az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontját akként kell-e értelmezni, hogy mind az a tény, hogy ezt az időt már értékelték és beszámították a határozatlan időre kinevezett köztisztviselői jogállás megszerzéséhez, mind pedig a köztisztviselők vertikális előmeneteli rendszerének a nemzeti jog szerinti szabályozása olyan objektív oknak minősül, amely igazolja, hogy a határozatlan időre kinevezett köztisztviselő által e jogállás megszerzését megelőzően, határozott időre kinevezett közzölgálati alkalmazotként szerzett szolgálati időt ne vegyék figyelembe a személyi besorolási fokozat újbóli megállapítása során?

30. A Bundesarbeitsgericht (Németország) által 2021. április 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-257/21. és C-258/21. sz. ügyek)⁴

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Az Európai Unió Alapjogi Chartája 51. cikke (1) bekezdésének első mondata értelmében a munkaidőről szóló 2003/88/EK irányelvet hajtja-e végre valamely kollektív szerződés olyan rendelkezése, amely a nem rendszeres éjszakai munkavégzés esetén magasabb összegű ellentételezést ír elő, mint a rendszeres éjszakai munkavégzés esetén?

2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Összeegyeztethető-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. cikkével valamely kollektív szerződés olyan rendelkezése, amely a nem rendszeres éjszakai munkavégzés esetén magasabb összegű ellentételezést ír elő, mint a rendszeres éjszakai munkavégzés esetén, amennyiben az éjszakai munkavégzés egészségi ártalmait mellett a nem rendszeres éjszakai munkavégzés rosszabb tervezhetősége miatti terheket is ellentételezni kívánja?

31. A Korkein hallinto-oikeus (Finnország) által 2021 április 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-270/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: finn

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2013. november 20-i 2013/55/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a szakmai képezések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: a szakmai képezésekről szóló irányelv) 3. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy szabályozott szakmának az a szakma tekintendő, amelynek esetében egyfelől az alkalmassági követelményeket valamely tagállam oktatási minisztere által elfogadott rendelet állapítja meg, az óvodapedagógusoktól megkövetelt pedagógiai készségeket szakmai szabvány szabályozza, és a tagállam az óvodapedagógusi szakmát a szabályozott szakmáknak a Bizottságnál létrehozott adatbázisában nyilvántartásba vetette, amely szakma esetében másfelől azonban az e szakma alkalmassági követelményeire vonatkozó rendelet szövege szerint mérlegelési jogkört biztosítanak a munkáltató számára az alkalmassági követelményeknek, különösen a pedagógiai készségre vonatkozó követelménynek való megfelelés értékelése tekintetében, és a pedagógiai készség megléte bizonyításának módját sem a szóban forgó rendelet, sem más törvények, rendeletek vagy közigazgatási rendelkezések nem szabályozzák?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: A szakmai képezésekről szóló irányelv 13. cikkének (1) bekezdése értelmében vett képzettségi tanúsítványnak, illetve az előírt képezés megszerzését tanúsító egyéb okiratnak tekinthető-e a származási tagállam illetékes hatósága által kiállított, szakmai képezésre vonatkozó olyan tanúsítvány, amelynek megszerzéséhez a szóban forgó szakmában szerzett

⁴ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

munkatapasztalat szükséges, amennyiben a tanúsítvány kiállítása alapjául szolgáló szakmai tapasztalat a származási tagállamból e tagállam szovjet szocialista köztársaságként való létezése időszakából, valamint a fogadó tagállamból származik, mindazonáltal nem a származási tagállamból, az e tagállam önállóságának visszanyerését követő időszakból?

3) Úgy kell-e értelmezni a szakmai képesítésekről szóló irányelv 3. cikkének (3) bekezdését, hogy azt a szakmai képesítést, amely olyan végzettségen alapul, amelyet valamely tagállam földrajzi területén található oktatási intézményben olyan időszakban szereztek, amelyben a tagállam nem volt önálló állam, hanem szovjet szocialista köztársaságként létezett, továbbá amelynek alapjául olyan szakmai tapasztalat szolgál, amelyet e végzettség alapján a szóban forgó szovjet szocialista köztársaságban e tagállam önállóságának visszanyerését megelőzően szereztek, harmadik országban szerzett szakmai képesítésnek kell-e tekinteni, és így az e szakmai képesítésre való hivatkozáshoz a származási tagállamban e tagállam önállóságának visszanyerését követően szerzett további hároméves szakmai tapasztalat szükséges?

Polgári ügyek

60. A Sąd Apelacyjny w Warszawie (Lengyelország) által 2020. szeptember 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-428/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A 88/357/EGK és 90/232/EGK tanácsi irányelv, valamint a 2000/26/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a biztosítási fedezetre vonatkozó legalacsonyabb összegek kiigazítására átmeneti időszakot megállapító tagállam az irányelv végrehajtásának időpontját követő 30 hónapon belül a biztosítási fedezet összegeit köteles volt legalább a 84/6/EGK módosított 1. cikkének (2) bekezdésében meghatározott szint felére növelni

— valamennyi, az említett 30 hónap elteltét követően hatályos gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés esetében, ideértve a 2009. december 11-ét megelőzően kötött, azonban ezen időpontot követően is hatályban maradó szerződéseket is – a 2009. december 11-ét követően bekövetkezett káresemény tekintetében,

— vagy kizárólag a 2009. december 11-ét követően kötött új gépjármű-felelősségbiztosítási szerződések tekintetében?

61. A Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie (Lengyelország) által 2021. március 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-208/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2005/29/EK irányelv 2. cikkének d) pontjával összefüggésben értelmezett 3. cikkének (1) bekezdését, hogy az a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat fogalmának jelentése tekintetében csak a szerződés megkötésével és a terméknek a fogyasztó részére történő bemutatásával kapcsolatos körülményekre irányul, vagy az irányelv alkalmazási körébe és így a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat fogalmába tartozik-e azon megtévesztő általános szerződési feltételeknek a termék kidolgozójának minősülő kereskedő általi megfogalmazása, amelyek egy másik kereskedő által készített értékesítési ajánlat érvényesülésének alapját képezik, tehát közvetlenül nem kapcsolódnak a termék forgalomba hozatalához?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén abból kell-e kiindulni, hogy a 2005/29/EK irányelv alapján a tisztességtelen piaci gyakorlat alkalmazásáért felelős kereskedőnek azt a kereskedőt kell tekinteni, aki a megtévesztő általános szerződési feltételek megfogalmazásáért felel, vagy azt a kereskedőt, aki az ilyen általános szerződési feltételek alapján mutat be terméket a fogyasztónak, és közvetlenül felelős a termék forgalomba hozataláért, vagy abból kell-e kiindulni, hogy a 2005/29/EK irányelv alapján mindkét kereskedő felelősséggel tartozik?

3) Ellentétes-e a 2005/29/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdésével az olyan nemzeti szabályozás (a nemzeti jog olyan értelmezése), amely akkor biztosítja a fogyasztó számára azt a jogot, hogy a nemzeti bíróságtól kérje a kereskedővel kötött szerződés érvénytelenítését a szolgáltatások kölcsönös visszatérítése mellett, ha a fogyasztó a szerződés megkötésére irányuló szándékát tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat hatására nyilvánította ki?

4) A harmadik kérdésre adott igenlő válasz esetén a 93/13 irányelvet (2) kell-e megfelelő jogalpnak tekinteni a kereskedő érthetetlen és homályos általános szerződési feltételek fogyasztóval szembeni alkalmazásán alapuló tevékenységének értékeléséhez, következésképpen úgy kell-e értelmezni a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának a 93/13 irányelv 5. cikkében foglalt feltételét, hogy e feltételnek megfelel a fogyasztókkal kötött, mögöttes befektetési alaphoz kötött biztosítási szerződésekben foglalt azon egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, amely nem határozza meg kifejezetten a befektetési kockázat biztosítási szerződés tartama alatti mértékét, és kizárólag a befizetett első díj és a folyamatos díjak egy része elvesztésének lehetőségéről ad tájékoztatást abban az esetben, ha a biztosítást a biztosítási időszak vége előtt felmondják?

62. A Tribunalul Ilfov (Románia) által 2021. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-196/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ha a bíróság dönt és rendelkezik a beavatkozó felek polgári eljárásban való idézéséről, az 1393/2007/EK rendelet 5. cikke értelmében vett „kérelmező” a beavatkozó felek idézéséről határozó tagállami bíróság vagy az e bíróság előtt folyamatban lévő eljárásban részt vevő fél?

63. A Landgericht Ravensburg (Németország) által 2021. április 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-240/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 2007/46/EK irányelvnek a 715/2007/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 18. cikke (1) bekezdésének, 26. cikke (1) bekezdésének és 46. cikkének az is célja-e, hogy a gépjárművek vevőinek érdekeit védje?

Amennyiben igen:

2) Az ilyen érdekek közé tartozik-e a jármű vevőjének ahhoz fűződő érdeke, hogy ne vásároljon olyan járművet, amely nem felel meg az uniós jogi előírásoknak, így különösen, hogy ne vásároljon olyan járművet, amely a 715/2007/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti tiltott hatástalanító berendezéssel rendelkezik?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első és második kérdésre adott választól függetlenül:

3) Összeegyeztethetetlen-e az uniós joggal, ha egy vevő, aki valamely gyártó által a 715/2007/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti tiltott hatástalanító berendezéssel forgalomba hozott járművet vásárolt, a jármű gyártójával szemben a kára megtérítésére irányuló, jogellenes károkozásokon alapuló polgári jogi követeléseket, így különösen a jármű átadása és átruházása ellenében a járműért fizetett vételár megtérítésére irányuló követelést is csak kivételesen, akkor érvényesíthet, ha a jármű gyártója szándékosan és a jóerkölcsbe ütköző módon járt el?

Amennyiben igen:

4) Megköveteli-e az uniós jog, hogy a jármű vevője a jármű gyártójának a 715/2007/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti tiltott hatástalanító berendezéssel ellátott jármű forgalomba hozatalával összefüggő bármely vétkes (gondatlan vagy szándékos) magatartása esetén jogellenes károkozásokon alapuló polgári jogi megtérítési követelést támaszthasson a jármű gyártójával szemben?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első négy kérdésre adott választól függetlenül:

5) Összeegyeztethetetlen-e az uniós joggal, ha a nemzeti jogban a jármű vevőjének túrnie kell a jármű tényleges használatából származó előnyök beszámítását, ha a gyártótól jogellenes károkozás miatti kártérítés útján a 715/2007/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti tiltott hatástalanító berendezéssel forgalomba hozott jármű átadása és átruházása ellenében a jármű vételárának megtérítését követeli?

Amennyiben nem:

6) Összeegyeztethetetlen-e az uniós joggal, ha a használatból származó ezen előny a teljes vételáron alapul, anélkül, hogy a járműnek a tiltott hatástalanító berendezéssel való ellátásból eredő értékcsökkenése miatt, és/vagy az uniós jognak nem megfelelő jármű vevő által nem kívánt használatára tekintettel levonást eszközölnének?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első hat kérdésre adott választól függetlenül:

7) Összeegyeztethetetlen-e a nemzeti bíróságoknak az EUMSZ 267. cikk második bekezdése szerinti, előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére való jogosultságával, és alkalmazhatatlan-e előzetes döntéshozatalra utaló végzések meghozatalára a Zivilprozessordnung (polgári perrendtartás) 348. § -a (3) bekezdésének 2. pontja annyiban, amennyiben e rendelkezés előzetes döntéshozatalra utaló végzéseknek az EUMSZ 267. cikk második bekezdése alapján történő meghozatalára is vonatkozik?

64. Az Amtsgericht Bottrop (Németország) által 2021. április 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-249/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 2011/83/EU irányelv 8. cikke (2) bekezdésének második albekezdését, hogy annak megválaszolása szempontjából, hogy gomb vagy hasonló funkció, amelynek aktiválása az e rendelkezés első albekezdése értelmében vett elektronikus úton megkötendő, távollevők közötti szerződés megkötéséhez vezető megrendelési folyamat szerves részét képezi, és amelyet nem láttak el „fizetési kötelezettséggel járó megrendelés” felirattal, e rendelkezés értelmében olyan megfelelő, egyértelműen megfogalmazott felirattal rendelkezik-e, amely jelzi, hogy a megrendelés a kereskedő javára teljesítendő fizetési kötelezettséget von maga után, kizárólag a gomb, illetve hasonló funkció felirattal való ellátása bír jelentőséggel?

65. Az Oberlandesgericht München (Németország) által 2021. április 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-256/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2017/1001 rendelet 124. cikkének d) pontját és 128. cikkét, hogy az európai uniós védjegy bíróság még azt követően is rendelkezik hatáskörrel az európai uniós védjegyek a rendelet 128. cikke értelmében vett viszontkeresettel kért törléséről való döntéshozatalra, hogy az ezen európai uniós védjegyre alapított, a 124. cikk a) pontja értelmében vett védjegybitorlási keresettől érvényesen elálltak?

66. A Korkein oikeus (Finnország) által 2021. április 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-264/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: finn

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A gyártónak a termékfelelősségről szóló irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalma

feltételezi-e, hogy az a személy, aki nevét, védjegyét vagy egyéb megkülönböztető jelzését a terméken feltüntette, vagy ezek feltüntetését engedélyezte, más módon is a termék gyártójaként adja meg önmagát?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Milyen szempontok alapján kell értékelni a termék gyártójaként történő megadást? Jelentőséggel bír-e ezen értékelés szempontjából, hogy a terméket a védjegyjogosult egyik leányvállalata gyártotta és egy másik leányvállalata forgalmazta?

67. A Cour d'appel de Bruxelles (Belgium) által 2021 április 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-265/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001 rendelet (1) (a továbbiakban: „Brüsszel I” rendelet) 5. cikkének 1. pontja értelmében vett „szerződéssel vagy szerződéses igénnyel kapcsolatos ügy” fogalmát:

- a) úgy kell-e értelmezni, hogy az a felperes keresetének alapjául szolgáló, az egyik fél által a másik felé szabadon vállalt jogi kötelezettség megállapítását írja elő, még akkor is, ha a kötelezettséget az alperes és/vagy a felperes nem szabadon vállalta?
- b) igenlő válasz esetén, milyen mértékű kapcsolatnak kell lennie a szabadon vállalt jogi kötelezettség és a felperes és/vagy az alperes között?

2) Az „igény” fogalma, amelyre a felperes „keresetét alapítja”, magában foglalja-e – a „Brüsszel I” rendelet 5. cikkének 1. pontja értelmében vett szerződéssel vagy szerződéses igénnyel kapcsolatos ügynek az ugyanezen rendelet 5. cikke 3. pontja szerinti jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügytől történő megkülönböztetéséhez használt kritériumhoz (C-59/19, 32. pont) hasonlóan – annak vizsgálatát, hogy a szabadon vállalt jogi kötelezettség értelmezése a kereset megalapozása céljából elengedhetetlennek tűnik-e?

3) A „Brüsszel I” rendelet 5. cikkének 1. pontja értelmében vett szerződéssel vagy szerződéses igénnyel kapcsolatos ügynek minősül-e az a kereset, amellyel a felperes azt kívánja megtudni, hogy ki a tulajdonosa azon általa birtokolt dolognak, amelynek birtoklása kettős adásvételi szerződésen alapul, amely közül az elsőt e dolog eredeti társtulajdonosa (az alperes házastársa, szintén eredeti társtulajdonos) azzal a személlyel kötötte, aki e dolgot a felperesnek eladta, míg a második szerződést e két utóbbi személy?

- a) Eltérő választ kell-e adni, ha az alperes arra hivatkozik, hogy az első szerződés nem adásvételi szerződés, hanem letéti szerződés?
- b) Amennyiben ezen esetek egyike a szerződéssel vagy szerződéses igénnyel kapcsolatos ügyek körébe tartozik, melyik szerződést kell figyelembe venni a vitatott kötelezettség teljesítési helyének meghatározásakor?

4) Úgy kell-e értelmezni a szerződéses kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK rendelet („Róma I”) 4. cikkét, hogy az alkalmazandó az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésben említett esetre, és ha igen, mely szerződést kell figyelembe venni?

68. A Landesgericht Salzburg (Ausztria) által 2021. május 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-287/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatássegütesekről szóló, 2015.

november 25-i (EU) 2015/2302 európai parlamenti és tanácsi irányelv (továbbiakban: irányelv) 12. cikkének (2) bekezdését, hogy főszabály szerint az utazónak az utazási csomag „elháríthatatlan és rendkívüli körülmények” miatti lemondása csak közvetlenül az utazás megkezdése előtt, vagy egyedi esetekben 3–4 hónappal korábban is lehetséges?

2) Ha a lemondási nyilatkozat főszabály szerint időbeli korlátozás nélkül megengedett, akkor a további kérdések merülnek fel:

a) az utazó szempontjából a tervezett utazási időszakra vonatkozó előrejelzés érdekében végzett előzetes értékelés keretében elegendő-e az, hogy a fent említett körülmények és az abból eredő hátrányok bizonyos valószínűséggel már előre láthatóak legyenek, és hogy már egy fennálló veszélyhelyzetben nagy valószínűséggel ne legyen jelentős javulás várható; és

b) az adott esetben idő előtt bejelentett lemondás nem az utazó kárára történik-e, amennyiben a lemondási nyilatkozat időpontjában már fennálló körülmények csupán közvetlenül az utazás tervezett megkezdését megelőzően olyanok, hogy az utazás szervezője végül nem tudja lebonyolítani az utazást, vagy az utazónak az abban való részvétele észszerűtlen lett volna?

3) A rendeltetési helyen vagy a rendeltetési hely közvetlen közelében elháríthatatlan és rendkívüli körülmények fennállásának és az utazási csomag teljesítésére ebből következő jelentős hátrányos hatásnak az értékelése során:

a) kizárólag objektív körülményeket, vagy az utazó részéről olyan szubjektív körülményeket is figyelembe kell venni, mint például a jelen ügyben az utazás különös célja és az, hogy az utazó két kisgyermekkel utazik; és

b) az utazási időszak alatt előreláthatóan fennálló veszélyhelyzet mérlegelése során az oda- és visszaúton kívül elsősorban a szardíniai célállomás, nem pedig Olaszország többi része bír-e jelentőséggel?

4) Kizárt-e az ingyenes lemondási jog akkor, ha az utazó által hivatkozott körülmények a foglalás időpontjában már fennálltak, vagy legalábbis előre láthatóak voltak, vagy ez legalábbis vezethet-e a hátrányos hatás észszerűségének értékelése során szigorúbb kritérium alkalmazásához?

5) Amennyiben az utazás ingyenes lemondásának feltételei nem teljesülnek, felmerül a kérdés, hogy az irányelv 12. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, megállapodás szerinti „észszerű, egységes lemondási díj” csak a tapasztalatokon alapuló, ágazaton belül szokásosan alkalmazandó százalékok keretein belül alkalmazható-e, vagy mindig szükséges-e a várhatóan megspórolt kiadások és az utazási szolgáltatások egyéb felhasználásából származó bevételek – egyedi esetben az utazásszervező által alkalmazott számítási alapnak a nyilvánosságra hozatalával való – vizsgálata?

6) A megállapodás szerinti, egységes lemondási díj észszerűségének értékelése során lehet-e hivatkozni a nemzeti jogra, ha előreláthatóan aránytalan eljárási teher esetén e jog lehetővé teszi valamely összegnek a bíróságok mérlegelési jogkörében való meghatározását?

7) Az irányelv 12. cikke (1) bekezdésének utolsó mondata, amely szerint az utazó kérésére az utazásszervezőnek meg kell indokolnia a lemondási díj összegét, vonatkozik-e a megállapodás szerinti, százalékban megállapított egységes lemondási díjra is, és milyen jogkövetkezményekkel jár az utazásszervező e kötelezettségének nem vagy nem kielégítő teljesítése?

8) A szervezőre hárul-e az indokolási és a bizonyítási teher a megállapodás szerinti, százalékban megállapított egységes lemondási díj észszerűségére vonatkozóan, vagy mindig az utazó feladata, hogy kifogással éljen, és bizonyítsa, hogy az utazásszervező szokás szerint mit takarít meg a lemondás időpontjától függően, és szokás szerint mit nyerhet az utazási szolgáltatások más jellegű értékesítése révén?

69. A tribunal de première instance de Liège (Belgium) által 2021. május 7-én benyújtott

előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-291/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A polgári és kereskedelmi ügyekben a tagállamközi követelésbehajtás megkönnyítése érdekében az ideiglenes számlazárolást elrendelő európai végzés eljárásának létrehozásáról szóló, 2014. május 15-i 655/2014 európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „az adóst a hitelező követelésének megfizetésére kötelező” bírósági határozatnak minősül-e az olyan kézbesített bírósági határozat, amely az egyik felet a jogsértés megszüntetésére kötelező végzés megsértése esetén kényszerítő bírság megfizetésére kötelezi?

2) A polgári és kereskedelmi ügyekben a tagállamközi követelésbehajtás megkönnyítése érdekében az ideiglenes számlazárolást elrendelő európai végzés eljárásának létrehozásáról szóló, 2014. május 15-i 655/2014 európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkének értelmében vett „bírósági határozat” fogalmába tartozik-e a felet kényszerítő bírság megfizetésére kötelező – az eredeti eljárás helye szerinti országban végrehajtható – bírósági határozat, ha az összeg mértékének a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/12 európai parlamenti és tanácsi rendelet (2) 55. cikke szerinti megállapítására nem került sor?

Gazdasági ügyszak

45. Az Oberlandesgericht Stuttgart (Németország) által 2021. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-190/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Egy önmagában vizsgálva és autonóm módon értelmezve jogellenes károkozásokon alapuló minősülő követelést már akkor az 1215/2012/EU rendelet 7. cikkének 1. pontja szerinti, szerződésből eredő követelésnek kell minősíteni, ha a jogellenes károkozásokon alapuló követelés bármilyen módon verseng egy szerződésből eredő követeléssel anélkül, hogy a jogellenes károkozásokon alapuló követelés létezése szempontjából a szerződés értelmezése jelentőséggel bírna?

2. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: Hol található a káresemény bekövetkezésének az 1215/2012/EU rendelet 7. cikkének 2. pontja értelmében vett helye, ha a pénzforgalmi szolgáltató valamely ügyfél számlájáról elektronikus pénzt utal át egy szerencsejáték-szervező vállalkozás ugyanazon pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett bevételi bankszámlájára, és a pénzforgalmi szolgáltatónak a szerencsejáték-szervező vállalkozás javára történő kifizetésekben való közreműködését esetlegesen jogellenes cselekménynek kell tekinteni:

2.1. a pénzforgalmi szolgáltató székhelyén, mint az elektronikuspénz-művelet helyén?

2.2. azon a helyen, ahol a fizetési művelet alapján (legalábbis a művelet jogszerűsége esetén) a pénzforgalmi szolgáltatónak a költségek megtérítése iránti igénye keletkezik a fizetésre megbízást adó ügyféllel szemben?

2.3 azon a helyen, ahol a fizetésre megbízást adó ügyfél lakóhelye található?

2.4. azon a helyen, ahol az ügyfél bankszámláját vezetik, amelyhez a pénzforgalmi szolgáltató beszedési megbízással az elektronikuspénz-számla feltöltése céljából hozzáférhet?

2.5. azon helyen, ahol a szerencsejáték-szervező vállalkozásnál a játékos részére vezetett fogadási számlára a pénzforgalmi szolgáltató által átutalt pénz a szerencsejáték során elveszik, tehát a szerencsejáték-szervező vállalkozás székhelyén?

2.6. azon a helyen, ahol az ügyfél a tiltott szerencsejátékot végzi (amennyiben a játék helye egyúttal az ügyfél lakóhelye is)?

2.7. a fenti helyek egyikén sem?

2.8. A 2.2. kérdésre adott igenlő válasz esetén, és amennyiben jelentőséggel bír azon hely, ahol a fizetési művelet alapján a pénzforgalmi szolgáltatónak költségek megtérítése iránti igénye keletkezik az ügyféllel szemben: Hol keletkezik a költségek megtérítése iránti igény a fizetésre megbízást adó ügyféllel szemben? Figyelembe vehető-e a pénzforgalmi szolgáltatásról szóló keretszerződés teljesítésének helye vagy az adós lakóhelye e kötelezettség helyének meghatározása során?

46. A Landgericht Ravensburg (Németország) által 2021. április 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-232/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Az Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény, a továbbiakban: EGBGB) 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata szerinti törvényességi fikciót illetően:

a) Összeegyeztethető-e a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjával és 14. cikkének (1) bekezdésével az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata annyiban, amennyiben e rendelkezések az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének első és második mondata szerinti követelményeknek és az EGBGB 247. cikke 12. §-a (1) bekezdése második mondata 2. pontjának b) alpontjában támasztott követelményeknek megfelelőnek nyilvánítják a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja szerinti követelményekkel ellentétes szerződési feltételeket?

Amennyiben igen:

b) Az következik-e az uniós jogból, különösen a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjából és 14. cikkének (1) bekezdéséből, hogy az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata nem alkalmazható annyiban, amennyiben e rendelkezések az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének első és második mondata szerinti követelményeknek és az EGBGB 247. cikke 12. §-a (1) bekezdése második mondata 2. pontjának b) alpontjában támasztott követelményeknek megfelelőnek nyilvánítják a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja szerinti követelményekkel ellentétes szerződési feltételeket?

Az 1) a) és b) kérdésre adott választól függetlenül:

2. A 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti, kötelezően feltüntetendő információkat illetően:

a) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját, hogy a hitelmegállapodásban feltüntetendő napi kamatösszeget a hitelmegállapodásban feltüntetett szerződéses hitelkamatláb alapján kell kiszámítani?

b) A 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontját illetően:

aa) Úgy kell-e értelmezni ezt a rendelkezést, hogy a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezésre vonatkozóan a kölcsönszerződésben szereplő információknak kellően pontosnak kell lenniük ahhoz, hogy a fogyasztó legalább megközelítőleg kiszámíthassa a fizetendő ellentételezés összegét?

(A fenti aa) kérdésre adott igenlő válasz esetén):

bb) Ellentétes-e a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontjával és 14. cikke (1) bekezdésének második mondatával az olyan nemzeti rendelkezés, amely szerint a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontja értelmében vett hiányos információk esetén az elállásra nyitva álló időszak mindazonáltal a szerződéskötéssel kezdődik, és csupán a hitelezőnek a hitel határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezéshez való joga szűnik meg?

Ha a fenti 2) a) vagy b) kérdés közül legalább az egyikre igenlő választ kell adni:

c) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontját, hogy az elállásra nyitva álló időszak csak akkor kezdődik meg, ha a 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti tájékoztatásra teljeskörűen és pontosan sor került?

Amennyiben nem:

d) Melyek azok az irányadó szempontok, amelyek alapján az elállásra nyitva álló időszak a hiányos vagy pontatlan információk ellenére megkezdődik?

A fenti 1) a) és/vagy a 2) a) vagy b) kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

3. A 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási joggal kapcsolatos jogvesztést illetően:

a) Megszűnhet-e a 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jog?

Amennyiben igen:

b) Az elállási jognak a parlament által elfogadott törvényben szabályozandó időbeli korlátozásáról van-e szó a jogvesztés esetében?

Amennyiben nem:

c) Szubjektív szempontból azt feltételezi-e a jogvesztés, hogy a fogyasztónak tudomása volt elállási jogának fennmaradásáról, vagy legalábbis hogy tudomásának hiánya súlyos gondatlanság értelmében véve betudható neki? Ugyanez vonatkozik-e a megszűnt szerződésekre is?

Amennyiben nem:

d) Ellentétes-e a jogvesztésre vonatkozó szabályok jóhiszemű alkalmazásával a hitelező azon lehetősége, hogy a hitelfelvevőt utólag tájékoztathatja a 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontja alapján, és ezáltal megindíthatja az elállásra nyitva álló időszakot? Ugyanez vonatkozik-e a megszűnt szerződésekre is?

Amennyiben nem:

e) Összeegyeztethető-e ez a nemzetközi jog azon állandó elveivel, amelyekhez a német bíróság kötve van a Grundgesetz (a Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye) alapján?

Amennyiben igen:

f) Hogyan kell feloldania a német jogalkalmazónak a kötelező nemzetközi jogi rendelkezések és a Bíróság által megfogalmazott követelmények közötti összeütközést?

4. A fogyasztónak a 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási joga visszaélészerű gyakorlásának feltételezését illetően:

a) Lehet-e a 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jog gyakorlása visszaélészerű?

Amennyiben igen:

b) Az elállási jog visszaélészerű gyakorlásának feltételezése az elállási jog olyan korlátozásának minősül-e, amelyet parlament által elfogadott törvényben kell szabályozni?

Amennyiben nem:

c) Szubjektív szempontból azt feltételezi-e az elállási jog visszaélészerű gyakorlásának feltételezése, hogy a fogyasztónak tudomása volt elállási jogának fennmaradásáról, vagy legalábbis hogy tudomásának hiánya súlyos gondatlanság értelmében véve betudható neki? Ugyanez vonatkozik-e a megszűnt szerződésekre is?

Amennyiben nem:

d) Ellentétes-e az elállási jog visszaélészerű gyakorlásának jóhiszemű feltételezésével a hitelező azon lehetősége, hogy a hitelfelvevőt utólag tájékoztathatja a 2008/48/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontja alapján, és ezáltal megindíthatja az elállásra nyitva álló időszakot?

Ugyanez vonatkozik-e a megszünt szerződésekre is?

Amennyiben nem:

e) Összeegyeztethető-e ez a nemzetközi jog azon állandó elveivel, amelyekhez a német bíróság kötve van az alaptörvény alapján?

Amennyiben igen:

f) Hogyan kell feloldania a német jogalkalmazónak a kötelező nemzetközi jogi rendelkezések és a Bíróság által megfogalmazott követelmények közötti összeütközést?

A fenti 1–4. kérdésre adandó választól függetlenül:

5. a) Összeegyeztethető-e az uniós joggal, ha a nemzeti jog értelmében az adásvételi szerződéshez kapcsolódó hitelmegállapodás esetében a fogyasztónak a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti elállási jogának érvényes gyakorlását követően

aa) a fogyasztónak a hitelezővel szemben fennálló, a teljesített kölcsön-törlesztőrészek visszafizetésére vonatkozó követelése csak akkor válik esedékessé, ha a fogyasztó a megvásárolt dolgot átadta a hitelező részére, vagy bizonyítékot szolgáltatott arra vonatkozóan, hogy a dolgot a hitelező részére elküldte?

bb) a fogyasztónak az általa teljesített kölcsön-törlesztőrészeknek az adásvétel tárgyának átadását követően történő visszafizetése iránti keresetét mint jelenleg megalapozatlant el kell utasítani, ha a hitelező az adásvétel tárgyának átvételével nem esett jogosult késedelembe?

Amennyiben nem:

b) Az következik-e az uniós jogból, hogy az a) aa) és/vagy az a) bb) kérdésben ismertetett nemzeti rendelkezések nem alkalmazhatók?

A fenti 1–5. kérdésre adandó választól függetlenül:

6. Összeegyeztethetetlen-e a nemzeti bíróságoknak az EUMSZ 267. cikk második bekezdése szerinti, előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére való jogosultságával, és alkalmazhatatlan-e előzetes döntéshozatalra utaló végzések meghozatalára a Zivilprozessordnung (polgári perrendtartás) 348a. §-a (2) bekezdésének 1. pontja annyiban, amennyiben e rendelkezés előzetes döntéshozatalra utaló végzéseknek az EUMSZ 267. cikk második bekezdése alapján történő meghozatalára is vonatkozik?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

16. A Bíróság (ötödik tanács) 2021. április 29-i ítélete (a Rechtbank Amsterdam [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – az X ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása (C-665/20. PPU. sz. ügy)⁵

1) A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4. cikkének 5. pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam úgy dönt, hogy átülteti e rendelkezést a belső jogába, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak mérlegelési mozgástérrel kell rendelkeznie annak eldöntéséről, hogy az említett rendelkezésben meghatározott okból az európai elfogatóparancs végrehajtását meg kell-e tagadni, vagy sem.

2) A 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontját és 4. cikkének 5. pontját úgy kell értelmezni, hogy az „ugyanazon cselekmény” e két rendelkezésben szereplő fogalma egységesen értelmezendő.

⁵ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 120. sz. alatt.

3) A 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 5. pontját, amely a végrehajtás mérlegelhető megtagadásának az e rendelkezésben előírt okának alkalmazását ahhoz a feltételhez köti, hogy elítélés esetén a büntetést már végrehajtották, végrehajtása folyamatban van, vagy az ítélkező állam joga szerint az már nem hajtható végre, úgy kell értelmezni, hogy ez a feltétel teljesül akkor, ha az átadni kért személyt ugyanazon cselekmény miatt jogerősen szabadságvesztés-büntetésre elítélték, amelynek egy részét az ítélkező államban végrehajtották, és amelynek hátralevő részét ezen állam egyik, nem igazságügyi hatóságnak minősülő hatósága elengedte olyan közkegyelmi intézkedés keretében, amely olyan elítéltekre is vonatkozik, akik súlyos bűncselekményeket követtek el, és amely nem észszerű büntetőpolitikai megfontolásokon alapul. A végrehajtó igazságügyi hatóság feladata, hogy a rendelkezésére álló mérlegelési mozgásterén belül eljárva egyensúlyt teremtsen egyrészt a büntetlenség megelőzése és a bűnözés elleni küzdelem, másrészt pedig az érintett személy jogbiztonságának garantálása között.

A Bíróság (nagytanács) 2021. május 12-i ítélete (a Verwaltungsgericht Wiesbaden [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – WS kontra Bundesrepublik Deutschland (C-505/19. sz. ügy)⁶

1) A Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határoikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én Schengenen aláírt és 1995. március 26-án hatályba lépett egyezmény 54. cikkét és az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az, ha a valamely harmadik állam kérésére a Bűnügyi Rendőrség Nemzetközi Szervezete (Interpol) által kiadott vörös riasztással érintett személyt a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határoikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-én Schengenen aláírt megállapodásban részes valamely állam vagy valamely tagállam hatóságai ideiglenes letartóztatásba veszik, kivéve ha e megállapodásban részes valamely államban vagy valamely tagállamban hozott jogerős bírósági határozatban megállapítást nyer, hogy e személynek a vörös riasztás alapjául szolgáló tényállással megegyező cselekményét az említett megállapodásban részes valamely államban vagy valamely tagállamban már jogerősen elbírálták.

2) A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezéseit a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én aláírt egyezmény 54. cikkével és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal mindaddig nem ellentétes a Bűnügyi Rendőrség Nemzetközi Szervezete (Interpol) által kiadott vörös riasztásban feltüntetett személyes adatok kezelése, amíg a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határoikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-én Schengenen aláírt megállapodásban részes valamely államban vagy valamely tagállamban hozott jogerős bírósági határozattal megállapítást nem nyer, hogy az e figyelmeztető jelzés alapjául szolgáló tényállásra a ne bis in idem elve alkalmazandó, feltéve hogy ez az adatkezelés megfelel az ezen irányelvben megállapított feltételeknek, különösen pedig az említett irányelv 8. cikkének (1) bekezdése értelmében szükségesnek bizonyul valamely illetékes hatóság feladatának ellátásához.

3) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett ötödik kérdés elfogadhatatlan.

A Bíróság (hatodik tanács) 2021. június 10-i ítélete (a Sąd Rejonowy w Opatowie

⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Büntető ügyszak, 30. sz. alatt.

[Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ultimo Portfolio Investment (Luxemburg) S. A. kontra KM (C-303/20. sz. ügy)⁷

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 23. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a szankciók e cikkben előírt hatékony, arányos és visszatartó jellegének vizsgálatát, többek között a fogyasztó hitelképességének értékelésére vonatkozó, ezen irányelv 8. cikkében előírt kötelezettség be nem tartása esetén, az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdésének megfelelően nem kizárólag az említett irányelv átültetése során kifejezetten elfogadott nemzeti jogi rendelkezés figyelembevételével kell elvégezni, hanem e jog rendelkezéseinek összességére tekintettel, és ezeket – amennyire csak lehetséges – ugyanezen irányelv szövegének és céljainak fényében kell értelmezni akképpen, hogy e szankciók megfeleljenek az ezen irányelv 23. cikkében rögzített követelményeknek.

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

84. A Bíróság elnökének 2021. március 26-i végzése (a Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-121/20. sz. ügy)⁸

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

A Bíróság (ötödik tanács) 2021. március 26-i végzése (a Tribunal du travail de Liège [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – VW kontra Agence fédérale pour l'Accueil des demandeurs d'asile (Fedasil) (C-92/21. sz. ügy)⁹

Az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 27. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy valamely tagállam egy olyan kérelmezővel szemben, aki jogorvoslati kérelmet nyújtott be egy e rendelet 26. cikkének (1) bekezdése szerinti, másik tagállamba történő átadásra vonatkozó határozattal szemben, ezen átadást előkészítő intézkedéseket hozzon, például helyet jelöljön ki a számára egy olyan speciális befogadó intézményben, amelyben az elszállásolt személyek segítségben részesülnek átadásuk előkészítése céljából.

A Bíróság (hatodik tanács) 2021. április 29-i ítélete (a Curtea de Apel Constanța [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – Centrul Județean Tulcea kontra SC Piscicola Tulcea SA (C-294/19 sz. ügy), Ira Invest SRL kontra Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – Centrul Județean Tulcea (C-304/19. sz. ügy)¹⁰

A közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. január 19-i 73/2009/EK tanácsi rendelet 2. cikkének h) pontját és 34. cikke (2) bekezdését,

⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 11. szám, Büntető ügyszak, 29. sz. alatt.

⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 79. sz. alatt.

⁹ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 87. sz. alatt.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 173. sz. alatt.

valamint a közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1307/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének e) pontját és 32. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok a területek, amelyeket a nemzeti jog alapján akvakultúrás tevékenységre szánt területként soroltak be, de amelyeket ténylegesen mezőgazdasági célra használnak vagy használtak, mezőgazdasági területnek minősülnek.

A Bíróság (harmadik tanács) 2021. április 29-i ítélete (a Tribunal Supremo [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Banco de Portugal, Fundo de Resolução, Novo Banco SA, Sucursal en España kontra VR (C-504/19. sz. ügy)¹¹

A hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról szóló, 2001. április 4-i 2001/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek – a jogbiztonság elvével és az Európa Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének első bekezdésével összefüggésben értelmezett – 3. cikkének (2) bekezdését és 32. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes a székhely szerinti tagállamtól eltérő tagállamban folyamatban lévő, olyan kötelezettségelemre vonatkozó érdemi bírósági eljárásban, amelyet valamely hitelintézet rendelkezése alól egy ezen előbbi tagállamban hozott első reorganizációs intézkedéssel kivontak, egy arra irányuló második reorganizációs intézkedés joghatásainak bármely további feltétel nélküli elismerése, amely az ilyen eljárás megindítását megelőző időpontra visszaható hatállyal e kötelezettségelemet visszaruhazza az említett hitelintézetre, amennyiben ezen elismerés azzal jár, hogy azon hitelintézet, amelyre a kötelezettséget az első intézkedéssel átruházták, e folyamatban lévő eljárásban visszaható hatállyal elveszíti passzív perbeli legitimációját, megkérdőjelezve így az ugyanezen eljárás felperese javára már meghozott bírósági határozatokat.

A Bíróság (ötödik tanács) 2021. április 29-i ítélete (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Granarolo SpA kontra Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare, Ministero dello Sviluppo Economico, Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto (C-617/19. sz. ügy)¹²

A 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének e) és f) pontját, I. mellékletének 2. és 3. pontjával összefüggésben, akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes, hogy egy olyan hőközponttal felszerelt gyártóüzem tulajdonosa, amelynek tevékenysége az I. melléklet hatálya alá tartozik, jogosult üvegházhatású gázra vonatkozó kibocsátási engedélyének az ezen irányelv 7. cikke szerinti módosítására, amennyiben egy, ezen üzemmel azonos ipari telepen található és az említett I. mellékletben előírt küszöbértéknél alacsonyabb teljesítményű tevékenységet végző kapcsolt energiatermelő egységet átruházott egy, az energetika területére szakosodott vállalkozásra, és e vállalkozással olyan szerződést kötött, amely többek között akként rendelkezik, hogy az e kapcsolt energiatermelő egység által előállított energiával e gyártóüzemet kell ellátnia, amennyiben a hőközpont és a kapcsolt energiatermelő egység nem minősül ugyanazon létesítménynek az említett irányelv 3. cikkének e) pontja értelmében, és, mindenesetre, a gyártóüzem tulajdonosa ugyanezen irányelv 3. cikkének f) pontja értelmében többé már nem üzemeltetője a kapcsolt energiatermelő egységnek.

A Bíróság (harmadik tanács) 2021. április 29-i ítélete (a Bundesverwaltungsgericht

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási újszak, 238. sz. alatt.

¹² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Közigazgatási újszak, 260. sz. alatt.

[Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Natumi GmbH kontra Land Nordrhein-Westfalen (C-815/19. sz. ügy)¹³

A 2018. október 22-i (EU) 2018/1584 bizottsági végrehajtási rendelettel módosított, az ökológiai termelés, a címkézés és az ellenőrzés tekintetében az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló 834/2007/EK tanácsi rendelet részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló, 2008. szeptember 5-i 889/2008/EK bizottsági rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a Lithothamnium calcareum alga megtisztított, megszáritott és finomra őrült lerakódásaiból nyert pornak a 2018/1584 végrehajtási rendelettel módosított 889/2008 rendelet 28. cikke értelmében vett, mezőgazdasági eredetű, nem ökológiai összetevőként rizs- és szójaalapú ökológiai italokhoz hasonló ökológiai élelmiszerek feldolgozása során azok kalciummal való dúsítása céljából történő felhasználása.

A Bíróság (első tanács) 2021. április 29-i ítélete (a Bundesverwaltungsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – F. kontra Stadt Karlsruhe (C-47/20. sz. ügy)¹⁴

A vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdését és 11. cikke (4) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes, ha az a tagállam, amelynek területén egy másik tagállam által kiállított A és B kategóriás vezetői engedély jogosultjától az említett engedély kiállítását követően, az első tagállam területén való ideiglenes tartózkodás során megvalósult jogsértő magatartás miatt megvonták a járművezetési jogosultságot, később megtagadja ezen vezetői engedély érvényességének elismerését azt követően, hogy azt az említett irányelv 7. cikke (3) bekezdésének második albekezdése alapján az említett engedély jogosultjának az ezen irányelv 12. cikkének első bekezdése értelmében vett szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam megújította. A kérdést előterjesztő bíróság feladata azonban annak vizsgálata, hogy az arányosság elvének megfelelően az első tagállam jogszabályai által előírt azon szabályok, amelyek meghatározzák azokat a feltételeket, amelyeknek a vezetői engedély jogosultjának az e tagállam területére vonatkozó járművezetési jogosultság visszaszerzése érdekében meg kell felelnie, nem haladják-e meg a 2006/126 irányelv által követett, a közúti közlekedésbiztonság javítására irányuló cél eléréséhez megfelelő és szükséges mértéket.

A Bíróság (első tanács) 2021. április 29-i ítélete (a Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – AR kontra Stadt Pforzheim (C-56/20. sz. ügy)¹⁵

A 2011. november 28-i 2011/94/EU bizottsági irányelvvel módosított, a vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha az a tagállam, amely a 2011/94 irányelvvel módosított ezen irányelv 11. cikke (4) bekezdésének második albekezdése alapján olyan határozatot fogadott el, amely megtagadja egy másik tagállam által kiállított vezetői engedély érvényességének elismerését a jogosultjának azon jogsértő magatartása miatt, amely az első tagállam területén való, az említett engedély kiállítását követő ideiglenes tartózkodása során valósult meg, ezen engedélyen a területére vonatkozó, járművezetéstől való eltiltást jelző bejegyzést is feltünteti, jóllehet e jogosult nem rendelkezik a 2011/94 irányelvvel módosított 2006/126 irányelv 12. cikkének első bekezdése értelmében vett szokásos tartózkodási hellyel az utóbbi tagállam területén.

¹³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 30. sz. alatt.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 62. sz. alatt.

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Munkaügyi ügyszak, 33. sz. alatt.

A Bíróság (nyolcadik tanács) 2021. május 12-i ítélete (a Tribunal de grande instance de Rennes [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – PF, QG kontra Caisse d’allocations familiales d’Ille et Vilaine (CAF) (C-27/20. sz. ügy)¹⁶

Az EUMSZ 45. cikkét és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a folyósítandó családi ellátások kiszámítása szempontjából referenciaévként a kifizetési időszakot megelőző utolsó előtti évet veszi figyelembe, ezért a valamely nemzeti tisztviselő által egy másik tagállamban található európai uniós intézményhez való kirendelés során szerzett jövedelem jelentős növekedése esetén a családi támogatások összege e tisztviselő származási tagállamba való visszatérésekor két éven keresztül jelentősen csökken.

A Bíróság (negyedik tanács) 2021. május 12-i ítélete (az Oberster Gerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – YL kontra Altenrhein Luftfahrt GmbH (C-70/20. sz. ügy)¹⁷

A nemzetközi légi szállítás egyes szabályainak egységesítéséről szóló, 1999. május 28-án Montrealban kötött, az Európai Közösség által 1999. december 9-én aláírt és a nevében a 2001. április 5-i 2001/539/EK tanácsi határozattal jóváhagyott egyezmény 17. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a „baleset” e rendelkezésben szereplő fogalma nem terjed ki az olyan leszállásra, amely a szóban forgó légi járműre alkalmazandó üzemeltetési eljárásoknak és korlátozásoknak, köztük a leszállást lényegesen befolyásoló teljesítménytényezőkre vonatkozó tűrőhatároknak és sávós értékeknek megfelelően, valamint a légi járművek üzemeltetésére vonatkozó szakmai szabályokat és bevált gyakorlatokat figyelembe véve történik, még akkor sem, ha az érintett utas a leszállást előre nem látható eseménynek érzékeli.

A Bíróság (hatodik tanács) 2021. május 12-i ítélete (a Juzgado de lo Social no 3 de Barcelona [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – YJ kontra Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) (C-130/20. sz. ügy)¹⁸

A férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK tanácsi irányelv nem alkalmazható egy olyan nemzeti szabályozásra, amely a legalább két vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekkel rendelkező nők számára szülés után járó nyugdíj-kiegészítést ír elő a törvényben meghatározott életkorban való nyugdíjazásuk vagy bizonyos, törvényben meghatározott okok miatti előrehozott nyugdíjazásuk esetén, viszont az érintett személy önkéntesen választott előrehozott nyugdíjazása esetén nem.

A Bíróság (első tanács) 2021. május 6-i ítélete (a Consiglio di Giustizia amministrativa per la Regione siciliana [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Analisi G. Caracciolo srl kontra Regione Siciliana – Assessorato regionale della salute – Dipartimento regionale per la pianificazione, Regione Sicilia – Assessorato della salute – Dipartimento per le attività sanitarie e osservatorio, Accredia – Ente Italiano di Accreditamento, Azienda sanitaria provinciale di Palermo (C-142/20. sz. ügy)¹⁹

1) A termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 9-i

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 49. sz. alatt.

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Gazdasági ügyszak, 36. sz. alatt.

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Munkaügyi ügyszak, 33. sz. alatt.

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 83. sz. alatt.

765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkének (1) és (5) bekezdését, valamint 7. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes egy nemzeti jogszabály olyan értelmezése, miszerint az akkreditálás tevékenységét az e rendelet értelmében vett egységes nemzeti akkreditáló testülettől eltérő, harmadik államban székhellyel rendelkező testületek is végezhetik, még akkor is, ha e testületek garantálják a nemzetközi szabályok tiszteletben tartását, és elsősorban kölcsönös elismerésre vonatkozó megállapodások útján bizonyítják, hogy az említett egységes akkreditáló testület minősítésével egyenrangú minősítéssel rendelkeznek.

2) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés vizsgálata semmilyen olyan tényezőt nem tárt fel, amely érinthetné a 765/2008 rendelet II. fejezete rendelkezéseinek érvényességét az EUMSZ 56. és EUMSZ 102. cikk, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. és 21. cikke tekintetében.

A Bíróság (harmadik tanács) 2021. május 20-i ítélete (a Raad van State [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – X kontra College van burgemeester en wethouders van de gemeente Purmerend (C-120/19. sz. ügy)²⁰

1) A 2014. november 21-i 2014/103/EU bizottsági irányelvvel módosított, a veszélyes áruk szárazföldi szállításáról szóló, 2008. szeptember 24-i 2008/68/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az 1957. szeptember 30-án Genfben kötött, a veszélyes áruk nemzetközi közúti szállításáról szóló európai megállapodás 2015. január 1-jén hatályos változatának A. és B. mellékleteiben foglaltaknál szigorúbb olyan rendelkezések előírása, mint a tagállami hatóságok által valamely töltőállomással szemben környezetvédelmi engedély formájában hozott közigazgatási határozat keretében előírt azon követelmény, mely szerint kizárólag az alapügyben szereplőhöz hasonló különleges hővisszaverő burkolattal ellátott tartálykocsikkal szállíthatnak cseppfolyósított szénhidrogéngázt.

2) Az uniós joggal, és különösen a tényleges érvényesülés elvével nem ellentétes a nemzeti közigazgatási jog olyan eljárási szabálya, amely úgy rendelkezik, hogy a jogalanyok valamely csoportja által főszabály szerint jogilag nem megtámadható közigazgatási határozatban előírt, az uniós joggal ellentétes követelmény azon az alapon történő megsemmisítéséhez, hogy az nem érvényesíthető egy későbbi végrehajtási határozat keretében, a jogalanyok bizonyítania kell, hogy egy minden kétséget kizáró összefoglaló vizsgálat alapján nyilvánvaló, hogy a szóban forgó követelmény az uniós jog szempontjából nem volt előírható, feltéve azonban, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy e szabályt nem olyan szigorúan alkalmazzák, hogy az uniós joggal való nyilvánvaló összeegyeztethetlenséghez kapcsolódó feltétel gyakorlatilag illuzórikussá tegye a jogalany számára a szóban forgó követelmény tényleges megsemmisítésének elérését.

A Bíróság (negyedik tanács) 2021. május 20-i ítélete (a Corte suprema di cassazione [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Azienda Sanitaria Provinciale di Catania kontra Assessorato della Salute della Regione Siciliana (C-128/19. sz. ügy)²¹

Az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam által bevezetett olyan intézkedést, amelynek célja, hogy egy többéves időszakra és 20 millió euró erejéig finanszírozza egyrészt azon állattenyésztők kártalanítását, akiket fertőző betegségben szenvedő állataik levágására köteleztek, másrészt a gyógyításba bevont szabadfoglalkozású állatorvosoknak az említett évekre járó illetményét, az e rendelkezésben előírt ellenőrzési eljárásának kell alávetni, amennyiben ezen intézkedés nem tartozik az Európai Bizottság engedélyező határozatának hatálya alá, kivéve, ha ezen intézkedés megfelel az [EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk] alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőségéről szóló, 2014. június 25-i 702/2014/EU bizottsági rendeletben vagy az [EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikknek] a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 112. sz. alatt.

²¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 113. sz. alatt.

támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1408/2013/EU rendeletben előírt feltételeknek.

A Bíróság (negyedik tanács) 2021. május 20-i ítélete (a Tallinna Ringkonnakohus [Észtország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Sotsiaalministeerium kontra Riigi Tugiteenuste Keskus, korábban Innove SA (C-6/20. sz. ügy)²²

1) Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. és 46. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az ajánlatkérő szervnek a közbeszerzési eljárást megindító hirdetményben és minőségi kiválasztási szempontként meg kell követelnie, hogy az ajánlattevők az ajánlatuk benyújtásakor bizonyítsák, hogy rendelkeznek a szóban forgó közbeszerzési szerződés tárgyát képező tevékenységre alkalmazandó szabályozásban megkövetelt és az e szerződés teljesítésének helye szerinti tagállam illetékes hatósága által elvégzett nyilvántartásba vétellel vagy kiadott engedéllyel, holott már rendelkeznek a letelepedésük helye szerinti tagállamban hasonló nyilvántartásba vétellel vagy engedéllyel.

2) A bizalomvédelem elvét úgy kell értelmezni, hogy arra nem hivatkozhat az olyan ajánlatkérő szerv, amely a közbeszerzési eljárás keretében az élelmiszerekre vonatkozó nemzeti szabályozásnak való megfelelés érdekében megkövetelte az ajánlattevőktől, hogy az ajánlatuk benyújtásakor rendelkezzenek a szerződés teljesítésének helye szerinti tagállam illetékes hatósága által elvégzett nyilvántartásba vétellel vagy kiadott engedéllyel.

A Bíróság (negyedik tanács) 2021. május 20-i ítélete (a Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – L. R. kontra Bundesrepublik Deutschland (C-8/20. sz. ügy)²³

A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját ugyanezen irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy elfogadhatatlanként elutasítsák az ezen irányelv 2. cikkének b) pontja szerinti, e tagállam előtt olyan, harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet, amely személy korábbi, menekült jogállás iránti, olyan harmadik államban benyújtott kérelmét, amely az Európai Közösségek és az Izlandi Köztársaság, valamint a Norvég Királyság között a tagállamok egyikében, illetve Izlandon vagy Norvégiában benyújtott, menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős állam meghatározására vonatkozó feltételekről és mechanizmusokról szóló megállapodás értelmében végrehajtja az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletet, e harmadik állam elutasította.

A Bíróság (negyedik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Bundesverwaltungsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – BZ kontra Westerwaldkreis (C-

²² A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási újszak, Általános közigazgatási jogterület, 44. sz. alatt.

²³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási újszak, Általános közigazgatási jogterület, 45. sz. alatt.

546/19. sz. ügy)²⁴

1) *A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ezt az irányelvet alkalmazni kell az olyan tagállam által elrendelt beutazási és tartózkodási tilalomra, amely nem élt az említett irányelv 2. cikke (2) bekezdésének b) pontjában biztosított lehetőséggel egy olyan harmadik országbeli állampolgárral szemben, aki a területén tartózkodik, és akivel szemben egy korábbi, büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet alapján közbiztonsági és közrendi okokból kiutasító határozatot hoztak.*

2) *A 2008/115 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan beutazási és tartózkodási tilalom hatályban tartása, amelyet valamely tagállam egy olyan harmadik országbeli állampolgárral szemben hozott, aki a területén tartózkodik, és akivel szemben korábbi, büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet alapján, közbiztonsági és közrendi okokból jogerőssé vált, kiutasító határozatot hoztak, amennyiben az ezen állampolgárral szemben az említett tagállam által hozott kiutasítási határozatot visszavonták, jöllehet a kiutasító határozat jogerőssé vált.*

A Bíróság (negyedik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Tribunal Supremo [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Bankia SA kontra Unión Mutua Asistencial de Seguros (UMAS) (C-910/19. sz. ügy)²⁵

1) *A 2008. március 11-i 2008/11/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az értékpapírok nyilvános kibocsátásakor vagy piaci bevezetésekor közzeendő tájékoztatóról és a 2001/34/EK irányelv módosításáról szóló, 2003. november 4-i 2003/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjával összefüggésben olvasott 6. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a részvények jegyzésére irányuló, mind lakossági, mind pedig képesített befektetőknek címzett nyilvános ajánlat esetében a tájékoztatóban szolgáltatott információk miatt fennálló felelősség megállapítása iránti keresetet nemcsak a lakossági befektetők, hanem a képesített befektetők is indíthatnak.*

2) *A 2008/11 irányelvvel módosított 2003/71 irányelv 6. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétesek az olyan nemzeti rendelkezések, amelyek a tájékoztatóban szolgáltatott információkért való felelősség megállapítása iránt minősített befektető által indított kereset keretében lehetővé teszik, sőt kötelezővé teszik a bíróság számára, hogy figyelembe vegye azt a tényt, hogy e befektető a részvények jegyzésére vonatkozó nyilvános ajánlat kibocsátójának gazdasági helyzetéről tudott, vagy neki arról tudnia kellett volna, tekintettel a kibocsátóval fennálló kapcsolatára, és függetlenül a tájékoztatótól, azzal a feltétellel, hogy e rendelkezések nem kevésbé kedvezőek, mint a nemzeti jogban szabályozott hasonló eljárásokra vonatkozók, és a gyakorlatban nem járnak azzal a hatással, hogy lehetetlenné vagy túlságosan nehézvé tegyék ezen igény érvényesítését.*

A Bíróság (hatodik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Verwaltungsgericht Düsseldorf [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – BY, CX, FU, DW, EV kontra Stadt Duisburg (C-194/20. sz. ügy)²⁶

Az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat 9. cikkének első mondatát akként kell értelmezni, hogy arra nem hivatkozhatnak azok a török gyermekek, akiknek a szülei nem felelnek meg az e határozat 6. és 7. cikkében előírt feltételeknek.

²⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 242. sz. alatt.

²⁵ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Gazdasági ügyszak, 21. sz. alatt.

²⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 102. sz. alatt.

A Bíróság (kilencedik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Rad Service Srl Unipersonale, Cosmo Ambiente Srl, Cosmo Scavi Srl kontra Del Debbio SpA, Gruppo Sei Srl, Ciclat Val di Cecina Soc. Coop., Daf Costruzioni Stradali Srl (C-210/20. sz. ügy)²⁷

A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 63. cikkét az ezen irányelv 57. cikke (4) bekezdésének h) pontjával összefüggésben értelmezve, valamint az arányosság elvére figyelemmel úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az ajánlatkérő szervnek automatikusan ki kell zárnia az ajánlattevőt a közbeszerzési eljárásból, ha valamely szervezet, amelynek kapacitásaira az ajánlattevő támaszkodni kíván, valótlan nyilatkozatot tett jogerős büntetőjogi felelősségre vonása tárgyában, annak lehetősége nélkül, hogy ilyen esetben ezen ajánlattevőt az említett szervezet lecserélésére kötelezze, vagy legalábbis ehhez hozzájáruljon.

A Bíróság (harmadik tanács) 2021. június 10-i ítélete (a Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – CF, DN kontra Bundesrepublik Deutschland (C-901/19. sz. ügy)²⁸

1) A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely nemzeti szabályozás olyan értelmezése, amely szerint abban az esetben, ha valamely polgári személy a személyes helyzetére jellemző tényezők miatt konkrétan nem érintett, annak megállapítása, hogy „a fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak” következtében fennáll e polgári személy életének vagy testi épségének e rendelkezés értelmében vett súlyos és egyedi fenyegetettsége, attól a feltételtől függ, hogy az érintett területen az áldozatok számának az e terület teljes lakosságszámához viszonyított aránya elér-e egy meghatározott küszöbértéket.

2) A 2011/95 irányelv 15. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „súlyos és egyedi fenyegetettség” fennállásának meghatározásához az adott eset összes körülményének, különösen a kérelmező származási országának helyzetét jellemző körülményeknek az átfogó figyelembevételre van szükség.

A Bíróság (harmadik tanács) 2021. június 10-i ítélete (a Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – LH kontra Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (C-921/19. sz. ügy)²⁹

1) A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 40. cikkének (2) bekezdését a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a nemzetközi védelmet kérelmező által az ismételt kérelem alátámasztására benyújtott bármely dokumentumot automatikusan úgy kell tekinteni, mint amely nem minősül az e rendelkezés értelmében vett „új körülménynek vagy ténynek”, amennyiben e dokumentum hitelessége nem állapítható meg vagy a forrása objektív módon nem ellenőrizhető.

²⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 9. szám, Közigazgatási újszak, Általános közigazgatási jogterület, 97. sz. alatt.

²⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási újszak, Általános közigazgatási jogterület, 36. sz. alatt.

²⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási újszak, Általános közigazgatási jogterület, 40. sz. alatt.

2) A 2013/32 irányelv 40. cikkét a 2011/95 irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy egyrészt a nemzetközi védelem iránti kérelem alátámasztása érdekében előterjesztett bizonyítékok értékelése nem lehet eltérő aszerint, hogy első kérelemről vagy ismételt kérelemről van szó, másrészt hogy a tagállam köteles együttműködni a kérelmezővel az ismételt kérelmére vonatkozó releváns bizonyítékok értékelése során, amennyiben e kérelmező e kérelem alátámasztása érdekében olyan dokumentumokat nyújt be, amelyek hitelessége nem állapítható meg.

A Bíróság (ötödik tanács) 2021. június 10-i ítélete (a Landesgericht Linz [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Land Oberösterreich kontra KV (C-94/20. sz. ügy)³⁰

1) A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv 11. cikke (1) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal – még ha éltek is az ezen irányelv 11. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés alkalmazásának lehetőségével – ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon igazolják, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével, amennyiben e lakhatási támogatás ez utóbbi rendelkezés értelmében vett „alapellátásnak” minősül, amelynek értékelése a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

2) Nem tartozik a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelv hatálya alá az olyan tagállami szabályozás, amelykülönbségtétel nélkül alkalmazandó minden harmadik országbeli állampolgárra, és amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon bizonyítsák, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével.

3) Amennyiben éltek a 2003/109 irányelv 11. cikkének (4) bekezdésében előírt eltérés alkalmazásának lehetőségével, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke nem alkalmazandó egy olyan tagállami szabályozás esetében, amelynek értelmében a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait illetően a lakhatási támogatás nyújtásának feltétele, hogy e személyek az ezen szabályozás által meghatározott módon igazolják, hogy rendelkeznek e tagállam nyelvének alapvető ismeretével, amennyiben e lakhatási támogatás nem minősül e 11. cikk (4) bekezdése értelmében vett „alapellátásnak”. Ha az említett lakhatási támogatás ilyen alapellátásnak minősül, az ilyen szabályozás nem ellentétes az Alapjogi Charta 21. cikkével annyiban, amennyiben az tilt bármilyen, az etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetést.

Pénzügyi jogterület

62. A Bíróság (tizedik tanács) 2021. április 14-i végzése (a Finanzgericht Berlin-Brandenburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – HR kontra Finanzamt Wilmersdorf (C-108/20. sz. ügy)³¹

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, amely szerint megtagadják az előzetesen felszámított hozzáadottérték-adó (héa) levonásához való jog által biztosított előnyt azon adóalanytól, aki az értékesítési láncban korábban elkövetett héa-csalás tárgyát képező termékeket szerzett be, és aki, jóllehet e héa-csalásban aktívan nem vett részt, ezt tudta, vagy erről tudnia kellett volna.

³⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 75. sz. alatt.

³¹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 56. sz. alatt.

A Bíróság (hatodik tanács) 2021. április 14-i végzése (Commissione tributaria provinciale di Parma [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Casa di Cura Città di Parma SpA kontra Agenzia delle Entrate (C-573/20. sz. ügy)³²

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 17. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely nem engedélyezi az adómentes tevékenységek szükségleteihez felhasznált termékek vagy szolgáltatások beszerzésére vonatkozó előzetesen felszámított hozzáadottérték-adó (héa) levonását, és amely következképpen azt írja elő, hogy egy vegyes adóalany héalevonáshoz való jogát a levonáshoz jogot biztosító ügyletek összege és az érintett év során teljesített ügyletek teljes összege közötti viszonyoknak megfelelő arány szerint kell kiszámítani, az adómentes orvosi-egészségügyi szolgáltatásokat is beleértve.

A Bíróság (második tanács) 2021. április 29-i ítélete (a Korkein hallinto-oikeus [Finnország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – E által indított eljárás (C-480/19. sz. ügy)³³

Az EUMSZ 63. és EUMSZ 65. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami adójogi gyakorlat, amely szerint az e tagállamban lakóhellyel rendelkező természetes személy jövedelemadója szempontjából a más tagállamban székhellyel rendelkező, a társasági jog alapján létesített átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozás (ÁÉKBV) által fizetett jövedelem nem azonos az első tagállamban székhellyel rendelkező ÁÉKBV-k által fizetett jövedelemmel, mivel ez utóbbiak nem ugyanazon jogi formával rendelkeznek.

A Bíróság (második tanács) 2021. május 12-i ítélete (a Verwaltungsgerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – CS kontra Finanzamt Österreich, Dienststelle Judenburg Liezen, korábban Finanzamt Judenburg Liezen / Finanzamt Österreich, Dienststelle Graz-Stadt, korábban Finanzamt Graz-Stadt kontra technoRent International GmbH (C-844/19. sz. ügy)³⁴

A közös hozzáadottértékadó rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 90. cikkének (1) bekezdését és 183. cikkét az adósemlegesség elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az adóalaprak az ezen irányelv 90. cikkének (1) bekezdése szerinti korrekciójából eredő visszatérítés ugyanúgy, mint a hozzáadottértékadó-különbözetnek az ezen irányelv 183. cikke alapján történő visszatérítése kamatra jogosít, ha arra nem kerül sor észszerű időn belül. A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a nemzeti jognak az uniós joggal összhangban álló értelmezése révén tegyen meg mindent a hatáskörének keretein belül annak érdekében, hogy biztosítsa e rendelkezések teljes érvényesülését.

A Bíróság (hetedik tanács) 2021. május 12-i ítélete (a Bundesfinanzhof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Hauptzollamt B kontra XY (C-87/20. sz. ügy)³⁵

1) A 2014. december 1-jei 1320/2014/EU bizottsági rendelettel módosított, a vadon élő állat és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet 7. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a tokfajok kaviárját az Európai Unió vámterületére történő behozatalakor az e rendelkezés értelmében vett „személyi vagy

³² A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 19. sz. alatt.

³³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 214. sz. alatt.

³⁴ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 31. sz. alatt.

³⁵ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 42. sz. alatt.

háztartáshoz tartozó ingóságoknak” lehet tekinteni, amennyiben azt harmadik személynek kívánják ajándékozni, és nem áll fenn kereskedelmi célra utaló jel, így alkalmazható az említett rendelkezésben előírt, az importőr importengedély bemutatására irányuló kötelezettsége alóli eltérés.

2) A 2015. június 5-i (EU) 2015/870 bizottsági rendelettel módosított, a 338/97 rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2006. május 4-i 865/2006/EK rendelet 57. cikke (5) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a tokfajok kaviárjának az Európai Unió vámterületére behozott mennyisége meghaladja a személyenként 125 grammos határértéket, és az importőr nem rendelkezik a teljesített behozatal céljából kiadott engedéllyel, akkor a tokfajok kaviárjának így behozott teljes mennyiségét el kell koboznia az illetékes vámhatóságnak.

A Bíróság (első tanács) 2021. május 20-i ítélete (a Varhoven administrativen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „ALTI” OOD kontra Direktor na Direktsia „Obzhalvane i danachno-osiguritelna praktika” Plovdiv pri Tsentralno upravlenie na Natsionalnata agentsia za prihodite (C-4/20. sz. ügy)³⁶

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 205. cikkét az arányosság elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az egyetemleges felelősként kijelölt személy e cikk értelmében azon hozzáadottértékadó (héta) összegén felül, amelyet az ezen adó fizetésére kötelezett személy nem fizetett meg, köteles az ezen összeget terhelő, az adó megfizetésére kötelezett személy által fizetendő késedelmi kamatok megfizetésére is, amennyiben megállapításra kerül, hogy e személy, miközben maga gyakorolta a héa levonásához való jogát, tudott vagy tudnia kellett volna arról, hogy az adófizetésre kötelezett említett személy nem fogja megfizetni a szóban forgó adót.

A Bíróság (harmadik tanács) 2021. május 20-i ítélete (az Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Renesola UK Ltd kontra The Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (C-209/20. sz. ügy)³⁷

Az első előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés vizsgálata során nem merült fel olyan körülmény, amely a Közösségi Vámkodekx létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló 2454/93/EGK rendelet módosításáról szóló, 2013. december 17-i 1357/2013/EU bizottsági végrehajtási rendelet érvényességét érintené.

A Bíróság (nyolcadik tanács) 2021. május 20-i ítélete (az Augstākā tiesa [Senāts] [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „BTA Baltic Insurance Company” AAS kontra Valsts ieņēmumu dienests (C-230/20. sz. ügy)³⁸

1) A vámmentességek közösségi rendszerének létrehozásáról szóló, 2009. november 16-i 1186/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a Közösségi Vámkodekx létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 195. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az e cikk szerinti vámtartozás kezeleése nem minősíthető az 1186/2009 rendelettel módosított 2913/92 rendelet 221. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „adósna”, következésképpen nem alkalmazható az e rendelkezésben előírt, a vámtartozás keletkezésétől számított három éves elévülési határidő.

2) Az 1186/2009 rendelettel módosított 2913/92 rendelet 232. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a tagállamoknak az e rendelkezésben előírt azon kötelezettségét miszerint igénybe kell venniük minden, a hatályos jogszabályok szerint rendelkezésére álló lehetőséget, hogy biztosítsák a vámok megfizetését, nem csak az adósra, hanem a kezesre is alkalmazni kell, és ez utóbbit az említett

³⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 36. sz. alatt.

³⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 67. sz. alatt.

³⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 70. sz. alatt.

232. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében azon személynek kell tekinteni, aki ellen a végrehajtás irányul, és akire a tagállamnak a végrehajtással kapcsolatos szabályai vonatkoznak, a határidőkre vonatkozó szabályokat is beleértve.

3) A jogbiztonság elvéből eredő azon szabályt, miszerint egy észszerű elévülési határidőt kell betartani, úgy kell értelmezni, hogy ezt a szabályt a kezessel szemben benyújtott azon keresetre is alkalmazni kell, amelynek célja valamely vámtartozás behajtása.

A Bíróság (kilencedik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Curtea de Apel Alba Iulia [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov, Agenția Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală a Vămilor – Direcția Regională Vamală Brașov – Biroul Vamal de Interior Sibiu kontra Flavourstream SRL (C-822/19. sz. ügy)³⁹

A vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében szereplő, a 2014. október 16-i 1101/2014/EK bizottsági végrehajtási rendeletről eredő változat szerinti Kombinált Nomenklatúrát úgy kell értelmezni, hogy a többek között vízben oldódó aldehidekből és ketonokból álló, dextróz hőre bomlása révén nyert vizes oldat nem tartozik sem e nomenklatúra 1702 90 95 vámtarifaalszáma alá – amely többek között magában foglalja az olyan invertcukrot és más cukor- és cukorszirup-keveréket 50 tömegszázalék gyümölcscukor-tartalommal, szárazanyagra számítva, amelyek nem sorolhatók az említett nomenklatúra 1702 vámtarifaszámához tartozó más vámtarifaalszámok alá –, sem pedig e nomenklatúra 2912 49 00 vámtarifaalszáma alá, amelynek tárgyát képezik a „más” aldehyd-alkoholok, aldehyd-éterek, aldehyd-fenolok és aldehidek más oxigénfunkciós csoporttal, hanem e vizes oldat ugyanezen nomenklatúra 3824 90 92 vámtarifaalszáma alá tartozik, amelynek tárgyát képezik a „Túlnyomórészt szerves vegyületekből álló, máshol nem említett vegyipari termékek vagy készítmények”, „Folyékony formában 20 oC-on”, feltéve hogy ezen oldat esetleges tápértéke másodlagos jelentőségű annak vegyi anyagkénti és élelmiszer-adalékanyagkénti funkciójához képest.

A Bíróság (tizedik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Bundesfinanzgericht [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Titanium Ltd kontra Finanzamt Österreich, korábban Finanzamt Wien (C-931/19. sz. ügy)⁴⁰

A valamely tagállamban bérbe adott ingatlan nem minősül a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 43. cikke, valamint a 2008. február 12-i 2008/8/EK tanácsi irányelvvél módosított 2006/112 irányelv 44. és 45. cikke értelmében vett állandó telephelynek olyan körülmények között, amikor ezen ingatlan tulajdonosa a bérbeadáshoz kapcsolódó szolgáltatások nyújtása céljából nem rendelkezik saját személyzettel.

A Bíróság (ötödik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Staatssecretaris van Financiën kontra Jumbocarry Trading GmbH (C-39/20. sz. ügy)⁴¹

Az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével összefüggésben értelmezett 103. cikke (3) bekezdésének b) pontját és 124. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok alkalmazandók a 2016. május 1-je előtt keletkezett és ezen időpontig még nem elévült vámtartozásra.

³⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 22. sz. alatt.

⁴⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 34. sz. alatt.

⁴¹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 47. sz. alatt.

A Bíróság (nyolcadik tanács) 2021. június 3-i ítélete (az Administrativen sad [Varna – Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „BalevBio” EOOD kontra Teritorialna direktsia Severna morska, Agentsia „Mitnitsi” (C-76/20. sz. ügy)⁴²

A 2016. október 6-i (EU) 2016/1821 bizottsági végrehajtási rendelettel módosított, a vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében szereplő Kombinált Nomenklatúrát úgy kell értelmezni, hogy a „bambuszpohárként” leírt olyan árukat, amelyek 72,33 %-ban növényi rostokból és 25,2 %-ban melamingyantából állnak, – a rendelkezésére álló összes ténybeli adat kérdést előterjesztő bíróság általi értékelésének fenntartása mellett – e nomenklatúra 3924 vámtarifa-száma, elsősorban pedig 3924 10 00 vámtarifaalszáma alá kell sorolni.

A Bíróság (nyolcadik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Curtea de Apel Suceava [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – BE, DT kontra Administrația Județeană a Finanțelor Publice Suceava, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași, Accer Ipurl Suceava – a BE felszámolója, EP (C-182/20. sz. ügy)⁴³

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 184–186. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely szerint fizetéseképtelenségi eljárásnak a gazdasági szereplővel szembeni, vagyontárgyainak a hitelezők javára történő értékesítésével járó megindítása automatikusan maga után vonja e gazdasági szereplő azon kötelezettségét, hogy korrigálja a fizetéseképtelenné nyilvánítását megelőzően beszerzett termékekre és igénybe vett szolgáltatásokra vonatkozó hozzáadottértékadó-levonásokat, amennyiben az ilyen eljárás megindítása nem képezheti akadályát annak, hogy az említett gazdasági szereplő – különösen az érintett vállalkozás felszámolása érdekében – folytassa az említett irányelv 9. cikke szerinti gazdasági tevékenységét.

A Bíróság (negyedik tanács) 2021. június 10-i ítélete (a Court of Appeal [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – The Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs kontra WR (C-279/19. sz. ügy)⁴⁴

A jövedéki adóra vonatkozó általános rendelkezésekről és a 92/12/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. december 16-i 2008/118/EK tanácsi irányelv 33. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a személy, aki mások megbízásából jövedéki terméket fuvaroz valamely másik tagállamba, és aki e termékeket ténylegesen birtokában tartja abban az időpontban, amikor azok jövedékiadó-kötelesekké válnak, e rendelkezés alapján még akkor is köteles ezen adó megfizetésére, ha a termékekhez fűződően semmilyen joggal vagy érdekeltséggel nem rendelkezik, és nincs tudatában annak, hogy e termékek jövedéki termékeknek minősülnek, vagy erről tudomással bír, de nincs tudatában annak, hogy azok jövedékiadó-kötelesekké váltak.

Munkaügyi ügyszak

22. A Bíróság (tizedik tanács) 2021. április 23-i végzése (Cour de travail de Mons [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Centre d’Enseignement Secondaire Saint-Vincent de Soignies ASBL kontra FS (C-471/20. sz. ügy)⁴⁵

A munkaidő szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 17. cikke (3) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés hatálya alá tartozik a kollégisták éjszakai felügyeletét ellátó kollégiumi nevelő tevékenysége.

⁴² A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 41. sz. alatt.

⁴³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 74. sz. alatt.

⁴⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 150. sz. alatt.

⁴⁵ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 2. szám, Munkaügyi ügyszak, 3. sz. alatt.

23. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2021. május 20-i ítélete (a Sąd Najwyższy [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – FORMAT Urządzenia i Montaż Przemysłowe kontra Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie (C-879/19. sz. ügy)⁴⁶

Az 1998. június 29-i 1606/98/EK tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett változata 14. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó az olyan személyre, aki egyetlen munkáltatóval kötött, keresőtevékenység több tagállamban való gyakorlását előíró, egyetlen munkaszerződés keretében több egymást követő hónapban kizárólag e tagállamok közül egy-egynek a területén dolgozik, ha az e személy általi, az egyes említett tagállamokban történő munkavégzés megszakítás nélküli időszakainak tartama meghaladja a tizenkét hónapot, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

24. A Bíróság (hetedik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – EB kontra Presidenza del Consiglio dei Ministri, Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca – MIUR, Università degli Studi Roma Tre (C-326/19. sz. ügy)⁴⁷

Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletében szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 5. szakaszát úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az egyetemi kutatók felvétele tekintetében határozott időre szóló szerződés hároméves időtartamra történő megkötését írja elő egyetlen, legfeljebb két éves időtartamra szóló meghosszabbítási lehetőséggel, és az ilyen szerződések megkötését egyrészt ahhoz a feltételhez köti, hogy legyenek rendelkezésre álló források „a kutatási, oktatási, kiegészítő oktatási és a hallgatói szolgáltatási tevékenység végzésére irányuló tervezés címén”, másrészt e szerződések meghosszabbítását „az elvégzett oktatási és kutatási tevékenységek kedvező értékeléséhez” köti, anélkül hogy szükséges volna, hogy e szabályozás objektív és átlátható kritériumokat határozzon meg annak vizsgálatát lehetővé téve, hogy e szerződések megkötése és megújítása ténylegesen valós szükségletet elégít-e ki, valamint hogy e szerződések alkalmasak-e a követett cél megvalósítására, és annak megvalósításához szükségesek-e.

25. A Bíróság (második tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Watford Employment Tribunal [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – K és társai, L, M, N és társai, O, P, Q, R, S, T kontra Tesco Stores Ltd (C-624/19. sz. ügy)⁴⁸

Az EUMSZ 157. cikket úgy kell értelmezni, hogy az közvetlen hatállyal rendelkezik a magánszemélyek közötti olyan jogvitákban, amelyekben a férfi és női munkavállalók e cikkben említett „egyenlő értékű munkáért” való egyenlő díjazása elvének a megsértésére hivatkoznak.

26. A Bíróság (hetedik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Tribunal Superior de Justicia de Madrid [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Instituto Madrileño de

⁴⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Munkaügyi ügyszak, 15. sz. alatt.

⁴⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Munkaügyi ügyszak, 46. sz. alatt.

⁴⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Munkaügyi ügyszak, 60. sz. alatt.

Investigación y Desarrollo Rural, Agrario y Alimentario kontra JN (C-726/19. sz. ügy)⁴⁹

1) Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletében szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a nemzeti ítélkezési gyakorlat értelmezése szerinti, olyan nemzeti szabályozás, amely egyrészt a közsférában az üres munkavállalói álláshelyek végleges betöltése érdekében indított felvételi eljárások befejezéséig lehetővé teszi a határozott idejű szerződések megújítását, anélkül hogy megjelölne az ezen eljárások befejezésére vonatkozó pontos határidőt, és másrészt megtiltja e munkavállalók „határozatlan időre alkalmazott, nem állandó jellegű munkavállalóknak” való minősítését, és azt, hogy e munkavállalók végkielégítésben részesüljenek. Úgy tűnik ugyanis – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat sérelme nélkül –, hogy e nemzeti szabályozás nem ír elő semmilyen, az egymást követő, határozott idejű munkaszerződések visszaélészerű alkalmazásának megakadályozására és adott esetben szankcionálására irányuló intézkedést.

2) Az 1999/70 irányelv mellékletében szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 5. szakaszának 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy a 2008. évi gazdasági válsággal kapcsolatos, tisztán gazdasági megfontolások nem igazolhatják az egymást követő, határozott idejű munkaszerződések alkalmazásának megakadályozására és szankcionálására irányuló bármely intézkedésnek a nemzeti jogban fennálló hiányát.

27. A Bíróság (nagytanács) 2021. június 3-i ítélete (az Administrativen sad [Varna – Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „TEAM POWER EUROPE” EOOD kontra Direktor na Teritorialna direktsia na Natsionalna agentsia za prihodite – Varna (C-784/19. sz. ügy)⁵⁰

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ahhoz, hogy egy valamely tagállamban letelepedett munkaerő-kölcsönző vállalkozást a 2012. május 22-i 465/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 12. cikkének (1) bekezdése értelmében „tevékenységét szokásosan” ebben a tagállamban végzőnek lehessen tekinteni, a kölcsönzött munkavállalók rendelkezésre bocsátására irányuló tevékenységeinek jelentős részét az említett tagállam területén letelepedett és tevékenységüket ott folytató kölcsönvevő vállalkozások javára kell végeznie.

28. A Bíróság (második tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ministero della Giustizia kontra GN (C-914/19. sz. ügy)⁵¹

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkét, valamint a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely a közjegyzői hivatás gyakorlására irányuló versenyvizsgán való részvétellel kapcsolatban 50 éves korhatárt állapít meg, amennyiben ez a szabályozás látszólag nem az e hivatás nyugdíjba vonulás előtt, hosszú ideig történő gyakorlása stabilitásának biztosítására, a közjegyzők előjogai megfelelő működésének megóvására, valamint az említett hivatás generációs megújulásának és fiatalításának elősegítésére irányuló célkitűzés elérésére törekszik, és amely mindenestre túlmegy az e célkitűzések eléréséhez szükséges mértéken, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

⁴⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Munkaügyi ügyszak, 3. sz. alatt.

⁵⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Munkaügyi ügyszak, 5. sz. alatt.

⁵¹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Munkaügyi ügyszak, 20. sz. alatt.

29. A Bíróság (hetedik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Tribunal Superior de Justicia de Aragón [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Servicio Aragonés de Salud kontra LB (C-942/19. sz. ügy)⁵²

Az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel a Tribunal Superior de Justicia de Aragón (aragóniai legfelsőbb bíróság, Spanyolország) által a 2019. december 17-i határozattal előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására.

30. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Sofiyski rayonen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – ZN kontra Generalno konsulstvo na Republika Bulgaria v grad Valensia, Kralstvo Ispania (C-280/20. sz. ügy)⁵³

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (3) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 5. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy e rendelet alkalmazandó valamely tagállam bíróságainak egy – közhatalom gyakorlásával összefüggő feladatokat el nem látó – tagállambeli munkavállaló és e tagállamnak egy másik tagállam területén működő konzuli hatósága közötti jogvita elbírálására vonatkozó joghatóságának meghatározása céljából.

Polgári ügyszak

31. A Bíróság elnökének 2021. március 11-i végzése (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-591/20. sz. ügy)⁵⁴

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

32. A Bíróság (hatodik tanács) 2021. április 15-i végzése (a Markkinaoikeus [Finnország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Kuluttaja-asiamies kontra MiGame Oy (C-594/20. sz. ügy)⁵⁵

A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 21. cikkének első bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha az eladó vagy szolgáltató olyan telefonszámon kívül, amelynek díja nem haladja meg az alapdíjat, az utóbbi díjnál magasabb díjú telefonszámot bocsát az ügyfelei rendelkezésére, és amelyet az ezen eladóval vagy szolgáltatóval szerződést kötő fogyasztók esetlegesen használhatnak.

33. A Bíróság elnökének 2021. április 26-i végzése (a Landgericht Mainz [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-317/20. sz. ügy)⁵⁶

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

34. A Bíróság (ötödik tanács) 2021. április 29-i ítélete (a Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Powiat

⁵² A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Munkaügyi ügyszak, 22. sz. alatt.

⁵³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 9. szám, Munkaügyi ügyszak, 40. sz. alatt.

⁵⁴ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 3. szám, Polgári ügyszak, 19. sz. alatt.

⁵⁵ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 3. szám, Polgári ügyszak, 20. sz. alatt.

⁵⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 11. szám, Polgári ügyszak, 57. sz. alatt.

Ostrowski kontra Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (C-383/19. sz. ügy)⁵⁷

A gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének első bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés megkötése kötelező akkor, ha az érintett gépjármű valamely tagállamban nyilvántartásba van véve, amennyiben e gépjárművet az alkalmazandó nemzeti szabályozásnak megfelelően szabályosan nem vonták ki a forgalomból.

35. A Bíróság (hetedik tanács) 2021. április 29-i ítélete (a Sąd Okręgowy w Gdańsku [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – I. W., R. W. kontra Bank BPH S. A. (C-19/20. sz. ügy)⁵⁸

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5 i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróság abban az esetben is köteles megállapítani az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő feltétel tisztességtelen jellegét, ha azt a felek szerződéses úton módosították. Ennek megállapítása azt eredményezi, hogy a fogyasztó visszakérül abba a helyzetbe, amelyben a tisztességtelennek nyilvánított feltétel hiányában lett volna, kivéve ha az említett tisztességtelen feltétel módosítása útján, szabad és tájékozott hozzájárulásából lemondott helyzetének helyreállításáról, amit a nemzeti bíróság feladata megvizsgálni. E rendelkezésből azonban nem következik, hogy az eredeti feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása főszabály szerint a szerződés semmissé nyilvánítását eredményezi, amennyiben e feltétel módosítása lehetővé tette a felek szerződésből eredő kötelezettségei és jogai közötti egyensúly helyreállítását és a feltételt érintő hiba elhárítását.

2) A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egyrészt azokkal nem ellentétes, ha a nemzeti bíróság kizárólag az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő feltétel tisztességtelen elemét törli, az irányelvben kitűzött visszatartó célt pedig a szerződési feltétel alkalmazását szabályozó nemzeti jogszabályi rendelkezések biztosítják, amennyiben ez az elem olyan különálló szerződéses kötelezettségből áll, amelynek tisztességtelen jellege egyedi vizsgálat tárgyát képezheti. Másrészt e rendelkezésekkel ellentétes, ha a kérdést előterjesztő bíróság kizárólag az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő feltétel tisztességtelen elemét törli, amennyiben ez az említett feltétel tartalmának lényegét érintő megváltoztatását eredményezi, aminek vizsgálata e bíróság feladata.

3) A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben foglalt tisztességtelen feltétel bírósági megállapításának következményei a nemzeti jog rendelkezéseinek hatálya alá tartoznak, és az ilyen szerződés fennmaradásának kérdését a nemzeti bíróságnak e rendelkezések alapján hivatalból, objektív megközelítéssel kell értékelnie.

4) A 93/13 irányelv 6. cikkének az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő feltétel tisztességtelen jellegét megállapító nemzeti bíróság feladata, hogy a nemzeti eljárási szabályok keretein belül, kontradiktórius vitát követően a fogyasztót – függetlenül attól, hogy azt jogi képviselő képviseli-e – tájékoztassa az ilyen szerződés semmissé nyilvánításához fűződő jogkövetkezményekről.

36. A Bíróság (ötödik tanács) 2021. május 20-i ítélete (a Sąd Rejonowy dla Łodzi [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – K. S. kontra A. B. (C-707/19. sz.)

⁵⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Polgári ügyszak, 60. sz. alatt.

⁵⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Gazdasági ügyszak, 35. sz. alatt.

ügy)⁵⁹

A gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy:

- *azzal ellentétes az olyan tagállami rendelkezés, amelynek értelmében a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás csak abban az esetben fedezi kötelező jelleggel a károsult gépjármű vontatási költségeiből eredő károkat, ha erre a vontatásra e tagállam területén kerül sor. E megállapítás nem érinti az említett tagállamnak azt a jogát, hogy a vontatás költségeinek megtérítését a saját területéhez kapcsolódó szempontok alkalmazása nélkül korlátozza, és*
- *azzal nem ellentétes az olyan tagállami rendelkezés, amely szerint e biztosítás csak akkor fedezi kötelező jelleggel a károsult gépjármű parkolási költségeiből eredő károkat, ha a parkolás büntetőeljárás során folytatott nyomozás miatt vagy más okból vált szükségessé, feltéve, hogy e fedezeti korlátozás a károsult gépjármű tulajdonosának vagy üzemben tartójának lakóhelye szerinti tagállam alapján történő eltérő bánásmódban részesítés nélkül alkalmazandó.*

37. A Bíróság (harmadik tanács) 2021. május 20-i ítélete (a Sąd Rejonowy w Białymstoku [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością kontra Gefion Insurance A/S (C-913/19. sz. ügy)⁶⁰

1) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikkének (2) bekezdését a rendelet 10. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az eredetileg a károsultnak a felelősségbiztosító társasággal szemben fennálló követelését megszerző vállalkozás és a felelősségbiztosító társaság közötti jogvitában nem alkalmazandó, és ezért nem zárja ki, hogy az ilyen jogvita elbírálására vonatkozó joghatóságot adott esetben a rendelet 7. cikkének 2. pontjára vagy 7. cikkének 5. pontjára alapítsák.

2) Az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 5. pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében vett fióktelepnek, képviselőnek vagy más telephelynek kell tekinteni azt a gazdasági társaságot, amely az egyik tagállamban egy másik tagállamban székhellyel rendelkező felelősségbiztosító társasággal kötött szerződés alapján ez utóbbi nevében és javára gépjármű-felelősségbiztosítással összefüggő károkozással kapcsolatos kárrendezési tevékenységet végez, amennyiben ez a gazdasági társaság

- *harmadik személyek felé állandó jelleggel a biztosítótársaság részeként jelenik meg, valamint*
- *saját ügyvezetéssel rendelkezik és megfelelően felszerelt ahhoz, hogy harmadik személyekkel tárgyaljon, akiknek így nem kell közvetlenül a biztosítótársasághoz fordulniuk.*

38. A Bíróság (ötödik tanács) 2021. június 3-i ítélete (a Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „CV-Online Latvia” SIA kontra „Melons” SIA (C-762/19. sz. ügy)⁶¹

Az adatbázisok jogi védelméről szóló, 1996. március 11-i 96/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az adatbázisok tartalmának keresésére specializált olyan internetes keresőmotor, amely az interneten szabadon hozzáférhető adatbázis egészét vagy jelentős részét lemásolja és indexeli, majd lehetővé teszi a felhasználói számára, hogy a saját internetes honlapján ezen adatbázisban az utóbbi tartalma szempontjából releváns szempontok alapján keresést végezzenek, ezen adatbázis tartalmának a fenti rendelkezés értelmében vett „kimásolását” és „újrahasznosítását” végzi, amit az ilyen adatbázis előállítója jogosult megtiltani, ha e cselekmények veszélyeztetik az e tartalom megszerzésével, ellenőrzésével vagy előállításával kapcsolatos ráfordítását, vagyis veszélyt jelentenek e ráfordításnak a szóban forgó adatbázis rendes

⁵⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Polgári ügyszak, 6. sz. alatt.

⁶⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Polgári ügyszak, 19. sz. alatt.

⁶¹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Polgári ügyszak, 3/C. sz. alatt.

üzemeltetése melletti megtérülésének lehetőségére, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

39. A Bíróság (ötödik tanács) 2021. június 10-i ítélete (a Tribunal Supremo [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Van Ameyde España SA kontra GES, Seguros y Reaseguros SA (C-923/19. sz. ügy)⁶²

A gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének 1. és 2. pontjával összefüggésben értelmezett 3. cikkének első, második és utolsó bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes a nemzeti szabályozás olyan értelmezése, amely kizárja a közúti vontatóra vonatkozó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási fedezetből, és ebből következően az annak alapján nyújtott kártérítésből az említett közúti vontató által a baleset bekövetkezésekor hozzá kapcsolt félpótkocsiban okozott anyagi károkat.

40. A Bíróság (első tanács) 2021. június 10-i ítélete (az Oberster Gerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – VI kontra KRONE – Verlag Gesellschaft mbH & Co KG (C-65/20. sz. ügy)⁶³

Az 1999. május 10-i 1999/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1985. július 25-i 85/374/EGK tanácsi irányelvnek – az 1999/34 irányelvvel módosított ezen irányelv 1. és 6. cikkével összefüggésben olvasott – 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy nem minősül e rendelkezések értelmében „hibás terméknek” egy nyomtatott napilap valamely példánya, amely paramedicinális témával foglalkozva pontatlan egészségügyi tanácsot adott valamely növény használatával kapcsolatban, amelynek betartása e napilap egyik olvasójának egészségkárosodást okozott.

Gazdasági ügyszak

42. A Bíróság (hatodik tanács) 2021. április 14-i végzése (a Tribunalul Galați [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – XU, YV, ZW, AU, BZ, CA, DB, EC, NL kontra SC Credit Europe Ipotecar IFN SA, Credit Europe Bank NV (C-364/19. sz. ügy)⁶⁴

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (2) bekezdését és 4. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam bírósága előtt olyan jogvita van folyamatban, amely olyan, állítólag tisztességtelen szerződési feltételre vonatkozik, amely egy diszpozitív nemzeti jogszabályi rendelkezést tükröz, e bíróságnak elsőként az ezen irányelv hatálya alóli, az irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében előírt kizárás relevanciáját, nem pedig a szerződési feltételek tisztességtelen jellegének értékelése alóli, az említett irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében szabályozott kivétel relevanciáját kell megvizsgálnia.

43. A Bíróság elnökének 2021. április 16-i végzése (az Amtsgericht Nürnberg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-442/20–C-445/20. sz. egyesített ügyek)⁶⁵

A Bíróság elnöke elrendelte az ügyek törlését.

⁶² A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Polgári ügyszak, 22. sz. alatt.

⁶³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Polgári ügyszak, 29. sz. alatt.

⁶⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Gazdasági ügyszak, 52. sz. alatt.

⁶⁵ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 1. szám, Gazdasági ügyszak, 5. sz. alatt.

44. A Bíróság elnökének 2021. április 27-i végzése (a Landgericht Ravensburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-336/20. sz. ügy)⁶⁶

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

45. A Bíróság (első tanács) 2021. május 12-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Vereniging van Effectenbezitters kontra BP plc (C-709/19. sz. ügy)⁶⁷

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének 2. pontját akként kell értelmezni, hogy az olyan befektetési döntésekből eredő tisztán pénzübeli kárnak valamely befektetési számlán való közvetlen bekövetkezése, amelyeket tőzsdén jegyzett nemzetközi társaságtól származó, világszerte könnyen hozzáférhető, de valótlán, hiányos vagy megtévesztő információk nyomán hoztak, nem teszi lehetővé azon tagállam valamely bírósága joghatóságának a kár bekövetkezési helyére alapított megállapítását, amelyben a számlát vezető bank vagy befektetési vállalkozás működik, ha e társaságot e tagállamban nem terheltek jogszabályban előírt közzétételi kötelezettségek.

46. A Bíróság (első tanács) 2021. június 10-i ítélete (a Tribunal d'instance de Lagny-sur-Marne [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – BNP Paribas Personal Finance SA kontra VE (C-609/19. sz. ügy)⁶⁸

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a kölcsönszerződés azon feltételei, amelyek akként rendelkeznek, hogy a rögzített törlesztőrészeket elsősorban a kamatokra kell elszámolni, és amelyek előírják e szerződés időtartamának a számlán lévő tartozás megfizetése céljából történő meghosszabbodását és a havi törlesztőrészek összegének emelkedését, e rendelkezés hatálya alá tartoznak abban az esetben, ha e feltételek valamely, az említett szerződést jellemző lényeges elemet rögzítenek.

2) A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy devizában nyilvántartott kölcsönszerződés keretében az e szerződésben foglalt azon feltételek átláthatóságának követelménye, amelyek akként rendelkeznek, hogy a rögzített törlesztőrészeket elsősorban a kamatokra kell elszámolni, és amelyek előírják az említett szerződés időtartamának a számlán lévő tartozás megfizetése céljából történő meghosszabbodását és a havi törlesztőrészek összegének emelkedését, teljesül, amennyiben a szolgáltató olyan kellő és pontos tájékoztatást nyújtott a fogyasztónak, amely lehetővé teszi a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára, hogy megértse a szóban forgó pénzügyi mechanizmus konkrét működését, és így felmérje az ilyen szerződési feltételek által ugyanezen szerződés teljes időtartama alatt a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt, esetlegesen jelentős negatív gazdasági következmények kockázatát.

3) A 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a kölcsönszerződés azon feltételei, amelyek akként rendelkeznek, hogy a rögzített törlesztőrészeket elsősorban a kamatokra kell elszámolni, és amelyek előírják e szerződés időtartamának a számlán lévő tartozás megfizetése céljából történő meghosszabbodását és a havi törlesztőrészek összegének emelkedését, amely tartozás a számla pénzneme és a fizetés pénzneme közötti paritás változása következtében jelentősen emelkedhet, a felek említett szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idézhetnek elő a fogyasztó kárára, amennyiben a szolgáltató az átláthatóság követelményét a fogyasztóval szemben

⁶⁶ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 1. szám, Gazdasági ügyszak, 1. sz. alatt.

⁶⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Gazdasági ügyszak, 4. sz. alatt.

⁶⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Gazdasági ügyszak, 61. sz. alatt.

tiszteletben tartva nem számíthatott észszerűen arra, hogy ez utóbbi az egyedi megtárgyalást követően elfogadja az ilyen szerződési feltételekből eredő aránytalan árfolyamkockázatot.

47. A Bíróság (első tanács) 2021. június 10-i ítélete (a Tribunal de grande instance de Paris [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – VB, WA (C-776/19. sz. ügy), XZ, YY (C-777/19. sz. ügy), ZX (C-778/19. sz. ügy), DY, EX (C-781/19. sz. ügy) kontra BNP Paribas Personal Finance SA, valamint AV (C-779/19. sz. ügy), BW, CX (C-780/19. sz. ügy), FA (C-782/19. sz. ügy) kontra BNP Paribas Personal Finance SA, Procureur de la République⁶⁹

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését a tényleges érvényesülés elvére tekintettel úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a fogyasztó által benyújtott kérelmet ahhoz köti, hogy:

- az eladó vagy szolgáltató és e fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása iránti kérelmet elévülési időn belül nyújtásuk be;
- az ilyen tisztességtelen feltételek alapján jogalap nélkül kifizetett összegek visszatérítése iránti kérelmet öt éves elévülési időn belül nyújtásuk be, amennyiben e határidő a kölcsönajánlat elfogadásának napján kezdődik, így lehetséges, hogy a fogyasztó ebben az időpontban nem volt tudatában az ezen irányelvből eredő összes jogának.

2) A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a kölcsönszerződés azon feltételei, amelyek előírják, hogy a számla pénzneme a deviza, a fizetés pénzneme pedig az euró, és amelyek következtében az árfolyamkockázatot a kölcsönfelvevő viseli, e rendelkezés hatálya alá tartoznak abban az esetben, ha e feltételek valamely, az említett szerződést jellemző lényeges elemet rögzítenek.

3) A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönszerződés keretében az e szerződésben foglalt azon feltételek átláthatóságának követelménye, amelyek előírják, hogy a számla pénzneme a deviza, a fizetés pénzneme pedig az euró, és amelyek következtében az árfolyamkockázatot a kölcsönfelvevő viseli, teljesül, amennyiben a szolgáltató olyan kellő és pontos tájékoztatást nyújtott a fogyasztónak, amely lehetővé teszi a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára, hogy megértse a szóban forgó pénzügyi mechanizmus konkrét működését, és így felmérje az ilyen szerződési feltételek által ugyanezen szerződés teljes időtartama alatt a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt, esetlegesen jelentős negatív gazdasági következmények kockázatát.

4) A 93/13 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a valamely szerződési feltétel ezen irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében vett világos és érthető jellegével kapcsolatos bizonyítási teher a fogyasztóra hárul.

5) A 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely kölcsönszerződés azon feltételei, amelyek előírják, hogy a számla pénzneme a deviza, a fizetés pénzneme pedig az euró, és amelyek következtében az árfolyamkockázatot – amelynek felső határa nem korlátozott – a kölcsönfelvevő viseli, a felek említett szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idézhetnek elő a fogyasztó kárára, amennyiben a szolgáltató az átláthatóság követelményét a fogyasztóval szemben tisztteletben tartva nem számíthatott észszerűen arra, hogy ez utóbbi az egyedi megtárgyalást követően elfogadja az ilyen szerződési feltételekből eredő aránytalan árfolyamkockázatot.

48. A Bíróság (hetedik tanács) 2021. június 10-i ítélete (a Krajský súd v Prešove [Szlovákia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Prima banka Slovensko a.s. kontra

⁶⁹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Gazdasági ügyszak, 7. sz. alatt.

HD (C-192/20. sz. ügy)⁷⁰

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvet, a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatok fenntartásával, úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó olyan nemzeti rendelkezésekre, amelyeknek értelmében az eladóval vagy szolgáltatóval kölcsönszerződést kötő fogyasztó a kölcsön lejárat előtti megszűnése esetén nem kötelezhető e szerződés rendelkezései alapján e megszűnés megállapítása és a felvett tőke tényleges visszafizetése közötti időszak tekintetében ügyleti kamatokat fizetni, amennyiben az említett szerződés értelmében fizetendő késedelmi kamatok és más szerződéses kötbér lehetővé teszik az eladó vagy szolgáltató által ténylegesen elszenvedett kár megtérítését.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

XXIV. A Bíróság (nagytanács) 2021. június 3-i ítélete – Magyarország kontra Európai Parlament (C-650/18. sz. ügy)⁷¹

1. A Bíróság a keresetet elutasítja.
2. A Bíróság Magyarországot kötelezi a saját költségein felül az Európai Parlament részéről felmerült költségek viselésére.
3. A Lengyel Köztársaság maga viseli saját költségeit.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

Köf.5.014/2021/3.

Az önkormányzatoknak biztosítaniuk kell az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásának szabadságát az alkalmazott technológiától és berendezéstől függetlenül. Az elektronikus hírközlési építmények létesítését a közrenddel, közbiztonsággal és közegészséggel kapcsolatos okból korlátozhatják. A korlátozás érdekében engedélyekhez köthetik az ilyen építmények létesítését építészeti, történeti vagy természeti jelentőséggel bíró épületeken vagy helyszíneken. Nem zárhatják ki azonban egész településrészekről az ilyen építmények elhelyezését, illetve nem tilthatják meg az elektronikus hírközlési berendezések fejlesztését meghatározott technológia kizárása érdekében.

Az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése szerint az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.

Az 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 2. § b) pontja értelmében a törvény célja és alapelve az infrastruktúrával, a versennyel, valamint a végfelhasználók körülményeivel kapcsolatos feltételek sokféleségének figyelembevétele, a végfelhasználók érdekeinek magas szintű védelme az elektronikus hírközlési piac valamennyi szereplőjével fenntartott kapcsolataikban, így különösen annak biztosítása, hogy a végfelhasználók, és különösen a fogyasztók

ba) elérjék és használatba vehessék a rendkívül nagy kapacitású hálózatokat, és a rendelkezésükre

⁷⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 11. szám, Gazdasági ügyszak, 56. sz. alatt.

⁷¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 1. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, I. sz. alatt.

álljanak azok az elektronikus hírközlési szolgáltatások, amelyek ahhoz szükségesek, hogy - a jogosultságok függvényében - hozzájuthassanak valamennyi, az elektronikus hírközlési eszközön elérhető információhoz és terjeszthessék azokat, hozzájuthassanak a szolgáltatók által továbbított médiatartalomhoz, továbbá használhassák az általuk választott alkalmazásokat és szolgáltatásokat,

bb) az elektronikus hírközlő hálózatok, elektronikus hírközlési szolgáltatók, illetve szolgáltatások között szabadon választhassanak, és dönthessenek, hogy mely hálózatot, szolgáltatót, illetve szolgáltatást kívánják igénybe venni,

bc) más végfelhasználókkal elektronikus hírközlés útján kapcsolatot létesíthessenek, függetlenül attól, hogy azok ugyanazon vagy más szolgáltatóval állnak szerződéses kapcsolatban,

bd) szolgáltatótól függetlenül szabadon választhassanak az általuk igénybe vett szolgáltatók, szolgáltatások között,

be) az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyilvánosan megismerhető, meghatározott és méltányos feltételek mellett, megfizethető áron, a legmagasabb minőségben vehessék igénybe,

bf) a szolgáltatások jellemzőivel és igénybevételük feltételeivel kapcsolatban megbízható, átlátható és naprakész információt kapjanak,

bg) magas szintű védelmet vehessenek igénybe a szolgáltatókkal szembeni jogvitáik egyszerű és gyors rendezése érdekében.

Az Eht. 94. § (1) bekezdése alapján a település tervezésénél, rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét. A (2) bekezdés kimondja, hogy az elektronikus hírközlési építményt elsősorban közterületen, meglévő elektronikus hírközlési építmények közös eszközhasználatával vagy más fizikai infrastruktúra elemeinek vagy más hálózatüzemeltető meglévő fizikai infrastruktúrájának felhasználásával kell elhelyezni, úgy, hogy a lehető legkisebb mértékben érintsen egyéb nem köztulajdonban lévő ingatlant.

A 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet (a továbbiakban: NMHH rendelet) 27. § (6) bekezdése értelmében az elektronikus hírközlési fejezetnek biztosítani kell a szolgáltatásnyújtás szabadságát, a szolgáltatások szabad áramlását, be kell mutatnia a fogyasztói érdekek hatékony védelme területén a szabad szolgáltató- és szolgáltatásválasztás, az esélyegyenlőség, az egyetemes szolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítását, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, új technológiák elterjedési lehetőségét.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa a támadott szabályozást megvizsgálva megállapította, hogy az Ör. 13/A. § (1) bekezdése hírközlési adótorony és új hírközlési berendezések meghatározott területen való elhelyezésének teljes tilalmát rendeli el. Ennek során nem különböztet az alkalmazott technológia típusa (vezetékes és vezeték nélküli) és hatótávolsága között. Az Ör. 13/A. § (2) bekezdése az önkormányzat teljes közigazgatási területén az 5G hálózat fejlesztésének teljes tilalmára irányul.

A gyakorlatban minden esetben egyedileg kell azt polgári jogi jogviszony keretében megítélni, hogy a lakóingatlanok közelében felállított mobil-átjátszó torony létesítése és üzemeltetése sérti-e a tulajdonosoknak az ingatlanuk zavartalan, a meglévő környezeti adottságok használatához fűződő érdekét olyan mértékben, hogy az „az általános túrészi küszöböt” meghaladja (EBH 2006.1399., megerősítve Pfv.I.20.874/2019/4.). A hírközlési adótorony elhelyezése tehát szomszédjogi sérelmet alapozhat meg, az érintett személyek egyéni jogvédelme ekként biztosítható, ami azonban önmagában nem zárja ki e támadott szabályozás létjogosultságát.

Az Eht. 187. §-ának (2) bekezdése rögzíti, hogy az Eht. (többek között) az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (a továbbiakban: EU Hírközlési Kódex) való megfelelést szolgálja. Az NMHH rendelet 35. §-ának (1) bekezdése ennél konkrétabban is megjelöli, hogy a rendelet az EU Hírközlési Kódex 57. cikkének való megfelelést szolgálja. A Kúria mindezekre tekintettel – figyelembe véve az NMHH rendelet 27. § (6) bekezdését is, amely kifejezetten a szolgáltatásnyújtás szabadságára mint az Európai Unió belső piacának alappilléret képező gazdasági alapszabadságra utal – szükségesnek tartotta

megvizsgálni ezen irányelvek releváns rendelkezéseinek tartalmát is, mivel az Eht. és az NMHH rendelet értelmezése során figyelemmel kellett lenni az EU Hírközlési Kódexben lefektetett jogharmonizációs célokra is (l. az ilyenfajta értelmezési kötelezettség megerősítéséhez az Európai Unió Bírósága 14/83. sz. Von Colson és Kamann ügyben hozott ítéletét, ECLI:EU:C:1984:153).

Az EU Hírközlési Kódex 57. cikkének (1) bekezdése értelmében az illetékes hatóságok nem korlátozhatják indokolatlanul, továbbá főszabály szerint nem köthetik semmiféle egyedi területrendezési engedélyhez, vagy más előzetes egyedi engedélyhez a kis hatótávolságú (kis területi lefedettségű), vezeték nélküli hozzáférési pontok létesítését. Az EU Hírközlési Kódex 2. bekezdésének 23. pontja értelmében a „kis területi lefedésű, vezeték nélküli hozzáférési pont” vezeték nélküli hálózati hozzáférést biztosító, kis teljesítményű, kisméretű berendezés, amely kis területen belül, engedélyköteles rádióspektrum vagy engedélymentes rádióspektrum vagy ezek kombinációja használatával üzemel, és amely akár nyilvános elektronikus hírközlő hálózat részeként is használható, valamint egy vagy több csekély vizuális hatású antennával rendelkezhet, és tekintet nélkül az – akár állandóhelyű, akár mozgó – hálózat topológiájára, lehetővé teszi a felhasználók számára az elektronikus hírközlő hálózatokhoz való vezeték nélküli hozzáférést.

Az Eht. 188. § 14. pontja szerint „elektronikus hírközlési építmény” az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényben meghatározott sajátos építményfajták, az elektronikus hírközléshez szükséges olyan sajátos építmények, amelyek magukba foglalják a vezetékekkel és vezeték nélküli összeköttetésekkel összefüggő – többek között burkoló, tartó, védő, jelző – műtárgyakat, különösen a tartozékokat és a tartószerkezeteket, az antenna-tartószerkezeteket (tornyokat), oszlopokat, alagutakat, kábelszekrényeket, csatornákat, föld alatti és föld feletti jelzőket, védőműtárgyakat, és a nyomvonalas és nyomvonal jellegű elektronikus hírközlési építményeket. Megállapítható tehát, hogy az elektronikus hírközlési építmény rendeltetése e meghatározás értelmében (többek között) az EU Hírközlési Kódex 2. bekezdésének 23. pontja szerinti vezeték nélküli hozzáférési pont létesítése.

Az EU Hírközlési Kódex (5), illetve (6) preambulumbekzdése továbbá rögzíti, hogy a kódex olyan jogi keretet hoz létre, amely biztosítja az elektronikus hírközlő hálózatok üzemeltetésének és az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásának szabadságát, amelyre kizárólag a kódexben megállapított feltételek és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 52. cikke (1) bekezdésének megfelelő korlátozások – különösen a közrenddel, a közbiztonsággal és a közegészséggel kapcsolatos intézkedések – alkalmazandók, amelyeknek meg kell felelniük az arányosság elvének. A kis hatótávolságú, vezeték nélküli hozzáférési pontok létesítése vonatkozásában az EU Hírközlési Kódex 57. cikkének (1) bekezdése – lehetséges korlátozásként – előírja, hogy az illetékes hatóságok engedélyekhez köthetik (azonban nem automatikusan, mérlegelés nélkül korlátozhatják, illetve tilthatják meg) azok létesítését olyan építészeti, történeti vagy természeti jelentőséggel bíró épületeken vagy helyszíneken, amelyek a tagállami joggal összhangban védelmet élveznek, illetve szükség esetén közbiztonsági okokra tekintettel.

Az 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 2. § 11. pontja szerint „Helyi építési szabályzat: az építés rendjét a helyi sajátosságoknak megfelelően megállapító és biztosító települési (fővárosban a kerületi) önkormányzati rendelet, a Duna-parti építési szabályzat és a Városligeti építési szabályzat.”

Az Étv. 13. § (1) bekezdése értelmében az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket helyi építési szabályzatban kell megállapítania.

Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy Eht.-ban megfogalmazott célok és alapelvek, továbbá az Eht. és az NMHH rendelet releváns rendelkezései megalkotásának alapjául szolgáló, az EU Hírközlési Kódexben lefektetett jogharmonizációs célok alátámasztják, hogy az Eht. a köz érdekét szolgálja {18/2015 (VI. 15.) AB határozat [31] pont}. Ennek érdekében előírja, hogy a település tervezésénél és rendezésénél – így az Ör. megalkotásánál is – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét. Az Eht. lehetővé teszi, hogy külön jogszabály az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének módját meghatározza, ennek azonban nem feleltethető meg az Ör. 13/A. § (2) bekezdésében meghatározott hírközlési berendezések 5G hálózat fejlesztés céljából

A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította tehát, hogy az Ör. 13/A. § (2) bekezdése az Eht. 94. § (1) bekezdésébe ütközik.

Az Ör. 13/A. § (1) bekezdése az önálló hírközlési adótorony, új hírközlési berendezés és bázisállomás elhelyezésére vonatkozó tilalmat nem a teljes közigazgatási területre, hanem csupán a lakó- és üdülőterületre, valamint a lakóépület elhelyezését lehetővé tévő település központi területekre, továbbá azoktól az Ör. 3. mellékletében lehatárolt 1500 m-es távolságra tartja fenn.

Köztudomású tény, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása antennák, antennatartó-szerkezetek és az ezekhez tartozó műtárgyak létesítése és működtetése nélkül lehetetlen, azok az elektronikus hírközlési és mobiltelefon rendszerek szükségképpen tartozékai, elengedhetetlen elemei, ilyenek nélkül a rendszer működésképtelen lenne. A mobiltelefon- és internetszolgáltatás mára már nélkülözhetetlenné vált, a kellő lefedettség iránt széleskörű igény mutatkozik. Az Ör. 13/A. § (1) bekezdése szerinti korlátozás mindezek alapján nem felel meg az EU Hírközlési Kódex (5) és (6) preambulumbekendésében, illetve 57. cikkének fényében értelmezett Eht. és NMHH rendelet követelményeinek, mivel az az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásának szabadságát az önkormányzat közigazgatási területének – frekvenciált – részén az alkalmazott technológiától és berendezéstől függetlenül, az arányosság vizsgálata nélkül korlátozza. E követelményekkel összhangban az Eht. 94. § (1) bekezdése ugyanis általános tūrési kötelezettséget ró az önkormányzatokra és az ingatlanulajdonosokra is, a (2) bekezdés pedig meghatározza az elhelyezés feltételeit.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Ör. 13/A. § (1) bekezdése ellentétes a Eht. 94. § (1) és (2) bekezdéseivel.

Kf.V.40.161/2021/7.

Tōzsdei vételi űgyletek értékelése esetén az űgyletkötések egyes jellemzőit és a kereskedői magatartás egyes elemeit nem külön-külön, hanem összefüggéseiben kell vizsgálni. A tanúsított magatartás tendenciózus volta, az űgyletek nagy száma és huzamosabb időn át történő végrehajtása alapján megállapítható az adott befektetői tevékenység mintázata, amely a konkrét űgben a szokásos befektetői magatartástól eltér és árfolyambefolyásolást eredményez, így a piaci manipuláció, mint jogsértés fennáll.

A 596/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: MAR) 15. cikke értelmében „[t]ilos a piaci manipuláció és a piaci manipuláció kísérlete”. A MAR 12. cikk 1. bekezdés a) pontjának (i) alpontja szerint pedig a piaci manipuláció magában foglalja az olyan űgylet kötését, vételi vagy eladási megbízás adását, vagy olyan egyéb magatartást, amely „hamis vagy félrevezető jelzéseket ad, vagy valószínűsíthetően adhat valamely pénzügyi eszköz (...) kínálata, kereslete vagy ára tekintetében (...) kivéve, ha az űgyletet kötő, vételi vagy eladási megbízást adó, vagy bármely más magatartást tanúsító személy bizonyítja, hogy az ilyen űgylet, megbízás vagy magatartás indokai jogszerűek és megfelelnek valamely, a 13. cikknek megfelelően megállapított, elfogadott piaci gyakorlatnak.”. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság az ítéletében helytállóan rögzítette az alaptényállást, miszerint az alperes azokat a X. részvényekre tett felperesi kötések minősítette árfolyamváltoztató hatású, a szokásos tőkepiaci kereskedői magatartástól eltérő magatartásnak, amelyek esetében a felperes vételi megbízásából létrejött kötés árfolyama legalább 2%-kal meghaladta a megelőző kötés árfolyamát. Ezen alaptényállásból azonban okszerűtlenül vonta le azt a következtetést, hogy jogszerűtlen az űgyletek alperesi minősítése, mivel a felperes magatartása az ítéletben kifejtettek szerint semmilyen hamis benyomás keltésére nem volt alkalmas. Az alperes a fellebbezésében tételesen támadta az elsőfokú ítélet azon megállapításait, amelyből az elsőfokú bíróság e téves következtetésre jutott, amely alperesi érveket a Kúria a következőkben részletezettek szerint elfogadott.

A X. részvények tekintetében az alperesi határozat 11. számú táblázatában foglalt, a felperes vételi oldalon kötött, 2% vagy annál nagyobb pozitív árváltozást okozó 107 darab űgylete képezte az árfolyambefolyásoláson alapuló tiltott piaci manipuláció jogsértés tényállásának megállapítását, amely űgyletek a vizsgált időszakon belül - azaz 2019. január 2. napja és 2020. április 30. napja között -, ténylegesen 2019. január 2. napja és 2019. október 4. napja között jöttek létre. Az alperes az eljárása során feltárta, hogy a felperes X. részvényre vonatkozó vételi megbízásaiból 3428 darab kötés volt,

amelyből 445 darab legalább 1%-kal, ebből 107 esetben legalább 2%-kal, 22 esetben legalább 3%-kal, míg 7 esetben legalább 4%-kal magasabb árfolyamon kötött, mint az azt megelőző kötés árfolyama. A felperes e 107 ügylete vonatkozásában kellett tehát vizsgálni, hogy megvalósult-e a MAR szerinti tiltott piaci manipuláció vagy azt - az elsőfokú ítéletben foglaltak szerint - tévesen minősítette-e az alperes.

A Kúria úgy ítélte meg, hogy az alperes a fellebbezésében kellő alappal mutatott rá, hogy az elsőfokú ítélet megállapításának kiindulópontja, miszerint a vételi megbízást adó piaci szereplő felviszi a vételi megbízását a legalacsonyabb eladási megbízás árfolyamára, nem jelent kizárólagos lehetőséget egy ügylet létrejöttére. Az alperes ezáltal helyesen hivatkozott arra, hogy nemcsak a vevő igazíthatja a megbízása árfolyamát a legalacsonyabb eladási ajánlathoz, hanem az eladó is igazíthatja az eladási megbízását az ajánlati könyvben található legmagasabb vételi ajánlathoz. Ez utóbbi esetkört azonban az elsőfokú bíróság nem vette számításba, így az ügyletek találkozása körében levont következtetése csak részben helytálló, ugyanakkor részben hiányos, amely hiányosság okán nem juthatott el annak vizsgálatáig, hogy a vételi megbízás árfolyamának legalacsonyabb eladási árhoz emelésével létrejött kötések árfolyamánál alacsonyabb árfolyamon is születhetnek kötések, amennyiben az eladó igazítja az eladási megbízását (azaz csökkenti az árfolyamot) a legmagasabb vételi ajánlathoz. Az alperes érvelését támasztja alá, hogy a 107 darab kötés esetén - az alperesi határozat 11. számú táblázatában foglaltak szerint - a kötési ár mindkét irányban mozgott (tehát az előző kötés árfolyamánál alacsonyabb árfolyamú kötés is volt), ugyanakkor a felperes a vizsgált ügyletek esetében, azaz a határozati megállapítás alapját képező tényállás szerint rendre a megelőző kötésnél jóval magasabb árfolyamon kötött vételi ügyleteket.

A Kúria elfogadta azt az alperesi hivatkozást is, miszerint az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a X. részvény vizsgált időszakbeli árfolyamát (annak pénzben mért, abszolút értékét), csak az árváltozás százalékos mértékének, a relatív változásnak tulajdonított jelentőséget. Az alperes e vonatkozásban helytállóan mutatott rá, hogy a 2-4%-os árváltozás eltérő tartalmat mutat attól függően, hogy milyen árfolyamon történik a kötés, ugyanis magasabb árfolyam esetén az azonos százalékos változás magasabb abszolút értékű változást jelent, mint alacsonyabb árfolyamánál. Az alperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a legalább 2%-os pozitív irányú árváltoztató hatású felperesi ügyletek között a felperes akár 15-30 forinttal magasabb árú vásárlásait szankcionálta. A közigazgatási határozat 11. számú táblázatában közölt, a jogsértés alapját képező 107 ügylet adatai alapján megállapítható, hogy azok több mint 48%-ában 15-30 forinttal magasabb áron vásárolt a felperes, mint ahogy az előző ügylet kötött, illetve, hogy az alperes 2%-os árváltozástól alacsonyabb eltérést nem vont a szankcionált ügyletek körébe. Az alperes a fellebbezésében kifogásolta az elsőfokú ítélet azon kijelentését, amely szerint minden olyan kötést általános gyakorlatként szankcionál, amely a korábbi kötések árfolyamától 2-4%-kal eltér, azonban az alperes ehhez indokolást nem fűzött. Ugyanakkor a konkrét esetben az a körülmény, hogy mérlegelési jogkörében eljárva 2%-os árfolyamváltozásban húzta meg azt a határt, amelynél szankcionál, nem választható el a részvény árfolyamának mértékétől, s az összecsúszást és a százalékos mértéket egymással összefüggésben vizsgálva az alperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a százalékos mértékeket minden részvény esetében és minden időszakban egyedileg szükséges vizsgálni. A Kúria úgy értékelte, hogy a határozati megállapítás során ezt a vizsgálatot az alperes elvégzte, s mind a relatív (százalékos) változásnak, mind az abszolút változásnak jelentőséget tulajdonított a jogsértés megállapítása során.

Az alperes azon fellebbezési hivatkozását, miszerint a szankcionált 107 darab felperesi kötés 241-820 forint árfolyamon történt, s a 10-20-30 forintot jelentő 2-3-4%-os árfolyamváltozás jellemzően igen kis darabszámú - gyakran 2-5-10 darab - részvényre valósult meg, az alperesi határozat részét képező 11. számú táblázat adatai alátámasztják. Az alperes helytállóan mutatott rá, hogy ezek a kötések nem tekinthetők szokásos piaci magatartásnak, mivel az észszerűen eljáró befektető alapvetően kedvezőbb áron próbál vásárolni. Az alperes a vizsgált időszak adatai alapján tényszerűen mutatott rá - és ezt a határozatában is rögzítette, annak 10. számú táblázatában összefoglalta -, hogy a felperes a 3428 darab kötésének több mint 52%-ában, azaz 1812 esetben a megelőző kötési árfolyamtól drágábban vásárolt. Ezáltal az alperes a fellebbezésében kellő alappal hivatkozott arra, hogy határozatában feltárt egy olyan befektetési stratégiát, amely a szokásos tőkepiaci kereskedéstől eltérő, és nem véletlenszerű, hanem tendenciát mutat.

A részvénydarabszámhoz kapcsolódó ítéleti megállapítás szerint a magasabb árfolyamon kötött ügyletek

jellemzően kis darabszámúak, azonban az alperes álláspontja szerint ez egy hibás általánosítás. Az alperes ennek alátámasztásaként a közigazgatási határozat 11. számú táblázatára hivatkozott. A 11. számú táblázat sorba rendezve, a 2%-os árfolyamváltozástól indulva a 4%-ot meghaladó árfolyamváltozásig mutatja be a felperesi ügyleteket, és jól szemlélteti, hogy a kötések árfolyamváltoztató hatásának emelkedésével csökken az érintett részvény mennyiség (a 11. számú táblázatból látható például, hogy a 4%-ot meghaladó árfolyamváltozásnál a 10 db részvény szám volt a jellemző). A felperes vizsgált kötéseknek 52%-a magasabb árfolyamú volt, s a kötések árfolyamváltoztató hatásának emelkedésével csökkent az érintett részvény mennyiség, ezáltal az alperes helytállóan mutatott rá, hogy a felperes kis darabszámú részvényre szóló vásárlásaival nagy árfolyamközzel léptette a részvény aktuális árfolyamát. Ezt a körülményt az elsőfokú bíróság az ítélet meghozatala során nem vonta értékelés körébe, mivel a kis darabszámú részvényvásárlást jellemző ügyletnek fogadta el, így annak gyakori megvalósulását nem értékelte árfolyambefolyásoló hatású tevékenységnek, holott a feltárt adatok egyértelműen azt tükrözik. Az alperes nem vitatta, hogy a kis darabszámú részvényvásárlásnak lehetnek észszerű indokai, ugyanakkor a felperesi ügyletek jellemzői alapján helytállóan mutatott rá, hogy a felperes által tanúsított befektetői magatartás nem az észszerű befektető általános magatartása, s ezt a határozatában foglalt adatok bemutatásával és elemzésével kellően alátámasztotta. A Kúria úgy ítélte meg, hogy az alperes megalapozottan hivatkozott a vizsgált ügyletek jellemzőinek összefüggéseiben való értékelésére, ezáltal arra is, hogy a megelőző kötéshez mért árfolyamváltoztató hatás nem egyes kötésenként értelmezhető. Az alperes a vizsgált ügyletek tekintetében helytállóan vette számba azok jellemzőit, így a felperesi magatartás tendenciózus voltát, az ügyletek nagy számát és huzamosabb időn át történő végrehajtását, s mindezekből okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy amikor adott kereskedő több ezerszer/százszor magasabb áron vásárol piaci szempontból rövidnek tekinthető időszakon belül, e magatartás célja pusztán az adott értékpapír árfolyamának folyamatos felfelé léptetése. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság az ítélet meghozatala során az ügyletek jellemzőit nem összefüggésében, hanem egy-egy jellemzőt külön-külön értékelt, ezáltal tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a X. részvényre vonatkozó ügyleteivel nem valósított meg árfolyambefolyásoló tevékenység révén piaci manipulációt, mint jogsértést.

A Kúria megalapozottnak értékelte az alperes azon érvelését is, miszerint hibás az elsőfokú ítélet azon megállapítása, hogy egy 10-20-30 darab részvényre adott vételi megbízás semmilyen megtévesztő hatással nem lehet a piaci szereplőkre nézve. Az alperes helytállóan mutatott rá, hogy akár 1 darab részvényre vonatkozó megbízás is jelentős hatású, ha ezzel történik az ún. záróár-beállítás a tőzsdei nap végén), továbbá, hogy a kisebb darabszámú részvényre szóló kötések is meghatározzák a kötés pillanatában a részvény árfolyamát, ezáltal akár a kisebb darabszámú, akár az egy darab részvényre vonatkozó vételi megbízások alkalmasak lehetnek megtévesztő hatás kiváltására. Nemcsak a kötéssel érintett részvény mennyisége, hanem a kötés pillanatában fennálló árfolyam is üzenetet hordoz a befektetők felé.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében nem értett egyet az alperes megállapításaival, azonban nem tett olyan konkrét hivatkozást, állítást, amely cáfolta volna, hogy az alperes nem a befektetői magatartás egyes elemeit egy bizonyos aspektusból, hanem viszonylag hosszabb időtávban, viszonylag nagy számú kötés esetében az adott befektetői tevékenység mintázatát értékelte, és a vizsgált több ezres mintán jól kivehető volt, hogy a felperes által adott megbízások, és a végbement kötések miként mozgatták a X. részvény árfolyamát, s mindezen felperesi befektetői tevékenység jellemzőit az alperes a határozatában kellő részletezettséggel és megalapozottsággal rögzítette és értékelte.

A Kúria megítélése szerint az alperes a fellebbezésében kellően alátámasztotta, hogy a határozatában helytállóan állapította meg a X. részvényre vonatkozó felperesi vételi ügyletek árfolyambefolyásoló hatása révén a MAR által tiltott piaci manipuláció jogsértés fennállását, az alperesi határozatban részletesen követhető, hogy a felperes tendenciózus magatartása milyen mértékben emelte az árfolyamot. Az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben a Kúria rámutat arra, hogy nemcsak az árfolyam emelkedés mértéke, hanem e mérték megállapításának módja is egyértelműen kitűnik az alperes határozatából (az 1.2.3.3. pont második bekezdésében az alperes rögzítette, hogy „Az egyes kötések megelőző kötéshez képesti árváltozását tekintve, ezen árváltozásokat - tehát a negatív és pozitív változásokat is - összeadta”, így számította ki az árfolyamemelkedés mértékét, amely számítási mód helyessége is ellenőrizhető, a 11. számú táblázatban foglalt 107 darab kötésnél jelzett változások összege

a határozat 2.1.3. pontjában, a 27. oldal hetedik bekezdésében nevesített 279,36%-kal megegyezik), ezáltal az alperes a fellebbezésében megalapozottan hivatkozott arra, hogy az árfolyambefolyásoló tevékenység, mint a MAR által tiltott piaci manipuláció okán kiszabott piacfelügyeleti bírság, illetve egyéb intézkedések jogalapja nem hiányzik.

Pénzügyi jogterület

Kfv.I.35.033/2021/6.

A nem rendeltetésszerű áfa levonási jog gyakorlásának ismérve, hogy az ügyletek elsődleges célja az adóelőny megszerzése és az adóelőny ellentétes a hozzáadott értékadó szabályozás céljával, rendelkezéseivel.

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) kimondja a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét és azt az esetet minősíti rendeltetésellenes joggyakorlásnak, amikor valamely szerződés, vagy más jogügylet célja az adótörvényben, önkormányzati rendeletben foglalt rendelkezések megkerülése. A rendeltetésellenes joggyakorlás megállapításakor vizsgálandó tesztet a Bíróság először a C-255/02. Halifax ügyben állította fel. A Halifax ügyben a Bíróság kimondta, hogy az ottani tényállás szerintihez hasonló ügyletek termékértékesítésnek vagy szolgáltatás-nyújtásnak és gazdasági tevékenységnek minősülnek a Hatodik irányelv 2. cikkének 1.) pontja, 4. cikkének (1) és (2) bekezdése, 5. cikkének (1) bekezdése és 6. cikkének (1) bekezdése értelmében, feltéve, hogy teljesítik az említett fogalmak alapjául szolgáló objektív feltételeket. Kimondta azt is, hogy az a kérdés, hogy az érintett ügyletet kizárólag adóelőny elérése végett végzik, lényegtelen annak megállapításához, hogy az termékértékesítésnek, szolgáltatásnak és gazdasági tevékenységnek minősül-e. Vagyis termékértékesítésnek, illetve szolgáltatásnyújtásnak és gazdasági tevékenységnek minősülnek, amennyiben az e fogalmak alapjául szolgáló objektív feltételeket teljesítik, még abban az esetben is, ha azokat kizárólag adóelőny elérése céljából végzik bármilyen más üzleti cél nélkül.

Mindez azt jelenti, hogy függetlenül attól, hogy a gazdasági esemény megvalósult-e, formálisan megfelel-e a héa irányelvben, illetve a nemzeti adótörvényben foglalt feltételeknek, az ilyen ügyletek elsődleges célja az adóelőny megszerzése; az adóelőny ellentétes a hozzáadott értékadó szabályozás céljával, rendelkezéseivel. A visszaélésszerű magatartás megállapításához egyrészt az szükséges, hogy a Hatodik irányelv és az azt átültető nemzeti jogszabályok vonatkozó rendelkezéseiben előírt feltételek formális fennállása ellenére az érintett ügyletek eredménye olyan adóelőny megszerzése legyen, amely ellentétes a Hatodik irányelv célkitűzéseivel. Másrészt az objektív körülmények összességéből ki kell tűnnie, hogy a szóban forgó ügyletek elsődleges célja valamely adóelőny megszerzése.

Az adókijátszásban tudatosan működött közre a felperes, melynek során nemcsak alakítója, hanem hasznhúzója is volt az ügyleteknek. Ilyen esetben azokat a körülményeket, cselekedeteket kell feltárni, amelyek bizonyítják, hogy a felperes elsődleges alakítója volt az ügyleteknek, s ezen kötelezettségének, mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság eleget tett.

Mindkét láncolat esetén okszerűen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a láncolat végén álló hiányzó kereskedők bankszámlájáról az átutalt összegek készpénzben felvételre kerültek, de azok további sorsa nem volt megállapítható. Mindkét láncolat esetén feltárássra kerültek a személyi összefonódások, az, hogy a számlázási láncolatokban szereplő társaságok, illetve a nevükben eljáró személyek között korábban kapcsolat állt fenn és kiemelten a felperesi társaság és az A. Bt. kapcsolt vállalkozási minősége, amely társasággal korábban a P. által képviselt más társaságok folytattak gazdasági tevékenységet, valamint a T. Kft. is végzett rakodási munkát részére.

Valamennyi körülményt számba véve okszerűen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes úgy vásárolta meg mindkét láncolatban az agancsokat a buffer cégtől, hogy korábbi gazdasági kapcsolatai révén ismerte a hiányzó cégek képviselőit is, mégsem velük szerződött. A buffer cég láncolatban betöltött szerepe mindössze arra korlátozódott, hogy a több millió forint jogügylet révén tulajdonába került terméket órákon belül eladta akként, hogy tulajdonképpen csak fuvarozást végzett, L.-n betette az agancsokat az autóba, majd elvitte N.-re és ott átadta a felperesnek. Ezért okszerűen minősítette az elsőfokú bíróság ezen gazdasági szempontból nem magyarázható jogügyleteket akként, hogy azokat alátámasztják az adójogi megfontolások. Az ügyletek eredményeként ugyanis a hiányzó

kereskedők az áfát nem fizették be, a buffer cég adóminimalizáló bevallást nyújtott be, a felperes az adót visszaigényelte, úgy, hogy a közösségi értékesítés lévén adófizetési kötelezettsége nem volt. A gazdasági irracionalitás így a felperes számára kedvező adóeredménnyel járt.

Mindez egyértelműen azt igazolja, hogy a felperes nem rendeltetésszerűen gyakorolta a jogait, a láncolatok révén visszaigényelte azt az áfát, amely soha nem került a költségvetésbe befizetésre. A nem rendeltetésszerű joggyakorlás körében az elsőfokú bíróság helyesen értékelte azokat a tényeket, amelyek mind a felperes tudatos gazdasági racionalitást nélkülöző aktív magatartását támasztják alá. Az elsőfokú bíróság a Halifax ügy szempontjai szerinti elemzést bár nem nevesítette, de elvégezte és megállapította, hogy ugyan voltak gazdasági események, azonban azok elsődleges célja a héa rendelkezéseivel ellentétes adóelőny megszerzése volt.

Alaptalan a felperes felülvizsgálati kérelemben szereplő kifogása, amellyel a felperesi tudattartalom vizsgálatát hiányolja a gazdasági események felek közötti megtörténte miatt. Az adóhatóság, illetve az elsőfokú bíróság megjelölte azokat a bizonyítékokat, körülményeket, tényeket, amelyek alapján a felperes nem rendeltetésszerű joggyakorlását megállapította, döntésüket pedig e tényre alapították. Az Art és a Halifax-ügy rendelkezései alapján az ily módon elért adóelőny ellentétes a hozzáadott értékadó szabályozás céljával, rendelkezéseivel.

Alaptalannak találta ezért a Kúria a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét is. A Kúria álláspontja szerint a Halifax-ügy a nem rendeltetésszerű joggyakorlás megállapíthatósága szempontjából tartalmazza azokat az elveket, amelyeket már a Kúria is alkalmazott több fentebb hivatkozott döntésében. Ez az ún. Halifax-teszt. Jelen ügyben a nemzeti bíróság feladata volt, hogy az előtte lévő jogvitát a konkrét tények alapján eldöntse.

Kfv.I.35.238/2021/7.

A termékexport objektív kritériumainak megvalósulása esetén alaki hiányosságok miatt az adómentesség csak abban az esetben tagadható meg, amennyiben az alaki hiányosságok miatt az ügylet megvalósulásának ellenőrzése nem történhet meg, illetve, ha bizonyított, hogy az adóalany tudta, vagy tudhatta, hogy héa-bevétel kiesést okozó, vagy a közös héa-rendszer működését veszélyeztető ügyletben vesz részt.

A felperes szerb magánszemélyeknek történő értékesítései alkalmával adó-visszaigénylő lapokat állított ki, a termékek a Közösség területét a vámhatóság által igazoltan elhagyták, amely tényre tekintettel a felperes az adót a vevőknek visszafizette, valamint az általa megfizetett áfa-t bevallásában fizetendő adót csökkentő tételként szerepeltette.

A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Héa-irányelv) 146-147. cikkeinek Európai Unió Bírósága által a C-656/19. (Bakati) ügyben adott értelmezése és a 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 98–99. §§-ainak helytálló alkalmazásával állapította meg, hogy a felperes által tanúsított magatartás nem eredményezheti a tárgyi értékesítések utáni adómentesség megtagadását. Az elsőfokú bíróság részletesen indokolta, hogy a Bakati és a jelen ügy releváns tényei – az felperesi értékesítések kisebb értékét kivéve – hasonlóak, a felmerült jogkérdés ezért mindkét ügyet érintően azonos.

A Héa-irányelv által biztosított adósemlegesség azt követeli meg, hogy az adóalany mentesüljön a tevékenységét terhelő fizetendő vagy megfizetett héa megfizetése alól. Az Európai Unió Bírósága ítélezési gyakorlata értelmében a közös héa-rendszer az összes gazdasági tevékenység adóterhét illetően biztosítja a semlegességet – bármi legyen is e tevékenységek célja vagy eredménye –, feltéve, hogy az említett tevékenységek főszabály szerint maguk is héa-kötelesek [C-277/14 (PPUH) 27. pont, C-518/14 (Senatex) 27. pont, C-95/07 és C-96/07 (Ecotrade) 39. pont, C-284/11 (EMS-Bulgaria Transport) 44. pont, C-332/1 (Giuseppe Astone)]. A héa-semlegesség elve alapján az előzetesen felszámított héa levonható, ha az anyagi jogi követelmények teljesülnek, még ha egyes alaki követelménynek nem is tesznek eleget az adóalanyok [pl. C-385/09 (Nidera) 42. pont, C-280/10 (Kopalnia) 43. pont]. A termékexport adómentessége sem függhet 90 napos határidő, mint alakiság tiszteletben tartásától [pl. C-563/12. (BDV Hungary) 27., 39., 40. pontok], a közösségi termékértékesítés

adómentessége az érintett árukra vonatkozó kiviteli vámáru-nyilatkozatnak az adófizetésre kötelezett személy általi benyújtásától [C-495/17. (Cartrans)], vagy attól, hogy nem időben nyújtották be ezen termékértékesítés bizonyítékát [C-146/05. (Collée)]. Az Európai Unió Bírósága által kialakított jogértelmezés indoka, hogy az ügylet valódi gazdasági tartalma határozza meg, hogy az adóalanyt a levonási jog, illetve az adómentesség megilleti-e.

A C-656/19. (Bakati) ítéletben foglaltak alapján - arra figyelemmel, hogy a Héa-irányelv 147. cikk szerinti magánszemélyeknek történő értékesítés után biztosított adómentesség a 146. cikkben foglalt adómentes Közösségen kívüli termékértékesítéshez (termékexporthoz) képest további feltételek esetén érvényesíthető, ezért ezen további feltételek (a termék magánszemély útipoggyászában hagyja el a Közösség területét) hiányában - vizsgálendő, hogy a 146. cikk szerinti adómentes termékexport tartalmi feltételei megvalósultak-e. Ezen ügyleteket illetően az export-vámalakiságok természetesen nem teljesültek, mert az értékesítést az ügyletben közreműködő felek nem az erre vonatkozó vámszabályok szerint bonyolították, azonban a közös héa-rendszer által biztosított adósemlegesség szempontjából annak van jelentősége, hogy az adóalany teljesíti-e a héa-mentesség tartalmi feltételeit, vagyis hogy az ügylet által a termékkel való tulajdonosként történő rendelkezési jog átszáll a vevőre, valamint a termék elhagyja a Közösség területét [C-656/19. (Bakati) 56. pont, C-307/16. (Pieńkowski) 25. pont, C-653/18. (Unitel) 21. pont]. Mindez a jelen esetben nem volt vitatott, így az ügyletek objektív, tartalmi jellemzőik alapján a héa-rendszerben adómentes termékexportnak minősülnek.

A Héa-irányelv 131. cikke szerint ugyanakkor az adómentességeket az egyéb közösségi rendelkezések sérelme nélkül, az említett adómentességek helyes és egyszerű alkalmazása, valamint az esetleges adócsalás, adókikerülés és visszaélés megelőzése céljából a tagállamok által meghatározott feltételekkel kell alkalmazni, továbbá azokat szigorúan kell értelmezni, mivel kivételt jelentenek azon általános elv alól, amely szerint az adóalany által ellenszolgáltatás fejében nyújtott minden egyes termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás héa-köteles [C-97/06. (Navicon) 22. pont, C-288/16. (C). 22. pont, C-656/19. (Bakati) 44. pont].

Az alperes felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság, illetve az Európai Unió Bírósága a C-656/19. (Bakati) ügyben nem értékelte, hogy a felperes rosszhiszeműen állította ki a magánszemélyek részére szóló adómentesség érvényesítéséhez szükséges adó-visszaigénylő lapot. A Kúria megállapította, hogy az Európai Unió Bírósága ítélet tényállási elemeként ez szerepel (pl. 65. pont), és ezt a körülményt az elsőfokú bíróság is mérlegelte (jogerős ítélet [4], [58], [75] [88] – [100] bekezdések). Figyelemmel azonban arra, hogy az alperes határozatában kizárólag a felperes által elért versenyelőnyt, illetve a vámalakiságok be nem tartását jelölte meg jogsértésként, az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy ezen körülmények, valamint a szerb költségvetést ért esetleges import-áfa bevételekiesés nem jelenti a közös héa-rendszer sérelmét.

Az alperes tévesen hivatkozott felülvizsgálati kérelmében arra is, hogy a közös héa-rendszert megillető bevételekiesés abban mutatható ki, hogy a felperes a belföldi értékesítést terhelő áfa megfizetését kerülte el azáltal, hogy kiállította az adó-visszaigénylő lapokat. Minthogy a termék értékesítése és a Közösség területén kívülré való kiszállítása megvalósult, a héa-mentesség objektív feltételei fennállnak. A mentesség ilyen esetben csak akkor tagadható meg, ha bizonyított, hogy az adóalany tudott vagy tudnia kellett volna arról, hogy ez az ügylet a közös héa-rendszer kárára elkövetett adócsalással érintett [C-653/18. (Unitel)].

Figyelemmel arra, hogy a Közösségen kívüli értékesítés az anyagi jogi feltételek esetén adómentes, a közös héa-rendszert ért kár nem következett be [C-563/12. (BDV Hungary)], a felperes magatartásának így az adómentesség megtagadása túlzott, nem arányos szankciója. Minthogy azonban a felperes a Héa-irányelv 147. cikke (1) bekezdésének a megsértésében részt vett, az adóhatóságnak lehetőséget kell adni arra, hogy megvizsgálja az egyéb, jogsértéssel arányos közigazgatási szankció alkalmazásának lehetőségét [C-656/19. (Bakati) 88. pont].

Ennyiben tehát a Kúria a jogerős ítélet adóhatósági eljárásra vonatkozó utasításának kiegészítését látta indokoltnak azzal, hogy a megismételt eljárásban az adóhatóság a perbeli ügyletek után visszatérített áfa összegével azonos fizetendő adót csökkentő tételt köteles elfogadni, azonban lehetősége van a felperes által megvalósított jogszabálysértés - adómentesség megtagadásán kívüli - szankcionálására.

Kfv.I.35.243/2021/5.

Súlyos dogmatikai hibák megalapozzák a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.

Az elsőfokú bírósága nem állított mást, mint hogy a gazdasági esemény bekövetkezését az adóhatóság csak akkor vizsgálhatja, ha előbb értékeli az észszerűen elvárható intézkedések körét. Az Európai Unió Bírósága gyakorlatában azonban egyértelmű, hogy gazdasági esemény hiányában egyáltalán nem kerülhet sor az áfa/héa levonási jog gyakorlására. A C-459/17. és C-460/17. számú egyesített ügyben hozott ítélet 36. pontja szerint, ha nem áll fenn tényleges termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás, semmiféle adólevonási jog nem keletkezhet. A 47. pont alapján a számla adóalany címzettjétől az e számlán feltüntetett héa levonásához való jog megtagadásához elegendő, ha a hatóság bizonyítja, hogy azon ügyletek, amelyekre e számla vonatkozik, ténylegesen nem kerültek teljesítésre. Ebben az esetben tehát kizárólag a gazdasági esemény hiánya, minden további bizonyítási cselekmény nélkül, megalapozza az áfa levonási jog gyakorlásának megtagadását. Megjegyzi a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság saját álláspontja ellenére, a későbbiekben vizsgálta a gazdasági esemény megtörténtét.

A C-610/19. számú végzés szintén egyértelműen tartalmazza, hogy a gazdasági esemény megtörténte nélkül nem kerülhet sor a héa levonására. A 43. pont szerint, „Ami az anyagi feltételeket vagy követelményeket illeti, a 2006/112 irányelv 168. cikkének a) pontjából kitűnik, hogy a levonási jog érvényesítéséhez az szükséges, hogy e termékeket és szolgáltatásokat előbb más adóalany értékesítse, illetve nyújtsa.” A 46. pont első mondata értelmében „E tekintetben meg kell állapítani, hogy a levonási jog anyagi jogi feltételei csak akkor teljesülnek, ha a számla által érintett termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást ténylegesen teljesítették.”

Az Európai Unió Bírósága a korábbi ítélkezési gyakorlatát megerősítve fejtette ki az 50., 51. és 53. pontban, hogy hiába teljesítenek ténylegesen egy gazdasági eseményt, a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak meg kell tagadniuk az adólevonási jog által biztosított előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélészerűen hivatkoztak. Ez az eset áll fenn akkor is, ha maga az adóalany követ el csalást, és ugyanez a helyzet akkor is, ha az adóalany tudomása volt, vagy tudomással kellett volna lennie arról, hogy beszerzésével héacsalást megvalósító ügyletben vesz részt. Az 54. pont nyomatékosítja, hogy „a Bíróság már több alkalommal megállapította, hogy nem ellentétes az uniós joggal, ha azt követelik a gazdasági szereplőtől, hogy tegyen meg minden tőle észszerűen elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az általa teljesítendő ügylet ne vezessen adókijátszáshoz. Adott esetben a héalevonási jogát gyakorolni kívánó adóalanytól az arról való meggyőződés érdekében észszerűen elvárható intézkedések, hogy az általa teljesített ügyletekkel nem vesz részt az értékesítési láncban korábban eljáró gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban, alapvetően az adott ügy körülményeitől függenek.”

Az elsőfokú bíróság bizonyítottan értékelte a gazdasági esemény megtörténtét, ami azonban nem mondott ellent az alperesi megállapításoknak. Alperes nem a C-459/17. és C-460/17. számú egyesített ügyben hozott ítélet szerinti tényállásra, a gazdasági esemény hiányára, hanem a C-610/19. számú végzés 50., 51. és 53. pontjai szerinti, a levonási jogra csalárd módon való hivatkozást megalapozó gazdasági eseményre alapította határozatait. Az elsőfokú bíróság a jogerős ítélet több pontján keresztül hivatkozott hol általánosságban, hol konkrétan bizonyítékokra, de abban a kérdésben, hogy a C-459/17. és C-460/17. számú egyesített ügyben hozott ítélet-, vagy a C-610/19. számú végzés szerinti gazdasági esemény valósult-e meg, nem foglalt állást. Erre még az indokolás [107] pontjában sem került sor, mivel az elsőfokú bíróság az értékesítés körülményeinek oldalakon keresztül történő vizsgálatát követően állapította meg, hogy „Mivel a gazdasági esemény megvalósulása miatt egyéb releváns körülmények hiányában az adócsalás megvalósulása az ügyben fel sem merülhetett, ezért adócsalást megvalósító tényállás hiányában arra nézve bizonyítás, hogy a felperes abban részt vett, vagy arról tudhatott, logikailag kizárt volt, megjegyezve, hogy az alperes a fentiekben kifejtettek alapján nem bizonyította e tényállási elemek fennállását sem, ezért e körben sem tett teljes körűen eleget az Art. 97. § (4) és (6) bekezdésében foglaltaknak, ebből fakadóan pedig megalapozatlan megállapítást tett.” Az indokolás egészének értékelésével az a következtetés vonható le, hogy az elsőfokú bíróság egyenlőség jelet tett a gazdasági esemény hiánya és a számla szerinti felek közötti gazdasági esemény hiánya közé.

A jogerős ítélet a számla és a 2000. évi C. tv. (a továbbiakban: Sztv.) áfa levonási jog gyakorlásában betöltött szerepét az elsőfokú bíróság nem tudta kezelni. A C-610/19. végzés 32. pontja szerint „A kérdést előterjesztő bíróság különösen arra keresi a választ, hogy összeegyeztethető-e a 2006/112 irányelv 220. és 226. cikkével az adóhatóság azon gyakorlata, amely az adólevonási jogot attól a feltételtől teszi függővé, hogy a számla az ügylet teljesítését tanúsítsa, és a számvitelről szóló törvény rendelkezéseit tiszteletben tartásuk, valamint megállapítja, hogy az alakilag megfelelő számla nem elegendő.” A végzés 43. pontjában az Európai Unió Bírósága egyértelműen rögzítette, hogy a hÉa levonási jognak feltétele mind az anyagi, mind az alakli követelmények vagy feltételek tiszteletben tartása. Az alakli követelmények vagy feltételek kapcsán „... a hÉairányelv 178. cikkének a) pontja előírja, hogy az adóalanyoknak ezen irányelv 220–236., valamint a 238–240. cikkének megfelelően kiállított számlával kell rendelkezniük.” A számla megléte azonban nem meríti ki maradéktalanul az alakli feltételt. A C-610/19. végzés 44) pontja szerint a célok eléréséhez szükséges mértékben a HÉa irányelv 273. cikke első bekezdésének megfelelően a tagállamok megállapíthatnak az ezen irányelvben előírtakon kívül más kötelezettségeket is, amelyeket szükségesnek ítélnék a hÉa pontos behajtása és az adócsalás megakadályozása érdekében. A 46. pontban az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy „a levonási jog anyagi jogi feltételei csak akkor teljesülnek, ha a számla által érintett termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást ténylegesen teljesítették. A Bíróság már kimondta, hogy az adóköteles ügylet fennállásának vizsgálatát a nemzeti jog bizonyítási szabályainak megfelelően kell elvégezni, és az adott ügy valamennyi tényállási elemének és körülményének átfogó értékelésére kerül sor (lásd ebben az értelemben: 2012. december 6-i Bonik ítélet, C-285/11, EU:C:2012:774, 31. és 32. pont; 2013. január 31-i Stroy trans ítélet, C-642/11, EU:C:2013:54, 45. pont). A 2006/112 irányelvvel tehát összeegyeztethető az olyan szabályok alkalmazása, mint amelyeket a számvitelről szóló törvény 15. §-ának (3) bekezdése előír, annak az alapügyben történő vizsgálata érdekében, hogy a számlák valóban tényleges gazdasági ügyletekhez kapcsolódnak-e.”

Az elsőfokú bíróság az általa megkeresett Európai Unió Bírósága egyértelmű állásfoglalása ellenére indokolása [92] pontjában egyetértett a felperessel abban, hogy „az Sztv. 15. § (3) bekezdésben foglalt valóság elve valójában egy vélelmet keletkeztet a számlában foglalt adatok valóságnak való megfelelő voltára, ekként a számlákban található adatok valóságnak való megfelelőségét az áfa levonási jog érvényesíthetősége érdekében – az alperesi állásponttal szemben – nem a felperesnek kell további okiratokkal igazolnia, hanem annak vitatása esetén a számlában foglalt adatok valóságtartalmát az alperesnek kell kétséget kizáró bizonyítékokkal megalapozott objektív tények alapján megdöntenie. Ezen eljárás felel meg ugyanis az Európai Unió Bíróságának jelen ügyben hozott végzésében foglaltaknak is.” Az Sztv. szerinti valóság elve azonban nem vélelmet keletkeztető szabály, hanem alapvető követelményt tartalmazó norma. Azt az törvényi elvárást fogalmazza meg, hogy a könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételek legyenek a valóságban is megtalálhatók, bizonyíthatók, kívülállókat is megállapíthatók. Mivel az elv alkalmazásával az Sztv. alanyainak könyvelésében nem szerepelhet nem a saját tényleges tevékenységükkel kapcsolatban keletkezett számla, adózási evidencia, hogy ilyen, az Európai Unió Bírósága által is alkalmazandónak tekintett Sztv. szerinti szabálynak meg nem felelő számlára áfa levonási jog sem alapítható.

Az elsőfokú bíróság az áfa levonási jog gyakorlása kapcsán a Kúria által kidolgozott elvek elvetését kívánta alátámasztani az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésével, ennek ellenére az értékesítési lánc esetében is figyelmen kívül hagyta a C-610/19. végzésben foglaltakat. A jogerős ítélet a Kúrián kéri számon, hogy nem lettek megjelölve a láncértékesítés szabályai, majd a lánc elvetése következtében jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy „az alperes nem releváns tényekre folytatott le vizsgálatot, amikor a gépek eredetének feltáratlansága, szállításának körülményei, továbbá a láncolatban korábban elhelyezkedő társaságok tárgyi és személyi feltételeinek hiánya, valamint e társaságok ügyvezetőinek a számla szerinti ügyletre vonatkozó emlékeztetének hiányos volta, illetőleg a nyilatkozataik közötti ellentmondások alapján vont le következtetést a felperes és a F. Kft. között létrejött gazdasági esemény valótlanságára.”

A Kúria a jelen megismételt eljárásra utasító Kfv.I.35.546/2017/5. és Kfv.I.35.544/2017/5. számú végzéseiben utalt az Európai Unió Bírósága lánc értékesítésre vonatkozó álláspontjára, ami a C-610/19. számú végzésben is megerősítést nyert. Az Európai Unió Bírósága a végzés 52. pontjától a láncolat tekintetében adott választ az elsőfokú bíróság által feltett kérdésekre. Az értékesítési lánc vizsgálata

nélkül nem lehet a 64. pontnak megfelelően eljárni: „Másodszor, a jelen végzés 61. pontjában leírthoz hasonló bizonyítási rendszer, amely ahhoz vezet, hogy megtagadja az adóalanytól a levonási jog gyakorlását, különösen akkor, ha az nem szolgáltat olyan bizonyítékot, amely igazolta volna az e láncolatban részt vevő valamennyi fél által teljesített összes ügyletet, valamint e résztvevők gazdasági tevékenységét, azáltal, hogy adott esetben azt rója fel a terhére, hogy e tényezők nem ellenőrizhetők, ellentétes a jelen végzés 50–58. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlattal, amelyből az következik, hogy az adóhatóság köteles a jogilag megkövetelt módon, az objektív tényezőkre figyelemmel bizonyítani minden esetben, hogy az adóalany csalást követett el, illetve azt bizonyítani, hogy az adóalany tudta vagy tudnia kellett volna, hogy az érintett ügylettel a számlakibocsátó vagy a szolgáltatói láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt.” A lánc vizsgálata nélkül tehát továbbra sem lehet megalapozottan dönteni az áfa levonási jog gyakorlásáról.

A „lánc” mibenléte kapcsán a Kúria hangsúlyozta, hogy a körhinta-csalás, láncolatos szerződések vagy láncszerződéses ügyletek esetén az adózók fiktív számlák felhasználásával törekednek áfa fizetési kötelezettségük minimalizálására, illetve a láncolat végén állók nagy összegű adó-visszaigénylésre. Ezzel szemben a láncügyletet (és a háromszögügyletet) a 2007. évi CXXVII. tv. (a továbbiakban: Áfa tv.) elismeri: itt az ügyletekben résztvevő személyek áfa fizetési kötelezettségét a teljesítési hely határozza meg, az Áfa tv. 26.§ és 27.§-ainak megfelelően. Az elsőfokú bíróság ezt a szabályt megjelölte. A láncszerződések szabályait, azaz, mit kell vizsgálnia az adóhatóságnak az áfa levonási jog gyakorolhatósága kapcsán, azonban nem az Áfa tv.-ben, hanem az Európai Unió Bírósága határozataiban, így pl. az elsőfokú bíróság kezdeményezésére hozott C-610/19. számú végzésben kell keresni.

A C-610/19. számú végzésben az Európai Unió Bírósága korábbi gyakorlatával egyezően több helyütt rávilágított az adóhatóságot határozatának meghozatala során terhelő bizonyítási kötelezettségre. Az 58. és 59. pontok szerint „...ha az adóhatóság a számlák kibocsátói vagy az értékesítési láncban korábban közreműködő más gazdasági szereplők által elkövetett csalás vagy szabálytalanság fennállásából arra a következtetésre jut, hogy a számlázott és a levonáshoz való jog megalapozása érdekében hivatkozott ügyleteket ténylegesen nem teljesítették, e hatóságnak ahhoz, hogy a levonáshoz való jogot megtagadhassa, az objektív tényezőkre figyelemmel, és anélkül, hogy a számlák címetétől olyan vizsgálatokat követelne meg, amelyeket az nem köteles elvégezni, meg kell állapítania, hogy e címzett tudta vagy tudnia kellett volna, hogy az említett ügyletek héacsalás részét képezik, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata...”. „A héacsalás területén való bizonyításfelvételre vonatkozó uniós szabályozás hiányában ezen objektív tényezőket az adóhatóságnak a nemzeti jog bizonyításra vonatkozó szabályai szerint kell bizonyítania. Ugyanakkor e szabályok nem sérthetik az uniós jog hatékony érvényesülését ...”. Az elsőfokú bíróság ezen körülményeket értékelte a [106] pontban, majd a már idézett [107] pont szerint az Európai Unió Bírósága által megadott szempontokat elvetve arra az álláspontra jutott, hogy mindezt nem is kellett vizsgálni, mert a gazdasági esemény megvalósulása miatt irreleváns.

A Kúria a jogerős ítélet fentiek szerinti súlyos dogmatikai hibáira tekintettel a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak alkalmaznia kell a láncolatos ügyletekre (láncértékesítésre) vonatkozó szabályokat, az Sztv. előírásait, a bizonyítékokat ehhez képest kell rendszerbe foglalnia. A felperesnek a gépek meglétére irányuló bizonyítását a láncértékesítésre vonatkozó és az Sztv. szerinti előírások alapján kell összevetni az alperesi bizonyítékokkal. Figyelemmel kell lennie az elsőfokú bíróságnak arra is, hogy az alperes a láncértékesítés és a számvitel szabályainak megfelelően vizsgálta, hogy a felperes tudott-e arról, hogy adókiátszásban vett részt. Az új eljárásban felperes valamennyi kereseti kérelméről, így az adóbírság kapcsán előterjesztettéről is határozni kell.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Pfv.I.21.020/2020/6.

A pénzügyi szolgáltatótól az árfolyamkockázatot illetően kapott nem megfelelő tájékoztatás esetében az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen, amelynek következtében a szerződés teljesen érvénytelen.

Az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 205.§-ának (3) bekezdése értelmében a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek és tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. Ezt az általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: 1996-os Hpt.) 203.§-a akként konkretizálja, hogy a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét az ügyfél aláírásával igazolja.

Az Európai Unió Bíróságának az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben felállított követelményrendszere szerint a tájékoztatásnak ki kell térnie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, annak a mechanizmusnak a konkrét működésére, amelyre az érintett feltétel utal. A tájékoztatásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó megértse: az árfolyamkockázatot ő viseli, az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, az korlátlan. Nem elegendő annak a lehetőségéről tájékoztatni a fogyasztót, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

A perbeli esetben a bank által adott írásbeli árfolyamkockázati tájékoztatásban szerepel az, hogy az árfolyamkockázatot kizárólag a felperesek viselik, viszont hiányzik a jelentős árfolyamromlásra utaló figyelmeztetés, hiányzik az arra vonatkozó figyelemfelhívás, hogy ennek esetlegesen súlyos gazdasági következményei lehetnek a fogyasztót, jelen esetben a felpereseket illetően.

Az Európai Unió Bírósága több határozatban is megfogalmazott iránymutatása szerint nem meghatározott kifejezéseknek kell szerepelnie az árfolyamkockázati tájékoztatóban, hanem a tájékoztatás egészének kell alkalmasnak lennie arra, hogy a fogyasztó felismerje annak veszélyét: az árfolyamromlás valós, a kölcsön futamideje alatt bekövetkezhet, akár jelentős is lehet, így a gazdasági helyzetét súlyosan érintheti.

A Kúria gyakorlata sem volt egységes a tekintetben, hogy egy adott árfolyamkockázati tájékoztatás a 6/2013. és a 2/2014. PJE jogegységi határozatokban, továbbá az Európai Unió Bírósága döntéseiben megfogalmazott követelményrendszer alapján tisztességesnek, vagy tisztességtelennek minősül-e, azonban a Kúria öttagú tanácsban 2021. január 28-án meghozott Gfv.VII.30.090/2020/9. számú határozatában a konkrét szerződéses rendelkezéseket értelmezve minősítette – egyébként tisztességtelennek – az árfolyamkockázati tájékoztatót. Ez az értékelés az Európai Unió Bírósága következetes gyakorlatán, előzetes döntéshozatali eljárásokban meghozott határozataiban foglaltakon is alapul. Mindezek a körülmények a jelen felülvizsgálati eljárásban sem maradhattak figyelmen kívül és az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggő döntés alapjául szolgáltak.

Az alperes árfolyamkockázati tájékoztatása alapján nem volt egyértelműen felismerhető a kockázatvállalás jelentősége, mert nem tartalmazott az abból eredő – esetlegesen – súlyos gazdasági következményekre vonatkozó figyelmeztetést, felmérésükre nem adott kellő alapot. A tájékoztatás emiatt nem felel meg a tisztességes árfolyamkockázati tájékoztatással szemben támasztott követelményrendszernek. A banktól kapott nem megfelelő tájékoztatás következtében az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen, ami miatt a szerződés teljesen érvénytelen, ebből következően a közvetlen végrehajtás alapjául nem szolgálhat, ezért a felperesek elleni végrehajtások megszüntetése indokolt.

A kifejtetteken nem változtat az a körülmény sem, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatásban szerepel:

a felpereseknek lehetőségük van arra, hogy a futamidő alatt kérjék, hogy a bank a még fennálló tőketartozás összegét forintra konvertálja, azaz forint kölcsönné alakítsa. A konvertálás arra lehetőséget ad a fogyasztónak, hogy az árfolyamváltozás – rá hárított, kizárólag őt terhelő és korlátlan mértékű – hatását a jövőre nézve elhárítsa. A pénzügyi szolgáltatótól kapott „tisztesseges tartalmú” árfolyamkockázati tájékoztatás esetén is előfordulhat, hogy a fogyasztó a vállalása ellenére sem képes megfizetni az árfolyamváltozás következtében megemelkedett törlesztőrésztöbbleteket, amely esetben a deviza forintra váltása megakadályozza, hogy a fogyasztónak az árfolyamváltozásból eredő terhei tovább növekedjenek, emiatt anyagi helyzete tovább súlyosbodjon. A konvertálás lehetősége azonban azt nem orvosolja, hogy a fogyasztó a szerződés megkötésekor a hiányos árfolyamkockázati tájékoztatás miatt nem tudta reálisan felmérni a deviza alapú szerződés megkötésének várható gazdasági hatásait.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.272/2020/5.

A szerződés érvényességét, ezen belül tisztességtelenségét a szerződés megkötésekor fennálló tények és érvényben lévő jogszabályok tükrében kell vizsgálni.

A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a perbeli szerződéses feltétel tisztességtelenségét az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) és a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) vonatkozó szabályainak alkalmazása során a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) céljainak megfelelően kell értelmezni. Az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatai nem rendelkeznek *erga omnes* hatállyal (66/80.sz. International Chemical Corporation-ügy, 18.pont), ami a magyar nemzeti eljárásjogban ismert jogegységi határozat jelleget önmagában kizárja. A tagállami bíróságoknak az uniós jog értelmezése és alkalmazása során az Európai Unió Bírósága joggyakorlatát követniük kell (28/62. sz. Da Costa-ügyben kifejtett indokok miatt), ezért a másodfokú bíróság helyesen vizsgálta az Európai Unió Bírósága C-34/18. számú, a perbeli tényálláshoz nagyon hasonló ügyben hozott ítéletében a ténytanúsítvány tisztességtelensége vizsgálata körében megfogalmazott szempontokat.

A Kúriának azt kellett vizsgálnia, hogy a per tárgyát képező szerződéses kikötés a szerződés megkötésének idején hatályos jogszabályi rendelkezésekre tekintettel (6/2013. PJE határozat III.2. pont) tisztességtelen, így érvénytelen szerződési feltételnek minősül-e. Ez a jogértelmezés jelenik meg az Európai Unió Bírósága joggyakorlatában is (Európai Unió Bírósága C-229/19. és C-289/19. számú egyesített ügyek [52] pont.).

A Kúria a perbeli keresettel támadott szerződési feltétellel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses kikötés tisztességtelensége megítélésének kérdésében az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában, illetve BH 2018.146. számú határozatában már állást foglalt, amely döntések a Kúria következetes – jelen perben is irányadónak tekintendő – joggyakorlatát tükrözik. Az ott kifejtettektől a Kúria jogegységi eljárás kezdeményezése és eltérő tartalmú jogegységi határozat nélkül nem is térhetett el. A Kúria a hivatkozott határozatokban és azt követően hozott határozataiban kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. A fenti ügyekben akként foglalt állást, hogy az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételeivel jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntéseinek jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az rPtk. 242. §-ában, az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 206. §-ában, a 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, a 1991. évi XLI. tv. (a továbbiakban: közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében, a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg, ennek ellenkezőjét a perben eljáró bíróságok téves jogkövetkeztetéssel állapították meg.

A Kúria a BH 2018.146. számon közzétett határozatában többek között rámutatott, hogy a jelen perbelihez hasonló tartalmú szerződéses rendelkezés joglemondásként sem értékelhető, és nem tekinthető vélelem hatásával bírót kikötésnek, az a bizonyítási eljárás lefolytatását nem befolyásolja.

Rámutatott arra is, hogy a polgári peres eljárásban a felek eljárási jogaira és kötelezettségeire – idetartozik a tényállítási és bizonyítási kötelezettségük – az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) közjogi jellegű szabályai az irányadók, és az rPp. kógens szabályait a felek szerződéses autonómiája nem törheti át. Ezért is téves a másodfokú bíróság azon álláspontja, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező szerződéses kikötéssel, mint megállapodással a szerződő felek „a bizonyítási terhet meghatározó szabályokat felülírták” volna.

A magyar jogban a bizonyítási teher eljárásjogi fogalom, valamely anyagi jogi igény polgári perben történő érvényesítése esetén a jogvita érdemi eldöntése szempontjából releváns tény bizonyíthatatlansága következményére, a bíróság érdemi döntésében kifejezésre jutó hátrányára utaló szabály [rPp. 3. § (3) bekezdés]. Alkalmazásra akkor kerül, ha a bizonyításra kötelezett fél nem tesz eleget e kötelezettségének. Az rPp. 164. § (1) bekezdés alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság azokat valóban fogadja el. Eszerint a főbizonyítás a kereset vagy a keresettel szembeni védekezés alapjául szolgáló tények fennállására, valóságára, míg az ellenbizonyítás – a főbizonyító fél perbeli ellenfelének a cselekményeként – ugyanezen tények fenn nem állására, valótlanságára vonatkozik. A bizonyítási teher átfordulása azt jelenti, hogy a fő- és az ellenbizonyításra köteles fél személye felcserélődik. Ez alapulhat törvényi vélelmen, eljárásjogi rendelkezésen (pl. sajtó-helyreigazítási per) vagy anyagi jogi szabályon [pl. a Ptk. 242. § (1)-(2) bekezdésben szabályozott tartozáselismerés]. A perbeli kikötés esetén egyik eset sem áll fenn, vagyis a szerződési kikötés a bizonyítás kötelezettségét és terhet nem változtatja meg.

Az rPp. 195. § (1) bekezdése értelmében a közokirat teljesen bizonyítja az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát. Ez az adott ügyben a támadott kikötéssel együtt is csupán azt jelenti, hogy az I. rendű alperes kérelmére kiállított közjegyzői okirat azt tanúsítja, hogy az I. rendű alperes könyvei, nyilvántartásai szerint az adós felperesnek aktuálisan milyen összegű tartozása áll fenn. A ténytanúsítvány tehát a jogerős ítéletben kifejtett téves állásponttal szemben, nem az adós fennálló tartozásának – vagy annak helyességének – közokirati bizonyítéka. A tartozás összegének fogyasztó általi vitatására ezért nem az rPp. 195. § (6) bekezdése szerinti ellenbizonyítás szabályai az irányadók. A kölcsönszerződés felmondása esetén pedig az annak jogszerűségével kapcsolatos polgári perben az rPp. általános rendelkezései az irányadók.

A Kúria az előző pontokban már hivatkozott BH 2018.146. számon közzétett határozatában azt is kifejtette, amennyiben a kölcsönszerződés vizsgált kikötésének tartalma mégsem volna egyértelműen megállapítható, az rPtk. 207. § (2) bekezdésében foglalt értelmezési szabály alkalmazása válna szükségessé. Aszerint a vitás tartalmú általános szerződési feltétel – vagy fogyasztói szerződés – tartalmát a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezés szerint kell megállapítani. A vizsgált szerződéses feltétel értelmében a közjegyzői tanúsítvány pusztán az I. rendű alperes egyoldalú – a felperes teljesítésével összefüggésben nyilvántartott adatokra vonatkozó – nyilatkozatához kapcsolódik. A per tárgyává tett kikötésnek tehát az rPtk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire. A perbeli szerződéses kikötés tehát a felperes jogi helyzetét nem érinti, azt nem teszi hátrányosabbá.

A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróság azon álláspontjával sem, hogy a végrehajtási záradék kibocsátásához megkövetelt jogszabályi előírások nem teljesülnének a perben támadott szerződési feltétel nélkül. Ezzel szemben változatlanul fenntartja az előző pontokban már hivatkozott közzétett határozataiban kifejtett azon álláspontját, hogy a perben támadott kikötés nem befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő követelés kapcsán a végrehajtási záradék kiállításának a feltételeit, tehát nem érinti a szerződő felek igényérvényesítési, illetve védekezési lehetőségeit, és nem hat ki a végrehajtási záradék alapján indult végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perekben a bizonyítási kötelezettség alakulására sem.

Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a közjegyzői tv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást

kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak. A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

A közjegyzői tv. 111. § (1) bekezdésének és 136. § (1) bekezdésének g) pontjának rendelkezései alapján az I. rendű alperesnek tehát a kölcsönszerződés támadott kikötése hiányába is lehetősége van arra, hogy közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását kérje a nyilvántartásai szerinti felperesi tartozás összegéről, továbbá arról a tényről, hogy a kölcsönszerződést felmondta. A jogerős ítéletnek ezzel ellentétes jogi következtetése a Kúria megítélése szerint egyebekben ellentétes a Kúriának a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 23/C. §-a alkalmazásának egyes kérdéseiről szóló 3/2020. Polgári jogegységi határozatában kifejtettekkel. A hivatkozott szabályozás megegyezik a szerződéskötés idején hatályos 21. § (1) bekezdésében írtakkal. Az ebben foglaltak szerint ugyanis egyrészt a végrehajtási záradék kiállítása során a közjegyző nem vizsgálhatja a tartozás összegét, nem foglalhat állást arról, hogy a tartozás fennáll-e és milyen összegű, másrészt a közjegyzői tv. 144. § (1) bekezdésében foglaltak sem képezik akadályát annak, hogy a közjegyző a közjegyzői tv. 136. § (1) bekezdés g) pontja alapján a jogosult nyilatkozatáról (mint „egyéb jogi jelentőségű tényről”) tanúsítványt állíthasson ki. A közjegyzői tv. 136. § (1) bekezdés g) pontja és 144. §-a szerinti eljárás keretében a közjegyző az általa észlelt tényeket tanúsíthatja jegyzőkönyvi formában. Ez lehet valamely állapot, fizikailag észlelhető körülmény, jelenlévő személy előadott nyilatkozata.

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az I. rendű alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetőleg terhelnék. A bizonyítási teher pedig az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is az rPp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően alakul. Az igényérvényesítés lehetőségei, a bizonyítási teher alakulása körében tehát a kölcsönszerződés II.10.4. pontjában foglaltak a felperes jogi helyzetét nem érintik, semmilyen módon nem teszik hátrányosabbá.

A jogerős ítélet a perbeli szerződéses rendelkezést a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i) pontjába ütközően is tisztességtelennek találta, mert megítélése szerint az lehetővé teszi a hitelező számára a jogvita egyoldalú lezárását. A Kúria nem értett egyet a jogerős ítéletnek ezzel a következtetésével sem az alábbiak miatt.

Maga a jogerős ítélet is azt rögzíti, hogy a szerződés megkötésekor nem állt fenn olyan jogszabályi rendelkezés, amely lehetővé tette volna az I. rendű alperes részére a jogvita egyoldalú lezárását, mert a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátása esetén az adós felperes az rPp. 369. § szerinti végrehajtás korlátozása, illetve megszüntetési iránti, valamint érvénytelenségi pert is indíthatott, és a végrehajtási per megindítása esetén az rPp. 370. § alapján kérhette a végrehajtás megszüntetését is. Ezt támasztja alá egyebekben az Európai Unió Bírósága C-34/18. számú ítéletének indokolása (annak [53]-[59] pontjai) is.

A jogvita érdemi elbírálására nem hathat ki a szerződés megkötését követően közel 10 évvel később hatályba lépett megváltozott eljárásjogi szabályozás, amely a végrehajtási perekre vonatkozó rendelkezéseket jelentősen módosította. Ettől függetlenül a Kúria rámutatott arra, hogy a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) megváltozott szabályaira tekintettel sem lehet alappal arra a következtetésre jutni, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i) pontja alapján tisztességtelen.

Az rPp. rendelkezéseivel szemben a Pp. 528. § (2) bekezdése a végrehajtási per keretei között valóban nem teszi lehetővé a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és a vele egy tekintet alá eső okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetését és korlátozását a követelés létre nem jöttére történő hivatkozással. Ugyanakkor az új szabályozás ezzel nem vesz el jogot az adóstól, nem zárja el attól, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényes létrejöttét perben vitássá tegye, és ennek megállapítása iránt pert kezdeményezzen. Azokban az esetekben ugyanis, amikor a végrehajtás elrendelését nem előzte meg a követelés érvényes fennállásának az érdemi elbírálása, az adós az általános szabályok szerint

megindított, a követelés érvényes létre nem jöttére alapított perben kérheti a sérelmezett jogviszony anyagi jog szabályai szerinti rendezését. Ebben a perben pedig az Pp. 129. §-a alapján ugyanolyan feltételek mellett kérheti a perbíróságtól a folyamatban lévő végrehajtás felfüggesztését, mint az rPp. 370. §-a szerint tehetné. Az ügyben megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel sem lehet alappal olyan jogkövetkeztetésre jutni, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés elzárja a fogyasztót az igényérvényesítéstől, vagy ezt érdemben korlátozná.

A kifejtettek alapján alapvetően téves a jogerős ítéletnek „a jogvita végleges lezárása körében” kifejtett azon álláspontja, hogy a perbeli feltétel tisztességtelenségének a megállapítása iránti kereset jogerősen elutasító ítélethez fűződő anyagi jogerőhatás azt jelentené, hogy a felperes nem vitathatja a tartozás összegét, vagy nem indíthatna pert a tartozás összegét befolyásoló feltétel tisztességtelensége, illetve az egész szerződés érvénytelensége iránt. Éppen ellenkezőleg, ettől az adós nincs elzárva, tekintettel arra, hogy az alperesi nyilatkozat nem az adós fennálló tartozásának a közokirati bizonyítéka, illetve nem a perben támadott szerződési feltétel teszi lehetővé a ténytanúsítvány kiállítását.

A szerződéses kikötés tisztességtelensége megállapításának az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írt feltétele mindezekre figyelemmel nem valósult meg, mivel az I. rendű alperes a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem határozta meg a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára. Az irányadó törvényi szabályozáshoz képest nem biztosított kedvezőtlenebb jogi helyzetet a fogyasztó felperes számára, a kikötés nem fosztja meg, nem is korlátozza a felperest a jogszabály alapján őt megillető vitatás, igényérvényesítés lehetőségétől sem.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

1. R. R. és mások Magyarország elleni ügye (36.037/17. sz. ügy)⁷²

A kérelmezők egy öttagú család. 2017-ben megérkeztek Magyarországra, és menedéket kértek. 2017. április 19 -én a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal elrendelte a kérelmezők elhelyezését a röszkei tranzitónában. Egy 13 négyzetméteres konténerben szállásolták el őket, védőkorlát nélküli emeletes ágyakon. A kérelmezők szerint a konténer nyáron rendkívül meleg és rosszul szellőztetett volt. A családi részen volt egy közös terület, és néhány korlátozott tevékenységet biztosítottak.

2017. június 29-én a kérelmezőket áthelyezték a tranzitónán belüli karanténrészlegre, mivel a kérelmező anyja és gyermekei hepatitisz B-ben szenvedtek. Ott nem volt gyermekágy; nem volt közös hűtőszekrény vagy mosógép, és a gyerekek csak homokozni tudtak.

A Kormányzat szerint a kérelmező gyermekek három étkezést, gyümölcsöket és tejterméket kaptak; a kérelmezők azonban azt állították, hogy az étel nem volt megfelelő a gyermekek számára, és az anyát nem látták el kismama ruhával. A kérelmezők alapvető orvosi ellátásban részesültek, beleértve néhány kórházi látogatást, de nem kaptak pszichiátriai kezelést. A kérelmezők szerint a férfi örök jelen voltak még a nőgyógyászati vizsgálatok során is.

Mivel az első kérelmező harmadik alkalommal kért menedékjogot, nem volt jogosult arra, hogy a hatóságok élelmiszert biztosítsanak neki, bár a hatóságok kijelentették, hogy nem maradt éhen, és nem kormányzati szervezetektől kaphatott volna ételt, vagy vásárolhatott volna élelmiszert.

Kérelmük megvizsgálását követően a kérelmezők engedélyt kaptak Magyarországra való belépésre és ideiglenes tartózkodásra. 2017. augusztus 25-én a kérelmezők Németországba távoztak, ahol később nemzetközi védelmet kaptak.

A kérelmezők – az Egyezmény 3., 13., 5. és 34. cikkére hivatkozással – sérelmezték különösen a tranzitónában való fogva tartásuk körülményeit és feltételeit, a fogvatartási feltételekre vonatkozó panaszaiikkal kapcsolatos jogorvoslat és a fogvatartás bírósági felülvizsgálatának hiányát, valamint a hatóságok mulasztását az őket érintő ideiglenes intézkedés tekintetében.

A Bíróság emlékeztetett, hogy a kiskorúak elzárása különleges kérdéseket vet fel, mivel a gyermekek, akár kísérik őket, akár nem, rendkívül kiszolgáltatottak. A Bíróság arra is emlékeztetett, hogy az Egyezmény 3. cikkét nem lehet úgy értelmezni, mint amely általános kötelezettséget von maga után, hogy a menekülteknek pénzügyi támogatást nyújtsanak egy bizonyos életszínvonal fenntartására.

Ilias és Ahmed Magyarország elleni ügyében (47287/15. sz. ügy) a Bíróság nagytanácsa megvizsgálta a felnőtt menedékkérők életkörülményeit a röszkei tranzitónában. Kiemelve különösen, az övezet kielégítő anyagi körülményeit, a kérelmezők viszonylag rövid tartózkodási idejét (23 nap), valamint azt a lehetőséget, hogy kapcsolatba léphessenek más menedékkérőkkel, az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága képviselőivel, nem kormányzati szervezetekkel és egy ügyvéddel, arra a következtetésre jutott, hogy azok a körülmények, amelyekben a kérelmezők 23 napot töltöttek a tranzitónában, nem érték el a 3. cikk szerinti küszöböt. A jelen ügyben azonban a Bíróság úgy ítélte, hogy a kérelmezők helyzetét az első kérelmező ismételt menedékkérői státusza, a kérelmező gyermekek fiatal kora, valamint a kérelmező anyja terhessége és egészségi állapota jellemezte.

Különösen az első kérelmezőnek nem volt megfelelő hozzáférése az élelmiszerekhez. Mint ismételt menedékkérő, a Kormányzatnak elvileg megengedett, hogy csökkentse vagy akár visszavonja a vele kapcsolatos anyagi támogatást. Egy ilyen döntésnek azonban tartalmaznia kellett a visszavonás vagy a csökkentés okait, és figyelembe kellett volna vennie az arányosság elvét. A Bíróságnak nem volt

⁷² Az ítélet 2021. július 5. napján vált véglegessé.

tudomása ilyen döntésről. A Bíróság kiemelte különösen, hogy a kérelmező nem hagyhatta el az övezetet anélkül, hogy feladja a menedékjog iránti kérelmétől, és így a magyar hatóságoktól függött. Összességében a hatóságok nem értékelték kellőképpen az első kérelmező körülményeit, mielőtt megtagadták tőle az ételt, ami jogai megsértéséhez vezetett.

A Bíróság kiemelte, hogy az államok kötelesek figyelembe venni a kiskorúak és a terhes nők sajátos helyzetét. A kérelmezők igényeit azonban ebben az esetben nem értékelték egyedileg. A Bíróság különösen a meleget és a szellőzés hiányát emelte ki a kérelmezők szállásán tartózkodásuk nagy részében. A Bíróság kiemelte, hogy az ágyak alkalmatlanok voltak a gyermekek számára, és tartózkodásuk egy részében nem tudtak semmit csinálni, amikor karanténban tartózkodtak. A Bíróság kiemelte a megfelelő orvosi és pszichiátriai ellátás hiányát, a férfi tisztek jelenlétét a nőgyógyászati vizsgálatokon és az állandó biztonsági ellenőrzéseket. Ennek megfelelően, tekintettel a kérelmező gyermekek fiatal korára, a kérelmező édesanya terhességére és egészségi állapotára, valamint a kérelmezők tartózkodási idejének hosszára a tranzit-zónában, a Bíróság megállapította, hogy a kifogásolt helyzet a kérelmező gyermekeket és a kérelmező anyát az Egyezményt sértő bánásmódnak tette ki. Ezért e kérelmezők tekintetében megsértették az Egyezmény 3. cikkét.

Ilias és Ahmed ügyével ellentétben a Bíróság úgy találta, hogy különös tekintettel a kérelmezők tranzit-zónában való tartózkodásának maximális időtartamát meghatározó hazai jogi rendelkezések hiányára, a tartózkodás túlzott időtartamára és a jelentős késésekre a kérelmezők menedékjog iránti kérelmeinek hazai vizsgálatában, valamint azokra a feltételekre, amelyek között a kérelmezőket az adott időszakban tartották, a kérelmezők tartózkodása a tranzit-zónában tényleges szabadságelvonást jelentett. Az Egyezmény 5. cikkének 1. bekezdését tehát alkalmazhatónak találták.

A Kormányzat szerint a vonatkozó szabály (a menekültügyi törvény 80/J. §-a) kimondta, hogy menedékjog iránti kérelmeket – bizonyos kivételekkel – csak a tranzit-zónában lehet benyújtani, és a menedékkérőknek ott kell várniuk a menedékjog iránti kérelmük tárgyában hozott jogerős döntés meghozataláig. A Bíróság azonban úgy ítélte, hogy a hatóságok hivatalos döntése nélkül és kizárólag a törvény általános rendelkezésének túlságosan tág értelmezése alapján a kérelmezők fogvatartása nem tekinthető jogszerűnek. Ennek megfelelően arra a következtetésre jutott, hogy a jelen ügyben nem volt szigorúan meghatározott törvényi alap a kérelmezők őrizetbe vételére. Így az Egyezmény 5. cikkének 1. bekezdését megsértették.

A Bíróság megállapította, hogy csak *de facto* döntés született a kérelmezők zónában tartásáról, és nem állapította meg, hogy a kérelmezők bírósági felülvizsgálatot kérhettek volna a tranzit-zónában való fogvatartásuk miatt. A Bíróság úgy találta, hogy ennek megfelelően az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdését megsértették.

A Bíróság nem tartotta szükségesnek az Egyezmény 13. és 34. cikke szerinti panaszok vizsgálatát.

A Bíróság a gyermek kérelmezők javára fejenként 6.500,-Euro, a felnőtt kérelmezőknek fejenként 4.500,-Euro nemvagyoni kártérítést ítélte meg.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. V.C.L. és A.N. Egyesült Királyság elleni ügye (77.587/12. és 74.603/12. sz. ügye)⁷³

Az első kérelmezőt 2009. május 6-án a rendőrség egy cambridge-i kábítószer-razzia során fedezte fel. A rendőrségi kihallgatás során az első kérelmező kijelentette, hogy 15 éves, és örökbefogadó apja csempészte be az Egyesült Királyságba. Két férfi találkozott vele, akik elvitték egy kannabisz-ültetvényre, és ott dolgoztatták. A razzit követően ellenőrzött kábítószer előállításával vádolták. A bíróságok 17 évesnek értékelték a korát (bár később elfogadták, hogy valójában 15 éves volt). Bár a szociális szolgálatok és egy civil szervezet aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy emberkereskedelem áldozata lehet, 2009. augusztus 20 -án elismerte bűnösségét kábítószer előállításában. 20 hónap fiatalokorúak fegyházban letöltendő szabadságvesztésre ítélték.

⁷³ Az ítélet 2021. július 5-én vált véglegessé.

A rendőrség 2009. április 21-én betörés bejelentés miatt behatolt egy londoni lakóépületbe, ahol egy nagy kannabisz-ültetvényt fedeztek, a második kérelmező és több más vietnami állampolgár mellett. Egy rendőrségi kihallgatás során 1972-ben adta meg születési évét (valójában 1992 volt, ezt a tényt később a bíróságok is elfogadták). Kijelentette, hogy miután az Egyesült Királyságba érkezett, találkozott néhány vietnami emberrel, akik vigyáztak rá. A kannabisz-ültetvényre vitték, ahol fizetés nélkül dolgoztatták. A második kérelmezőt is ellenőrzött kábítószer előállításával vádolták, és ügyvédje tanácsára 2009 júliusában bűnösnek vallotta magát. 18 hónapos elzárásra és képzésre ítélték. Később a Országos Egyesület a Gyermekkel Szembeni Kegyetlenség Megelőzéséért – Országos Gyerekkereskedelmi Tanácsadó és Tájékoztató Vonal egy szociális munkása úgy gondolta, hogy szilárd bizonyíték van arra, hogy a második kérelmező gyerekkereskedelem áldozata lett, amely kényszermunkához és a kannabisz-ültetvényen való elzáráshoz kapcsolódott.

Mindkét kérelmezőnek engedélyt adtak a határidőn túli fellebbezésre. Többek között azzal érveltek, hogy embercsempészet áldozataként nem lett volna szab elítélni őket. A fellebbviteli bíróság 2012. február 20-án úgy találta, hogy az emberkereskedelem áldozatai nem szereztek automatikusan mentességet a büntetőeljárás alól. Mindenesetre úgy indokolt, hogy az Egyesült Királyság nemzetközi jog szerinti kötelezettsége, miszerint biztosítsa annak lehetőségét, hogy ne büntessék meg az emberkereskedelem áldozatait, úgy érhető el, ha az ügyészek mérlegelési jogkörüket gyakorolva nem indítanak eljárást a megfelelő esetekben. Ezt az ügyészek minden rendelkezésre álló bizonyíték alapján kellene megítélnie. A kérelmezők fellebbezését elutasították, mert a bíróság mindkét esetben megállapította, hogy a bűnösségről szóló határozat kellően indokolt volt, és nem volt visszaélés az eljárásban. Az első kérelmező büntetését azonban 12 hónapra, a második kérelmezőét pedig négy hónapos őrizetre és képzésre csökkentették. A kérelmezők nem kaptak engedélyt arra, hogy a Legfelsőbb Bírósághoz fellebbezzenek. Az első kérelmező. második fellebbezése is sikertelen volt, a fellebbviteli bíróság kimondta, hogy „a bűnösségről szóló döntés [kellően indokolt] volt”.

A kérelmezők – az Egyezmény 4. cikkére és a 6. cikkének 1. bekezdésére hivatkozással – főként azt sérelmezték, hogy a hatóságok elmulasztották megvédeni őket az emberkereskedelem utóhatásaitól, mivel a hatóságok nem végeztek megfelelő vizsgálatot az emberkereskedelem ügyében, és hogy tárgyalásuk nem volt tisztességes.

A Bíróság kiemelte, hogy eddig nem volt lehetősége megvizsgálni az emberkereskedelem egy lehetséges áldozatának ügyét, akivel szemben akkor büntetőeljárást indítottak. Megállapította, hogy a vonatkozó nemzetközi szerződések nem biztosítanak mentességet a büntetőeljárás alól, bár az államok jogukban áll, hogy ne indítsanak eljárást, ha a kikényszerített büntetendő cselekmény – amelyet korán azonosítottak, ha lehetséges – nyilvánvaló. Mindazonáltal a Bíróság úgy ítélte, hogy az emberkereskedelem lehetséges áldozatainak elítélése ellentétes lehet az állam azon kötelezettségével, hogy operatív intézkedéseket tegyen védelmük érdekében, amennyiben az emberkereskedelem hihető gyanúja merül fel. Miután a hatóságok tudomást szereztek ilyen gyanúról, az egyént egy megfelelően képzett személynek kell megfelelően értékelnie. A büntetőeljárásról szóló határozatnak ezt az értékelést kell követnie, különösen akkor, ha az egyén kiskorú volt, és az ügyészek egyértelmű, a nemzetközi joggal összhangban álló indokokra van szüksége ahhoz, hogy ne értsen egyet az értékeléssel.

Az első kérelmezőt egy kannabisz-ültetvényen tartott razzia során fedezték fel, amikor még kiskorú volt. Bár a második kérelmező kezdetben 37 évesnek vallotta magát, letartóztatása után valamivel több mint egy héttel elfogadták, hogy 17 éves volt. A Bíróság számára az a tény, hogy a kérelmezőket kannabisz-ültetvényeken fedezték fel, miközben még kiskorúak voltak, önmagában annak hiteles gyanúját veti fel, hogy emberkereskedelem áldozatai lettek. Azonban ahelyett, hogy a felelős szerv elé utalták volna őket, bűncselekményekkel vádolták őket, és megengedték, hogy bűnösnek vallják magukat. Az ügyészi szervek ezt követően felülvizsgálták a büntetőeljárásról hozott döntéseiket, és úgy találták, hogy azok indokoltak voltak, mivel a kérelmezők nem voltak emberkereskedelem áldozatai. A Bíróság álláspontja szerint azonban az ügyészség nem adta az emberkereskedelem definíciójával összhangban álló, egyértelmű indokát, miért jutott az illetékes hatóságtól eltérő következtetésre. Bár ügyüket ezt követően a Fellebbviteli Bíróság megvizsgálta (kétszer, az első kérelmező esetében), a Bíróság kiemelte, hogy felülvizsgálata csak annak megvizsgálására korlátozódott, hogy a büntetőeljárás az eljárással való visszaélés volt-e. Ezen túlmenően, amikor megállapította, hogy a vádemelés indokolt volt, a bíróság az ügyészséghez hasonlóan olyan tényezőkre támaszkodott, amelyek látszólag nem tartoznak az

emberkereskedelem nemzetközileg elfogadott definíciójának lényegéhez. Összességében a Bíróság megállapította, hogy a hatóságok nem tettek megfelelő operatív intézkedéseket a kérelmezők védelmére, akik mindketten az emberkereskedelem lehetséges áldozatainak voltak.

A Bíróság el kellett döntenie, hogy a kérelmezőknek az emberkereskedelem potenciális áldozataként való elismerésének elmulasztása felvetett e kérdéseket az Egyezmény alapján, lemondtak-e jogaikról, és hogy az eljárás összességében tisztességes volt-e.

A Bíróság úgy találta, hogy bár a kérelmezők védőbeszédei egyértelműek voltak, az emberkereskedelemre vonatkozó értékelés hiányában ezek a védőbeszéddek nem „a tények teljes tudatában” hangoztak el. A Bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy nem mondtak le az Egyezmény 6. cikkére szerinti jogaikról.

Bár a hatóságok a bűnösséget megállapító ítéleteik után bizonyos engedményeket tettek a kérelmezőknek, a Bíróság mindazonáltal úgy találta, hogy az értékelés hiánya arra vonatkozóan, hogy a kérelmezők emberkereskedelem áldozatai lettek-e, potenciálisan megakadályozta őket abban, hogy olyan bizonyítékokat szerezzenek be, amelyek segíthettek a védekezésükben. Ezenkívül a Bíróság nem ítélte úgy, hogy ezt a „tiszteletlenességet” másodfokon orvosolták volna, mivel – amint azt már említettük – a Fellebbviteli Bíróság felülvizsgálata csak annak mérlegelésére korlátozódott, hogy a büntetőeljárás visszaélés volt-e az eljárással, és olyan tényezőkre hivatkozott, amelyek láthatólag nem tartoznak az emberkereskedelem nemzetközileg elfogadott definíciójának lényegéhez. Az eljárás tehát nem volt tisztességes, és ez az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésének megsértéséhez vezetett.

A Bíróság a kérelmezők javra fejenként 25.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

2. Handzhiyski Bulgária elleni ügye (10.783/14. sz. ügy)⁷⁴

2013. június 14 -én tüntetések törtek ki Bulgária-szerte az akkori új kormány ellen. A kérelmező ekkor a Demokraták Egy Erős Bulgáriáért helyi szervezetének elnöke volt, egy parlamenten kívüli politikai párté, amely támogatta a kormányellenes tiltakozásokat.

2013. december 25-én a hajnali órákban a Blagoevgrad központi téren Dimitar Blagoev szobrát - akiről Blagoevgrad városát nevezték el, és akinek szobra némileg ellentmondásos volt - vörös-fehérre festették, hogy hasonlítanak a Mikulásra. A „Télapó” szavakat festették alá. A nap folyamán a kérelmező odament a szoborhoz, amelyet addigra egy embercsoport vett körül, egy Mikulás-sapkát tett a fejére, és egy piros zsákot a lábához; a zsákra a „lemondás” szót tűzték. A kérelmezőt körülbelül négy órával később letartóztatták, és garázdasággal vádolták meg, mielőtt elengedték.

2013. december 30-án bíróság elé állították. Védekezésében alkotmányos tiltakozási jogára hivatkozott. Bűnösnek találták, és 100 bolgár levára büntették. A bíróság kiemelte a véleménynyilvánítás szabadságának korlátait, úgy találta, hogy a kérelmező átlépte a határt amely a politikai tréfát a garázdaságtól elválasztja. Ezt az ítéletet másodfokon helybenhagyták. A kérelmező 2014. január 20 -án kifizette a bírságot.

A kérelmező – az Egyezmény 10. cikkére hivatkozással – sérelmezte, hogy a véleménynyilvánítás szabadságához való jogába való beavatkozás nem volt szükséges egy demokratikus társadalomban.

A Bíróság úgy ítélte, hogy a kérelmező cselekedetei az Egyezmény értelmében „véleménynyilvánításnak” tekinthetők. A kérelmező bűnösségének megállapítása és a pénzbírság kiszabása tehát a véleménynyilvánítás szabadságába való beavatkozást jelentett. Általánosságban elmondható, hogy a beavatkozás célja mások jogainak védelme – a járóelőké, akiket esetleg megsértettek. A Bíróság ugyanakkor kiemelte, hogy a kérelmező cselekményei nem veszélyeztetik a közbiztonságot.

A Bíróság kijelentette, hogy a kérelmező cselekedeteit szatirikus és politikai tiltakozásnak is lehet tekinteni. Bár a Bíróság úgy ítélte, hogy az intézkedéseket, beleértve az arányos szankciókat is, amelyek célja a műemlékek megsemmisítését vagy fizikai megjelenésüket károsító cselekményektől való

⁷⁴ Az ítélet 2021. július 6-án vált véglegessé.

elrettentés, „szükségesek egy demokratikus társadalomban”, a Bíróság kiemelte, hogy a kérelmező nem járt el erőszakosan, és nem rongálta meg a szobrot. Arra sem volt bizonyíték, hogy ő volt a felelős a szobor lefestéséért. Árnáltabb volt annak megítélése, hogy szükség lehet-e „egy demokratikus társadalomban” szankciók kiszabására az olyan cselekményekkel kapcsolatban, mint az övé - amely bár műemlék meggyalázására képes, de nem károsította azt. Egyebek mellett a cselekmény pontos jellege, a mögöttes szándék és az általa közvetíteni kívánt üzenet, valamint az emlékmű társadalmi jelentősége, az általa szimbolizált értékek és elképzelések, az adott közösségben élvezett tisztelet mértéke felé fordult.

A Bíróság elfogadta, hogy néhány embert megsérthettek a kérelmező szobránál elkövetett cselekményei. Mindazonáltal emlékeztetett, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nemcsak azokra az „információkra” vagy „gondolatokra” vonatkozik, amelyeket kedvezően fogadnak, vagy nem sértőnek vagy közömbösnek tekintettek, hanem azokra is, amelyek sértik, megrázzák vagy zavarják az Államot, vagy a lakosság egy részét. A Bíróság így az általa meghatározott kritériumok alapján megállapította, hogy a kérelmező véleménynyilvánításhoz való jogába való beavatkozás nem volt szükséges, ami az Egyezmény 10. cikkének megsértéséhez vezetett.

A Bíróság a kérelmező javára 54,66 Eurót vagyoni és 2.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

3. M. A. Dánia elleni ügye (6.697/18. sz. ügy)⁷⁵

A kérelmező 2015 januárjában elmenekült Szíriából, és ugyanezen év áprilisában menedéket kért Dániában. A felesége Szíriában maradt. 2015. június 8 -án a Bevándorlási Szolgálat egy évre „ideiglenes védelmi státuszt” adott neki (az idegenrendészeti törvény 7. §-ának (3) bekezdése). Ezt az állapotot évente meghosszabbították. A hatóságok azonban nem találták úgy, hogy teljesítette a védelmi státusz megszerzésének követelményeit (az idegenrendészeti törvény 7. § (2) bekezdése). A kérelmező fellebbezett a döntés ellen a Menekültügyi Fellebbviteli Testülethez. A testület helybenhagyta azt a döntést, hogy nem adnak neki védelmi státuszt, és kijelentette, hogy a kérelmezőt „nem volt kitéve konkrét és személyes üldöztetésnek damaszkuszi tartózkodása alatt”. Ez a döntés jogerős volt.

Időközben, 2015 novemberében a kérelmező családgyesítést kért feleségével. Ezt a kérelmet 2016-ban elutasították, mivel a kérelmezőnek az előző három évben nem volt tartózkodási engedélye. Ezt a döntést a Bevándorlási Fellebbviteli Testület helybenhagyta. A kérelmező a bírósághoz fordult, és sérelmezte, hogy a döntés sérti az Egyezményben foglalt jogait. Azt is állította, hogy őt megkülönböztetik a védelemben részesülő emberekkel szemben. Keresetét a joghatóság két szintjén, majd végül a Legfelsőbb Bíróság utasította el. Ez utóbbi bíróság kiterjedt indoklásban és az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatára hivatkozva a következőket állapította meg: „Továbbá, úgy tűnik, hogy az újonnan érkezők száma határozza meg, hogy a későbbi integráció sikeres lesz-e, és szükséges megtalálni a megfelelő egyensúlyt a jó és biztonságos társadalom fenntartása érdekében. Ennek fényében a Legfelsőbb Bíróság megállapítja, hogy a családgyesítésre való jogosultság korlátozását az Egyezmény 8. cikke szerint védendő érdekek indokolják. [...] Az a feltétel, hogy [a kérelmező]-nek rendes körülmények között három évig Dániában kellett lagnia, mielőtt családgyesítést kérhet házastársával, az állam mérlegelési jogkörébe tartozik. [...] A Bevándorlási Fellebbviteli Testület döntése nem ellentétes az Emberi Jogok Európai Egyezményének 8. cikkével.”

2018. október 22-én a kérelmező ismételt kérelmezte a családgyesítést. 2019. szeptember 29-én a kérelmező felesége tartózkodási engedély birtokában érkezett Dániába.

A kérelmező – az Egyezmény 8. és a 14. cikkére hivatkozással – sérelmezte, hogy a hatóságok azon döntése, hogy ideiglenesen megtagadták a családgyesítést a feleségével, azon az alapon, hogy korábban nem rendelkezett az idegenrendészeti törvény 7. §-ának (3) bekezdése szerint a megelőző három évben tartózkodási engedéllyel, megsértette jogait.

A Bíróság kiindulásként kiemelte, hogy a kérelmező panasza kizárólag a feleségével való családgyesítési kérelmére vonatkozott. Ekkor öt hónapja rendelkezett az idegenrendészeti törvény 7. § (3) bekezdése szerinti tartózkodási engedéllyel. Ez az ügy tehát a kérelmező családgyesítési jogának

⁷⁵ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2021. július 9-én; az ítélet végleges.

három évre történő halasztására vonatkozott. A kérelmező azonban nem kérdőjelezte meg, hogy az egyéves várakozási idő „ésszerű”. A Bíróság rámutatott arra is, hogy először kellett mérlegelnie, hogy a családegyesítésre vonatkozó várakozási idő kiszabása a kiegészítő vagy ideiglenes védelmi státusban részesülő személyekkel szemben egyezményi panasz tárgya lehet-e.

A Bíróság emlékeztetett, hogy egy állam jogosult ellenőrizni az idegenek területére történő beutazását és ottani tartózkodását. Az Egyezmény nem biztosítja a külföldi állampolgárok számára azt a jogot, hogy belépjenek egy adott országba vagy ott éljenek. A Bíróság rámutatott arra is, hogy eddigi ítélkezési gyakorlatában nem volt kérdéses a családegyesítést kérő személyek különleges bevándorlási státusza - különösen a kiegészítő védelemben részesülő személyek jogai -, valamint az adott ideig tartó törvényi várakozási idő miatti elutasítás ideiglenes jellege. Arra a következtetésre jutott, hogy az államoknak széles mérlegelési jogkörük van ezen a területen, de a bevezetett eljárásoknak praktikusnak és hatékonyaknak kell lenniük.

A Bíróság számára az alapvető kérdés az volt, hogy a dán hatóságok megfelelő egyensúlyt teremtettek-e az egyén és a közösség egészének egymással versengő érdekei között. A dán törvények értelmében az „ideiglenes védelmi státusszal” rendelkező kérelmezőknek (az idegenrendészeti törvény 7. §-ának (3) bekezdése) korlátozott volt a családegyesítéshez való joga, ami nem volt jellemző azokra, akiket az állami védelmet adtak (a 7. § (1) vagy (2) bekezdése alapján). A Bíróság nem látott okot arra, hogy megkérdőjelezze a két kategória közötti különbséget.

A Bíróság kijelentette, hogy a hároméves várakozási idő hosszú idő a családtól való elválasztáshoz, és ez az időszak nem tartalmazza a tényleges összeköltözést, vagyis az időszak elkerülhetetlenül hosszabb lesz. Ez a szétválasztás megzavarja a családi életet. Elfogadta, hogy családi életközösség állt fenn a kérelmező és felesége között. Ugyanakkor kiemelte, hogy a kérelmezőnek a kérelem benyújtásakor nem voltak szoros kapcsolatai Dániával, mivel csak néhány hónapja tartózkodott az államban. A Bíróság észlelte, hogy a menedékkérők számának 2016-ban és 2017-ben bekövetkezett hirtelen csökkenése nem készítette a Parlamentet a várakozási idő hosszának felülvizsgálatára.

A Bíróság megállapította, hogy a hatóságoknak nem fértek hozzá az adott helyzet szempontjából releváns ítélkezési gyakorlatokhoz. A Legfelsőbb Bíróság „elfogadta”, hogy a házastársak leküzdhetetlen akadályokkal szembesültek az együttélés előtt Szíriában, de hangsúlyozta, hogy a családi élet gyakorlásának akadálya csak ideiglenes volt. Úgy találta, hogy a hároméves várakozási idő az állam mérlegelési jogkörébe tartozik. A Bíróság azonban úgy találta, hogy az idegenrendészeti törvény nem tette lehetővé egy adott család esetének egyedi értékelését. Ez kötelezővé tette a kérelmezőnek a családegyesítésre való várakozást. Tekintettel erre, valamint a kérelmező házasságának hosszára, valamint arra, hogy ő és felesége nem tudtak együtt élni Szíriában, a Bíróság úgy találta, hogy a hatóságok nem találták meg az egyensúlyt az egyén szükségletei és a az ország gazdasági jóléte között. Ennek megfelelően az Egyezmény 8. cikkét megsértették.

Tekintettel az Egyezmény 8. cikke szerinti megállapításra, a Bíróság nem találta szükségesnek, hogy külön vizsgálja meg a kérelmező Egyezmény 14. cikk szerinti panaszát.

A Bíróság a kérelmező javára 10.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

4. E.G. Moldova elleni ügye (37.882/13. sz. ügy)⁷⁶

A kérelmezőt 2008. február 9-éről 10-ére virradó éjszaka szexuálisan bántalmazta három személy, akik ellen a kérelmező feljelentése alapján az ügyészség vádat emelt. 2009 júniusában a bíróság a három vádlottat csoportosan elkövetett erőszakos közömbülésben bűnösnek találta, és felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte őket. A kérelmező fellebbezett. A Kisinyovi Fellebbviteli Bíróság 2009 decemberében helybenhagyta az alsófokú bíróság megállapításait, és két személyt bűnösnek talált csoportosan elkövetett erőszakos közömbülés elkövetésében, és hat, illetve öt és fél év szabadságvesztésre ítélte őket. A harmadik személyt szemérem elleni erőszak miatt öt év szabadságvesztésre ítélte. Az első két személyt a tárgyalás napján őrizetbe vették. A harmadik nem volt jelen a tárgyaláson, és elfogatóparancsot adtak ki ellene.

⁷⁶ Az ítélet 2021. július 13-án vált véglegessé.

A harmadik elkövető 2011 áprilisában ügyvédjén keresztül a 2008-as amnesztiatörvény alapján mentesítést kért a kiszabott büntetés alól. Kérelmének 2012 májusában helyt adtak, majd 2013 novemberében e határozatot megsemmisítették.

Ezt követően a kérelmező megpróbálta kideríteni, hogy harmadik támadója tölti-e a büntetését. Tájékoztatták, hogy letartóztatásáról nem adtak ki értesítést, és nem tettek intézkedéseket a felkutatására, mert sem az ügyészség, sem a fellebbviteli bíróság nem rendelte el a körözését. A rendőrség 2014 februárjában elfogatóparancsot adott ki a Független Államok Közössége tagállamaiban. 2015 áprilisában nemzetközi elfogatóparancsot bocsátottak ki. Az aktában szereplő információk szerint a harmadik elkövetőt 2020 márciusáig még mindig nem sikerült felkutatni.

A kérelmező – az Egyezmény 3. és 8. cikkére hivatkozással – azt állította, hogy az állam nem teljesítette pozitív kötelezettségeit a harmadik támadójára kiszabott büntetés hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében. Elsősorban azt sérelmezte, hogy amnesztiát adtak neki, és azon időszakok tekintetében, amikor nem részesült az amnesztiában, a hatóságok elmulasztották hatékony felkutatását.

A Bíróság azzal kezdte, hogy emlékeztetett: a nemi erőszak és a súlyos szexuális bántalmazás az Egyezmény 3. cikkének hatálya alá tartozó bánásmódnak minősül, és hogy ezek a bűncselekmények jellemzően az Egyezmény 8. cikke értelmében vett magánélet alapvető értékeit és alapvető vonatkozásait is érintik. Továbbá emlékeztetett, hogy az államoknak tevőleges kötelessége az Egyezmény 3. és 8. cikke alapján, hogy olyan büntetőjogi rendelkezéseket léptessenek életbe, amelyek hatékonyan büntetik a nemi erőszakot, és hogy alkalmazzák azokat a gyakorlatban a hatékony nyomozás és büntetőeljárás révén. Ez a tevőleges kötelezettség megkövetelte minden nem beleegyezésen alapuló szexuális cselekmény megbüntetését és hatékony üldözését.

A Bíróság kiemelte, hogy a harmadik elkövetőt öt év szabadságvesztésre ítélték a kérelmező ellen elkövetett szemérem elleni erőszak miatt, és ez a határozat 2009. december 2-án végrehajthatóvá vált, de a mai napig nem hajtották végre. Továbbá kiemelte, hogy 2012. május 22-én a kérelmező amnesztiát kapott, annak ellenére, hogy a hatóságok keresték, és semmit sem töltött le a büntetéséből. Ezzel kapcsolatban a Bíróság korábban megállapította, hogy az állami tisztviselők által elkövetett kínzás vagy bántalmazás esetén nem szabad eltúrní az amnesztiát és a kegyelmet. A Bíróság megerősítette, hogy ez az elv a magánszemélyek által elkövetett erőszakos cselekményekre is vonatkozik. Mindazonáltal emlékeztetett, hogy az amnesztiák és a kegyelmek alapvetően a tagállamok nemzeti jogának hatáskörébe tartoznak, és elvileg nem összeegyeztethetetlenek a nemzetközi joggal, kivéve, ha olyan cselekményekről van szó, amelyek az alapvető emberi jogok súlyos megsértését jelentik. A kérelmező ellen elkövetett szexuális erőszak súlyosan megsértette a testi sérelem és lelki szorongás elleni védelemhez való jogát, és amnesztiát adni a támadás egyik elkövetőjének, az eset sajátos körülményei között, összeegyeztethetetlen volt az államnak az Egyezmény 3. és 8. cikke szerinti kötelezettségeivel.

A Bíróság azt is kiemelte, hogy a Kisinyovi Fellebbviteli Bíróságnak nem volt egységes gyakorlata a 2008. évi amnesztiatörvény alkalmazásával kapcsolatban. Különösen, a másik két támadó egyikétől (aki a harmadik támadóhoz hasonló helyzetben volt, és már letöltötte a büntetés egy részét) megtagadták az amnesztiát. A Bíróság ezért úgy ítélte, hogy a harmadik elkövető esetében a fellebbviteli bíróság bírái mérlegelési jogkörüket arra használták, hogy egy rendkívül súlyos jogellenes cselekmény jogkövetkezményeit minimalizálják, ahelyett, hogy azt mutatták volna, hogy az ilyen cselekményeket semmilyen módon nem lehet tolerálni. Noha az amnesztiát végül megsemmisítették, az a tény, hogy összesen körülbelül egy évig részesült abban, ellentétes az Egyezmény 3. és 8. cikkében foglalt eljárási követelményekkel, különösen azért, mert ez tette lehetővé számára, hogy elhagyja Moldovát nem sokkal az utolsó, az amnesztiából származó előnyt megsemmisítő határozat meghozatala előtt.

Arra a kérdésre vonatkozóan, hogy a hatóságok által hozott intézkedések a harmadik elkövető büntetésének végrehajtására az amnesztia alkalmazásának időszakain kívül elegendőek-e, a Bíróság észlelte, hogy az állami hatóságok, úgy tűnik, figyelmen kívül hagyták az első, 2012 júniusában hozott határozatot, amely megsemmisítette az amnesztia előnyeit. 2012. október 22-én letartóztatták, de még aznap elengedték a 2012. májusi határozat alapján, amelyet már megsemmisítettek, és amely akkor már nem volt hatályos. A Bíróság ezt legjobb esetben a különböző állami szolgálatok közötti koordináció hiányának tekintette, ami az elkövető érvényes jogalap nélküli szabadon bocsátását eredményezte.

A Bíróság kiemelte továbbá, hogy az utolsó, az amnesztia előnyeinek megsemmisítésére vonatkozó,

2013. november 18-ai határozatot több mint két hónappal a meghozatala után küldték meg az elkövető felkutatására illetékes hatóságnak. Tudomásul vette az ügyészség azon véleményét, hogy ez az időkeret nem felelt meg a hazai szabályoknak. Annak ellenére, hogy később megállapították, hogy az elkövető 2013. november 18-a előtt elhagyta az országot, a Bíróság azon a véleményen volt, hogy a hatóságok által a Független Államok Közösségén belüli elfogatóparancs kiadását ennek megfelelően elkésztettek kell tekinteni. Ezenkívül a nemzetközi elfogatóparancsot csak 2015-ben adták ki, és az aktában nem volt magyarázat erre a késedelemre. Ezek a késések nem voltak összhangban az észszerű gondosság és gyorsaság követelményével.

Következésképpen az állam által a harmadik elkövető büntetésének végrehajtása érdekében hozott intézkedések nem voltak elégségesek a szexuális támadások elkövetőivel szemben hozott büntetőjogi ítéletek végrehajtására vonatkozó kötelezettségük fényében. Az amnesztia megadása az elkövetőnek és a büntetés végrehajtásának hatóságok általi elmulasztása összeegyeztethetetlenek voltak az Államnak az Egyezmény 3. és 8. cikke szerinti tevőleges kötelezettségeivel. Így ezeket a cikkeket megsértették.

A Bíróság a kérelmező javára 10.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

5. K. I. Franciaország elleni ügye (5.560/19. sz. ügy)⁷⁷

A kérelmező 2011 augusztusában, 17 évesen érkezett Franciaországba. 2013 -ban az OFPRA menekült státuszt adott neki. Alig több mint kilenc hónappal a menekültstátusz megszerzése után a kérelmezőt a francia hatóságok letartóztatták a terrorcselekmény elkövetésére irányuló bűnszervezet nyomozásában kiadott bírósági végzés alapján. Bírósági vizsgálat alá helyezték négy honfitársával, és előzetes letartóztatásba helyezték. Különösen azzal vádolták, hogy egy szíriai harci övezetbe utazott, hogy katonai kiképzésben vegyen részt, és hogy egy dzsihadista csoport tagjaként harcolt.

2015 -ben a Párizsi Büntetőbíróság öt év szabadságvesztésre ítélte a kérelmezőt, mert 2012. szeptember 1. és 2013. november 19. között terrorcselekmény elkövetésére irányuló bűnszervezetben vett részt Franciaországban, valamint Németországban, Lengyelországban, Ukrajnában, Törökországban és Szíriában, azáltal, hogy a szíriai harci övezetben lévő cinkostársával közösen előkészítette és megszervezte egy szíriai harci övezetbe utazását, különböző kapcsolataik segítségével, és elutazott arra a célállomásra.

2015. november 18 -án Essonne prefektusa kiutasítási parancsot adott ki, azon az alapon, hogy a kérelmező súlyos fenyegetés jelent a közbiztonságra. 2016. január 14-én keresetet nyújtott be a Versailles-i Közigazgatási Bírósághoz a kiutasítási végzés megsemmisítése iránt. 2016. június 23-án az OFPRA visszavonta a kérelmező menekült státuszát a Bevándorlási és Menekültügyi Kódex L. 711 6 2° cikke alapján, azzal az indokkal, hogy Franciaországban jogerősen elítélték terrorista bűncselekmény miatt, és hogy Franciaországban való jelenléte komoly veszélyt jelent a társadalomra. A kérelmező 2016. december 14-én fellebbezést nyújtott be a Nemzeti Menekültügyi Bírósághoz (CNDA), amelyben kérte az OFPRA 2016. június 23-i határozatának megsemmisítését. Védiratában az OFPRA előadta, hogy ezt a fellebbezést el kell utasítani. Elsősorban azzal érvelt, hogy a Genfi Egyezmény 1. cikke F) pontjának a) alpontjában előírt kizárási záradékot alkalmazni kell a kérelmezőre azon az alapon, hogy annak a fegyveres csoportnak tulajdonítható cselekmények, amelyekhez a kérelmező Szíriában csatlakozott, összehasonlíthatók emberiesség elleni bűncselekményekkel és háborús bűnökkel, és hogy azokat a terrorcselekményeket, amelyekért Franciaországban elítélték, az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel ellentétes cselekményeknek lehet minősíteni. Alternatívaként az OFPRA azzal érvelt, hogy Franciaországban való jelenléte komoly veszélyt jelent az állam biztonságára és a társadalomra nézve. 2019. január 11-én a CNDA helybenhagyta az OFPRA azon döntését, hogy visszavonja nemzetközi védelmét.

A börtönből 2017. december 11-én történt szabadulása óta a kérelmezővel szemben lakhelyelhagyási tilalmat rendeltek el. Elmondása szerint naponta háromszor köteles bejelenteni a rendőrségen.

A kérelmező 2019. január 25-én az Eljárási Szabályzata 39. szabálya szerint ideiglenes intézkedésért kérte az Emberi Jogok Európai Bíróságát, hogy akadályozza meg a francia Kormányzatot abban, hogy

⁷⁷ Az ítélet 2021. július 15-én vált véglegessé.

kiutasítsa őt Oroszországba. 2019. január 28-án az ügyeletes bíró úgy határozott, hogy 2019. február 4-éig helyt ad a kérelemnek, és információt kér a Kormányzattól.

A kérelmezőt 2019. január 28-án, még a lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt, őrizetbe vették. A Seine Maritime prefektusa elrendelte elhelyezését a Lille Lesquin közigazgatási fogvatartási központban, hogy biztosítsák a kitoloncolási parancs végrehajtását. 2019. február 4-én a Bíróság ügyeletes bírója úgy határozott, hogy felfüggeszti a 39. szabály alkalmazását, és tájékoztatta a kérelmezőt, hogy kérelme idő előtti, mert nem volt végrehajtható kiutasítási határozat ellene, és a vonatkozó végzéshez nem csatoltak a rendeltetési országra vonatkozó utasításokat. 2019. február 25-én a Seine Maritime prefektusa parancsot adott, amelyben az Orosz Föderációt jelölte meg célországként, vagy bármely olyan országot, amelyben a kérelmező jogilag bebocsátható.

A kérelmező 2019. február 27-én új ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújtott be a Bírósághoz. Ugyanezen a napon az ügyeletes bíró úgy határozott, hogy ideiglenesen ismét alkalmazza a 39. szabályt, 2019. március 8-áig bezárólag. 2019. március 1-jén a Lille-i Közigazgatási Bíróság sürgősségi bírója elutasította a kérelmező által 2019. február 27-én benyújtott, a 2019. február 25-ei végzés végrehajtásának felfüggesztése iránti sürgős kérelmét. 2019. május 16-án a Lille-i Közigazgatási Bíróság elutasította a kérelmezőnek a 2019. február 25-ei végzés megsemmisítésére irányuló fellebbezését, amelyben Oroszországot célországként határozták meg. 2020. május 26-án Dordogne prefektusa lakhelyelhagyási tilalmat rendelt el a kérelmezővel szemben azzal a kötelezettséggel, hogy naponta háromszor jelentkezzen a rendőrségen.

Az Államtanács 2020. július 29-én elutasította a kérelmező fellebbezését a CNDA 2019. január 11-ei határozata ellen, amely megerősítette az OFPRA menekültstátusz visszavonására vonatkozó határozatát.

A Kormányzat kifejtette, hogy a kérelmezőt, aki még mindig lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt áll, az állam befogadta és anyagilag támogatta. A kérelmező azt állította, hogy csak két közeli hozzátartozója van még Csecsenföldön, és családja férfi tagjai vagy meghaltak, vagy nemzetközi védelemben részesültek Európában.

A kérelmező – az Egyezmény 3. cikkére hivatkozással – azzal érvelt, hogy Oroszországba történő kiutasítása az Egyezményt sértő bánásmódnak teszi ki őt.

Az észak-kaukázusi régió általános helyzetét illetően a Bíróság már korábban megállapította, hogy a helyzet nem olyan, hogy az Orosz Föderációba való visszatérés az Egyezmény 3. cikkének megsértését jelentené.

A Bíróság kiemelte, hogy a kérelmező nem hasonlítható össze olyan menedékkérőkkel, akik éppen elmenekültek országukból, és akik sérülékenyek voltak mindazok miatt, amelyeken a legutóbbi vándorlásuk során keresztülmentek. 2011-ben érkezett Franciaországba, és 2013 januárjában menekült státuszt kapott. Ezt a státuszt 2016-ban visszavonták, miután 2015 szeptemberében elítélték Franciaországban, Németországban, Lengyelországban, Ukrajnában, Törökországban és Szíriában 2012. szeptember 1-je és 2013. november 19-e között elkövetett cselekmények miatt, valamint amiatt a tény miatt, hogy csaknem két hónapot töltött egy szíriai harci övezetben, röviddel a menekültstátusz megszerzése után. Alapos és hosszas előkészítés után távozott Szíriába. A Bíróság ezért úgy ítélte, hogy az ügy tényállása alapján nem látszik, hogy a kérelmező kiszolgáltatottnak tekinthető, tekintettel a bizonyítási teher elosztására az Egyezmény 3. cikkével kapcsolatos ügyekben.

2019. május 14 -én, két nappal azelőtt, hogy a Lille-i Közigazgatási Bíróság döntött volna azokról a kockázatokról, amelyekkel a kérelmező állítólag szembesülne Oroszországba való visszatérése esetén, az Európai Unió Bírósága úgy ítélte, hogy a „menekült lét” tényét nem érinti a menekült státusz visszavonása a fogadó tagállam biztonságát vagy társadalmát fenyegető veszély miatt. Ezt követően a Államtanács 2020. június 19-ei ítéletében alkalmazta az EUB ítélkezési gyakorlatát.

A Bíróság kiemelte, hogy mind az Európai Unió Bíróságának, mind az Államtanács ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a kérelmező továbbra is menekült, annak ellenére, hogy menekült státuszának hivatalos elismerését visszavonták a Bevándorlási és menekültügyi Törvénykönyv L. 711-6. cikke alapján, minthogy a CNDA nem fogadta el az OFPRA azon előadását, hogy a kizárási záradékot alkalmazni kell rá.

A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a „menekült lét” tényét a hazai hatóságoknak figyelembe kellett venniük, amikor megvizsgálják, hogy valós-e az a kockázat, amellyel állítása szerint a személy kiutasítás esetén szembesül. A Bíróság kiemelték, hogy a francia hatóságok, amikor kiadták és ezt követően felülvizsgálták az Orosz Föderációba való kiutasításáról szóló határozatot, nem vették figyelembe, hogy a menekült lét tényét önmagában nem befolyásolja a menekültstátusz hivatalos elismerésének visszavonása. A Bíróság így azt a következtetést vonta le, hogy a francia hatóságok és a hazai bíróságok nem értékelték azokat a kockázatokat, amelyekkel a kérelmező szembesülne a kitoloncolási végzés végrehajtása esetén.

A Bíróság nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a kérelmező személyes helyzetének alapos és teljes körű vizsgálatát és annak ellenőrzését követően, hogy továbbra is menekült e, a francia hatóságok még mindig ugyanarra a következtetésre juthattak, mint a Lille-i Közigazgatási Bíróság, nevezetesen, hogy az Egyezmény 3. cikke értelmében nem fenyegeti őt kockázat, ha Oroszországba toloncolják ki. A Bíróság ugyanakkor kiemelte, hogy a CNDA már korábban is azt tanácsolta, hogy bizonyos személyeket ne toloncoljanak ki állampolgárságuk szerinti országukba, azon az alapon, hogy bár elvesztették a menekültstátuszt, mégis menekültek maradtak. A vonatkozó véleményekben a CNDA megállapította, hogy a rendeltetési országot meghatározó megtámadott határozatok figyelmen kívül hagyták Franciaország azon kötelezettségét, hogy fenntartsa az EU Alapjogi Chartájának 4. cikkének és 19. cikkének (2) bekezdése szerint, valamint az Egyezmény 3. cikke szerint a menekültek visszaküldés elleni védelméhez való jogot.

A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Egyezmény 3. cikkének eljárási vetületét megsértették, ha a kérelmezőt kitoloncolnák Oroszországba anélkül, hogy a francia hatóságok teljes körű és naprakész értékelést végeznének arról, hogy hazatérésének esetén milyen kockázatokkal szembesülne.

Figyelembe véve a tényeket, a felek érveit és a Bíróság által az Egyezmény 3. cikke alapján levont következtetést, a Bíróság úgy találta, hogy nem szükséges megvizsgálni az Egyezmény 2. cikke szerinti panasz elfogadhatóságát vagy megalapozottságát.

A Bíróság úgy ítélte, hogy az a megállapítása, miszerint a kérelmező kitoloncolása az Egyezmény megsértését vonhatja maga után, ha azt az Oroszországban tapasztalt tényleges kockázatok naprakész értékelése nélkül hajtják végre, elegendő igazságos elégtételt jelent.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.III.287/2021/15.

Az a körülmény, hogy a terheltnek az ügygel összefüggésben nem álló, részben az ügyészséget és az elsőfokú bíróságot becsmérő kijelentései miatt a másodfokú tanács elnöke a nyilvános ülés rendjének fenntartása érdekében a Be. 546. § (2) bekezdése alapján intézkedést tett, nem alapozza meg a másodfokú tanács elfogultságát. A törvényi szabályok rendeltetésszerű (perrendszerű) alkalmazása nem teszi kétségessé az eljáró bíró pártatlanságát, így erre alapítottan felülvizsgálatnak nincs helye.

A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján – a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel – felülvizsgálat alapjául szolgáló abszolút eljárási szabálysértés, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt.

Az indítványban kifogásolt bírói elfogultság kapcsán a Kúria utal arra, hogy a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja szerint bíróként nem járhat el az, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

A kizárt bíró részvétele a határozathozatalban a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontja alapján feltétlen eljárási szabálysértés, és ekként a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint felülvizsgálati ok.

Kétségtelen, az Alkotmánybíróság 25/2013. (X. 4.) AB határozata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos alapkövetelmény, hogy a felülvizsgálati eljárást megalapozhatja az említett elfogultsági okra alapított felülvizsgálati indítvány.

Az I. rendű terheltnek a másodfokú tanács tagjai elfogultságával kapcsolatos kifogása azonban nem alapos.

Az a körülmény ugyanis, hogy az I. rendű terheltnek az ügygel összefüggésben nem álló, részben az ügyészséget és az elsőfokú bíróságot becsmérő kijelentései miatt a másodfokú tanács elnöke a nyilvános ülés rendjének fenntartása érdekében a Be. 546. § (2) bekezdése alapján intézkedést tett, nem alapozza meg a másodfokú tanács elfogultságát.

A Be. 439. §-a a tárgyalás vezetése és méltóságának megőrzése érdekében biztosítja, egyben kötelezővé teszi a tanács elnöke számára mindazon intézkedések megtételét, amelyek ehhez szükségesek.

E törvényi szabályok rendeltetésszerű (perrendszerű) alkalmazása nem teszi kétségessé az eljáró bíró pártatlanságát, így erre alapítottna a felülvizsgálat nem vezethet eredményre.

Bpkf.I.793/2021/2.

A Kúria az ítéletábra bűnügyi felügyeletet felülvizsgáló és fenntartó végzését helybenhagyta.

A Kúria jelen büntetőügyben több határozatában fejtette ki a letartóztatás, majd a bűnügyi felügyelet fenntartásának feltételeivel, valamint az ügy konkrét körülményeire történő alkalmazhatóságával kapcsolatos álláspontját.

A jelen esetben a kényszerintézkedés fenntartása tárgyában hozott határozattal szembeni fellebbezés elbírálása során azt kellett vizsgálni, hogy a terhelttel szemben elrendelt, majd fenntartott bírói engedélyes kényszerintézkedésnek, amely jelenleg bűnügyi felügyelet formájában van fenntartva, törvényi feltételei fennállnak-e, annak fenntartása továbbra is indokolt-e, vagy annak megszüntetésére van lehetőség. Ebben a körben vizsgálni kellett az eljárás elhúzódására figyelemmel azt, hogy az ügyben fennáll-e olyan közérdek, amely jelentősebben esik latba, mint az, hogy a vádlott személyi szabadságának korlátozása nélkül védekezhessen; valamint, hogy az a feltevés, mely szerint a vádlott személyi szabadságot korlátozó bírói engedélyes kényszerintézkedés (bűnügyi felügyelet) alkalmazása nélkül az eljárás során megszökne vagy elrejtőzne, objektív módon megalapozható-e; e körben az ítéletábra vizsgálta-e az eljárás tárgyi súlyára, a kiszabható szabadságvesztésre figyelemmel fennálló feltételezés mellett a terhelt személyi, családi körülményeit, az ügy sajátosságait, és ezen körülmények összevetése mellett alappal állapította-e meg azt, hogy megalapozható az a feltételezés, mely szerint a bűnügyi felügyelet fenntartása nélkül a vádlott szökésétől, elrejtőzésétől kell tartani.

A letartóztatás (és így a bűnügyi felügyelet) megszüntetésére is csak akkor kerülhet sor, ha az elrendelés alapjául szolgáló ok, vagy okok megszűntek, vagyis a további fenntartás törvényes alapja hiányzik, mindez a letartóztatás (bűnügyi felügyelet) büntetőeljárás törvényben tételesen felsorolt okai alapján vizsgálendő (BH 2021.274.).

A letartóztatás okainak meglétét és a kényszerintézkedés szükségességét a bíróság nem csak olyan körülményre alapozhatja, amely a bizonyosság erejével megállapítható. Elégséges az is, ha a döntés olyan adaton (adatokon) alapul, amelyek tényszerűsége más adattal alátámasztott, és ez észszerű érvet szolgáltat arra a következtetésre, hogy e kényszerintézkedés alkalmazása a törvény céljai érdekében szükségszerű, célszerű (BH 2012.285.). Vizsgálendő tehát, hogy a letartóztatás indokoltsága tényszerű alapon áll-e, amely észszerűen alátámasztott-e, az abból vont következtetés okszerű-e, s ekként a kényszerintézkedés alkalmazása célszerű-e (EBH 2009.2025.).

A hosszú időn át tartó kényszerintézkedés fenntartását az a közérdek indokolhatja, ami nagyobb súllyal esik latba, mint a személyi szabadság sérthetlenségének követelménye (BH 2009.7.II.). A közérdek körébe tartozik az is, amikor a felrótt bűncselekmény büntetési tétele alapján a kiszabható büntetés olyan jelentős súlyú, hogy abból a szökés, elrejtőzés veszélyére vonható megalapozott következtetés. E következtetés alapja tény, mégpedig a büntetési tétel ténye (Kúria Bpkf.II.400/2015/2. és Bpkf.II.460/2015/2.). Önmagában az eljárás tárgyát képező bűncselekmény tárgyi súlya alapján nem alkalmazható mechanikusan ezen előzetes letartóztatási okra való hivatkozás, de mindez a terhelt személyéhez köthető tényekkel együtt már megalapozhatja e speciális előfeltétel alkalmazását (Kúria Bpkf.I.531/2014/2.).

A szökés veszélyének megítélésekor nem lehet kizárólag a várható büntetés súlyosságára hivatkozni, azt egy sor más elem fényében kell felmérni. A szökés esélyét a terhelt személyiségére, lakóhelyére, jövedelmére, foglalkozására, családjára, egyéb kötődésére figyelemmel kell megállapítani. Olyan tényezőket is figyelembe kell venni, mint a terhelt erkölcsisége, lakhatása, foglalkozása, munkahelye, vagyona, családi kapcsolatai, az országhoz való kötődései (Emberi Jogok Európai Bírósága Letellier kontra Franciaország ügy 12.369/86. számú kérelem, Neumeister kontra Ausztria ügy 1936/63. számú kérelem).

A fogvatartás fenntartása csak abban az esetben indokolható, ha kimutatható az a valódi közérdek, amely az ártatlanság vélelmének elve ellenére is nagyobb súllyal esik latba, mint a személyes szabadság tiszteletben tartásának követelménye (Emberi Jogok Európai Bírósága Labita kontra Olaszország ügy 26.772/95. számú kérelem). Az elhúzódó fogvatartás csak akkor lehet indokolt, ha az ártatlanság vélelme ellenére a kényszerintézkedés fenntartását a közérdek indokolja, ami nagyobb súllyal esik latba, mint a személyi szabadság tiszteletben tartásának követelménye (Emberi Jogok Európai Bírósága Imre kontra Magyarország ügy 53.129/99. számú kérelem).

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 276. § (1) bekezdés b) pontja értelmében szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt folytatott eljárásban a terhelttel szemben személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelésének, meghosszabbításának és fenntartásának is csak akkor van helye, ha az a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés céljának eléréséhez szükséges, és az elérni kívánt cél más módon nem biztosítható.

A terhelt jelenlétének biztosítása érdekében a Be. 277. § (2) és (4) bekezdésére figyelemmel bűnügyi felügyelet és letartóztatás is elrendelhető. Letartóztatás a terhelt jelenlétének biztosítására csak akkor rendelhető el, ha különösen a bűncselekmény jellegére, a nyomozás állására és érdekeire, a terhelt személyi és családi körülményeire, a terhelt és a büntetőeljárásban résztvevő személy vagy más viszonyára, a terhelt büntetőbírói gyakorlat alapján az életfogytig tartó szabadságvesztésre és fenyegetett bűncselekmény esetében – általában – még kedvező személyi körülmények esetén is kizárólag a letartóztatás lehet alkalmas a szökés, elrejtőzés veszélyének kiküszöbölésére (EBH 2014.B.1.).

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a vádlott és védője által fellebbezéseikben, illetve észrevételeikben megjelölt tények és érvek, amellyel a bűnügyi felügyelet megszüntetését kívánják alátámasztani, valójában annak alátámasztására elegendők, hogy az ügyben letartóztatás helyett bűnügyi felügyelet fenntartására kerüljön sor a Be. 272. § a) pont ab) alpontjában fennálló ok mellett. Az ügyben ugyanis a bűncselekmény jellegére figyelemmel indokolt letartóztatás helyett a terhelt személyi és családi körülményeire, a terhelt és a büntetőeljárásban résztvevő sértett, illetve más személy (gyermek) viszonyára a terhelt büntetőeljárás során tanúsított magatartására figyelemmel lényegesen enyhébb, a személyi szabadságot nem elvonó, azt csupán az eljárás jelen szakaszában már csekély módon korlátozó bűnügyi felügyelet fenntartására került sor.

Az ügyben eljáró bíróságok a Be. 292. §-ában foglaltaknak megfelelően a terhelt életkörülményeiben bekövetkezett lényeges változásokat figyelembe vették, az előírt magatartási szabályoktól történő ideiglenes eltérést engedélyezték, tartós vagy végleges módosítását folyamatosan elvégezték. A vádlott élettársi kapcsolatát követően a kijelölt tartózkodási helyét megváltoztatták; munkavégzése, szüleivel való kapcsolattartása, a büntetőeljárásban való eredményes részvétele és orvosi ellátása érdekében szükséges módosításokat elvégezték. A terhelt jelenleg a bűnügyi felügyelet hatálya alatt élettársi kapcsolatban családi életet élhet, munkát tud végezni, melyből jövedelme származik, gondozhatja az idős szüleit és velük kapcsolatot tarthat, a büntetőeljárásban védekezési jogát teljes körűen gyakorolhatja, személyes szükségleteinek ellátását biztosíthatja.

Mindezekre figyelemmel az eljárás időtartamának a kényszerintézkedés megszüntetésére irányuló nyomatékos hatása lényegesen csekélyebb, mint fogvatartás esetén. Éppen ezek körülmények miatt van a letartóztatás végrehajtásának felső időbeli korlátja a vádlott és védő által hivatkozott alkotmánybírósági határozatra figyelemmel, ugyanakkor ezen okból ilyen felső törvényi korlátot bűnügyi felügyelet esetén – annak a terhelt személyes szükségleteihez, életkörülményeinek változásához igazíthatósága miatt – a büntetőeljárásról szóló törvény nem határoz meg.

A bűnügyi felügyelet fenntartása mindaddig indokolt, amíg a személyi szabadságot korlátozó bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelésének alapjául szolgáló általános és különös okai fennállnak. Jelen ügyben a vádlottal szemben kiemelkedő tárgyi súlyú, három különböző okból is minősülő, életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő súlyos bűncselekmény, és azzal halmazatban megállapítható más bűncselekmény miatt folyik eljárás. A vádiratban a vádlott terhére rótt kiemelkedő tárgyi súlyú emberölés büntette és az ahhoz kapcsolódó közlekedési bűncselekmény együttes elbírálására figyelemmel a korábban többször kifejtett, és Kúria által jelen ügyben több végzésben is vizsgált tényére figyelemmel továbbra is megalapozottan lehet tartani attól, hogy a vádlott személyi szabadságot korlátozó bírói engedélyes kényszerintézkedés nélkül megszökne, elrejtőzne, jelenléte az eljárásban másképp nem lenne biztosítható. A jogi végzettséggel rendelkező vádlott pontosan fel tudja mérni azt, hogy a vádiratban foglaltak jogerős ügydöntő határozatban történő megállapítása esetén kiemelkedő súlyú, akár életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabása is lehetséges, ennek a súlya a vádlott jelen ügyben fennálló konkrét személyi, családi és egyéb körülményei összevetésével együtt is megalapozza a szökés, elrejtőzés veszélyét.

A Kúria megállapította továbbá, hogy az ítéletábra a fellebbezéssel támadott végzésében a bűnügyi felügyelet alapjául szolgáló ok fennállásának vizsgálatakor a bűncselekmény tárgyi súlya, a kiszabható büntetés mértéke mellett teljeskörűen figyelembe vette a vádlott és védője által a vádlott személyi körülményeivel, az eljárás során tanúsított magatartásával összefüggő tényeket, vizsgálata során megalapozott következtetésre jutott. Annak biztosítása, hogy a kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény miatt folyó eljárásban a vádlott jelenléte, bűnösségének esetleges megállapítása esetén a kiszabott büntetés végrehajthatósága biztosítható legyen, olyan nyomatékos közérdek, amely megelőzi azt, hogy a vádlott szabadlábban, tartózkodási helyének szabad megválasztása, valamint szabad mozgásának korlátozása nélkül védekezessen.

A Kúria utalt az ügyben korábban Bpkf.III.888/2019/2. számon meghozott végzésére, amelyben kifejtette, hogy a vádlott által hivatkozott személyi körülmények kétségtől jelentősek, és a szökési veszély ellenében hatnak, azonban az ezzel ellentétes irányban ható körülményekkel összevetve csak arra a következtetésre nyújtanak alapot, miszerint a fenti veszély kiküszöbölése a vádlott esetére a letartóztatásnál – lényegesen – enyhébb kényszerintézkedéssel biztosítható; annak ellenére is, hogy életfogytig tartó szabadságvesztéssel is fenyegetett bűncselekmény esetében – általában – még kedvező személyi körülmények esetén is kizárólag a letartóztatás lehet alkalmas a szökés, elrejtőzés veszélyének kiküszöbölésére (EBH 2014.B.1.). A hivatkozott személyi körülmények tükrében is meghatározó jelentősége van annak, hogy a vádlott ellen a hozzátartozója sérelmére elkövetett, többszörösen (három különböző okból) minősülő, emberi élet kioltását célzó bűncselekmény miatt folyik az eljárás. Ennek ellenében a fokozottabb társadalmi beágyazódottságára utaló személyi körülmények az enyhébb kényszerintézkedés alkalmazhatóságát – éppen jelentős nyomatékukra tekintettel – a jelen ügyben megalapozhatják, azonban a szökés, elrejtőzés veszélyét nem szüntetik meg. Ilyen fokú törvényi fenyegetettség és a konkrét cselekmény – vád szerinti – egyedi, fent említett elkövetési körülményei ellenében azonban a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés teljes mellőzésére, illetve szabályai további enyhítésére az eljárás jelenlegi szakaszában nincs lehetőség. A vádlottal szemben alkalmazott bűnügyi felügyelet szabályai szerint a vádlott személyi szabadsága korlátozottságának foka kisebb, és a vádlott méltányolható érdekeinek érvényre juttatása a bűnügyi felügyelet magatartási szabályainak alkalmankénti részleges feloldásával ezentúl is biztosítható. Ekként az időmúlásnak kisebb a kényszerintézkedés indokoltsága ellenében ható nyomatéka [16]-[18].

A bűnügyi felügyelet szabályainak betartása önmagában a kényszerintézkedés indokoltságát nem közömbösíti. A bűnügyi felügyelet szabályainak megszegéséhez fűz a törvény eljárásjogi [Be. 293. § (2)-(4) bekezdés] és – esetlegesen – anyagi jogi szankciókat [Btk. 283. § (2) bekezdés] is; annak betartása a vádlott kötelezettsége, ami önmagában nem hat vissza az alkalmazásának törvényi feltételeire.

A Kúria az ügyben korábban meghozott Bpkf.I.1175/2020/2. számú végzésében ezek mellett utalt arra, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezségokmánya 5. cikk 3. pontja szerint az e cikk 1.c. bekezdésének rendelkezésével összhangban: „törvényes a letartóztatás vagy őrizetbe vétel abból a célból, hogy a bűncselekmény elkövetése alapos gyanúja miatt az illetékes hatóság elé állítsák, vagy amikor ésszerű oknál fogva szükséges, hogy megakadályozzák bűncselekmény elkövetésének vagy annak elkövetése

után a szökésben”. Azaz az Egyezmény is biztosítja „az elkövetés után” a szökés megakadályozása érdekében a személyi szabadság elvonásával járó kényszerintézkedés alkalmazását ({21} bekezdés).

Bpkf.III.807/2021/2.

Letartóztatást továbbra is fenntartó végzés helybenhagyása.

A vádlottal szemben a Főügyészség vádirata alapján a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő emberölés büntette miatt folyik büntetőeljárás.

A vád tárgyát képező bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlyú, jelentős büntetési tétellel fenyegetett, emellett megállapítható az is, hogy a vádlott rendezetlen életvitelű, és kedvezőtlenek az életkörülményei is, a vád szerinti cselekmény elkövetése után Németországba távozott, ahol európai elfogatóparancs alapján fogták el.

Ebből következően a vádlott esetében a Be. 276. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti letartóztatási ok megállapítható, amint azt a Ítéletábra végzése helytállóan tartalmazza, azonban ezen ok mellett már ennek – a szökésnek és az elrzejtözésnek – a veszélyére történő hivatkozás szükségtelen.

A védelmi fellebbezés szerinti érvelés kapcsán rámutat a Kúria arra, miszerint kétségtelen elvárás, hogy döntése ne csupán feltételezésen, hanem olyan adaton alapuljon, melynek megléte (tényszerűsége) a döntés időpontjában más adattal alátámasztott, észszerű érveléssel indokolt, igazolt, és ezáltal okszerű következtetés vonható arra, hogy a kényszerintézkedés alkalmazása a törvény céljai érdekében – valamint az adott vádlott személyi szabadsága ellenében – szükséges, célszerű (EBH 2009. 2025.).

A vádiratban felrótt bűncselekmény – a büntetési tételben is kifejeződő – tárgyi súlya kétségtelenül kiemelkedő. E körülmény valójában nem önmagában való, mögötte olyan adatok vannak, amelyek tisztázása végett folyik a büntetőeljárás. Nyilvánvaló azonban, hogy a törvényi fenyegetettség a vádlott személyére hatással bír, ami – értelemszerűen – függ a fenyegetettség mértékétől. Ez pedig nem hagyható figyelmen kívül a bizonyítás érdeke, illetve a folyamatban lévő bizonyítási eljárásban biztosítandó vádlotti jelenléthez fűződő törvényi érdek szempontjából.

A vád nem ítéleti bizonyosság, adatai nem tények, és megállapított tényről a jogerős ítéletig valójában nincs szó, az eljárásnak csupán tényszerű adatai lehetnek. Nyilvánvaló jelentőségű az is, hogy olyan cselekmény elkövetésének tisztázása folyik a Törvényszék előtti eljárásban, amelynek a vádban részletezett adatai (körülményei) alapján megállapítható a vádlott személyében rejlő kockázat, mint az eljárás speciális körülménye.

Kétségtelen azonban, hogy a vád adatai alapján következtetés vonható a törvény szerinti eljárási érdek veszélyeztetettségére, ami még nem jelenti egyben a bűnösség kérdésének eldöntését is. Az eljárás, a bizonyítás lefolytatásának és a vádlott személyi szabadságához fűződő – éppen az ártatlanság vélelméből fakadó – érdeke között kell döntenet. A meglévő adatok pedig a vádlott esetében a letartóztatás Be. 276. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti okát megalapozták.

Bpkf.III.856/2021/2.

Az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlottal szemben a Főügyészség vádirata alapján jelentős tárgyi súlyú és magas törvényi fenyegetettségű bűncselekmények miatt folyik büntetőeljárás a Törvényszéken 21.B.36/2020. szám alatt. Az ügyben a törvényszék 2021. szeptember 6. napjára tűzte ki a következő tárgyalást.

A vád tárgyát képező bűncselekmények kiemelkedő tárgyi súlya és jelentős büntetési tétellel fenyegetettsége mellett megállapítható, hogy az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlott életvitele rendezetlen, és kedvezőtlenek az életkörülményeik is.

A Be. 276. § (2) bekezdésében meghatározott okok esetében a bíróság nem csak olyan körülményre alapozhatja a letartóztatást indokoltnak tartó döntését, amely bizonyosság erejével megállapítható. Elvárás azonban, hogy döntése ne csupán feltételezésen, hanem olyan adaton alapuljon, melynek

megléte (tényszerűsége) a döntés időpontjában más adattal alátámasztott, észszerű érveléssel indokolt, igazolt, és ezáltal okszerű következtetés vonható arra, hogy a kényszerintézkedés alkalmazása a törvény céljai érdekében – és az adott vádlott személyi szabadsága ellenében – szükséges és célszerű (EBH 2009.2025.).

A vádiratban felrótt bűncselekmények – büntetési tételben is kifejeződő – tárgyi súlya kétségtelenül kiemelkedő. E körülmény valójában nem önmagában való, mögötte olyan adatok vannak, amelyek tisztázása végett folyik a büntetőeljárás. Nyilvánvaló azonban, hogy a törvényi fenyegetettség valamennyi felülbírálattal érintett vádlott személyére hatással bír, ami – értelemszerűen – függ a fenyegetettség mértékétől. Ez pedig nem hagyható figyelmen kívül a bizonyítás érdeke, illetve a folyamatban lévő bizonyítási eljárásban biztosítandó vádlotti jelenléthez fűződő törvényi érdek szempontjából.

A vád nem ítéleti bizonyosság, adatai nem tények, és megállapított tényről a jogerős ítéletig valójában nincs szó, az eljárásnak csupán tényszerű adatai lehetnek. Kétségtelen azonban, hogy a vád adatai alapján következtetés vonható a törvény szerinti eljárási érdek veszélyeztetettségére, ami még nem jelenti egyben a bűnösség kérdésének eldöntését is. Az eljárás, a bizonyítás lefolytatása és a vádlott személyi szabadságához fűződő – éppen az ártatlanság vélelméből fakadó – érdeke között kell döntenet. A fentiek szerinti, meglévő adatok pedig az I. rendű és a II. rendű vádlott esetében a letartóztatás Be. 276. § (2) bekezdés a) pont ab) alpontja, illetve a III. rendű vádlott tekintetében a Be. 276. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontja és c) pont cb) alpontja szerinti okát megalapozza. Mivel az I. rendű vádlott elfogatóparancs alapján került kézre, a szökés, elrejtőzés mellett ennek veszélyére [Be. 276. § (2) bekezdés a) pont ab) alpont] történő hivatkozás szükségtelen.

Nyilvánvaló jelentőségű az is, hogy olyan cselekmények elkövetésének tisztázása folyik, melyeknek vádban részletezett adatai (körülményei) alapján következtetés vonható az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlott személyében rejlő kockázatra, mint az eljárás speciális körülményére.

Ennélfogva pedig – az eljárás jelen szakaszában – a büntetőeljárás érdekének szempontjából a szökés, elrejtőzés veszélye az I. rendű és a II. rendű, míg az elrejtőzés ténye, illetve a bűnisméltés veszélye a III. rendű vádlott esetében is megalapozott. A hivatkozott, tényszerű adatokon nyugvó következtetéseket nem zárják ki a védői fellebbezésekben írt körülmények. A vád szerinti cselekmény kétszeres minősülése, a konkrét elkövetési mód tükrében azok nyomatéka a kényszerintézkedés indokoltsága szempontjából igen csekély. Mindez – értelemszerűen – annak vizsgálatát is jelenti, hogy bűnügyi felügyelet alkalmazásának egyik vádlott esetében sincs helye.

Bfv.I.1.336/2020/17.

Az V. rendű vádlott védőjének felülvizsgálati indítványa részben kizárt, részben alaptalan. A felülvizsgálati eljárásban a tényállás támadása kizárt, a Be. 649. § (2) bekezdésébe nem tartozó eljárási szabálysértés felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat. Az ügyben nem az V. rendű vádlott törvénysértő távollétében jártak el a bíróságok, nem vett részt kizárt bírósági tag az ügydöntő határozat meghozatalában, az V. r. terhelt bűnösségének megállapítása, a cselekmény bünszervezetben elkövetettnek minősítése és a kiszabott büntetés is törvényes.

A régi Be. 21. § (1) bekezdés e) pontja értelmében bíróként nem járhat el, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

A régi Be. 373. § (1) bekezdés II.b) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés valósul meg, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bírósági tag vett részt.

A következetes bírói gyakorlat szerint a bírósági kizárásának lehetséges okát az ügyhöz kötötten kell vizsgálni, és esetleg kell tisztázni, hogy az eljáró bírósági tag esetében az elfogultság megállapítható-e. Az erre vonatkozó bejelentést ugyanakkor alapos és konkrét okokkal kell alátámasztani. Az elfogultság általános szinten történő megfogalmazása, amely közvetett összefüggésbe sem hozható a bírósági tag személyével, nem alkalmas a kizárás ok megvizsgálására.

Az Alkotmánybíróság a 25/2013. (X. 4.) AB határozatában rámutatott arra, hogy a kizárás indítványok egyébként sem korlátlanul, hanem csak az eljárási törvény által előírt szigorúbb rendben

gyakorolhatók; azaz a felülvizsgálati eljárás során is irányadó a (rég) Be. 23. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés, mely szerint a felülvizsgálati eljárásban is az elfogultság, mint kizárási ok akkor áll fenn, ha a kérelmező első ízben olyan konkrét körülményt kíván érvényesíteni, melyről bizonyítja, hogy arról a jogerős ítélet meghozatalát követően szerzett tudomást.

A felülvizsgálati indítványában a védő nem az eljáró bíró személyéhez kötődő elfogultsági okot (nem az ügyben eljáró bíró viselkedésével, megnyilvánulásával, előítéletes magatartásával kapcsolatos, illetve az eljárás más résztvevőjével kapcsolatos viszonyrendszerben értelmezhető, személyes vagy más olyan kapcsolatot, amely alapján külső szemlélő is feltételezhetné a pártatlanság hiányát) jelöl meg, hanem az eljárási cselekmények lefolytatása menetét és módját kifogásolja. A Kúria megállapította, annak a vitatása, hogy a bírósági eljárás lefolytatása során az eljáró bíró az eljárási cselekmény egyes szabályait milyen mértékben tartotta meg, azok sérelmével folytatta-e le a bizonyítási eljárást, ezzel kapcsolatos indokolási kötelezettségének eleget tett-e és ha igen, milyen mértékben, önmagában nem adhat alapot annak megállapítására, hogy az ügyben eljáró bírótól az ügy elfogulatlan megítélése nem várható el. Az ügyben eljáró ügyész vagy védő kizárására sem kerülhet sor azon az alapon, hogy ügyészi vagy védői tevékenységét a büntetőeljárás törvény, valamint az ügyészi, ügyvédi törvény által előírt kötelezettségek milyen mértékű és színvonalú teljesítésével, vagy esetlegesen annak megszegésével teljesíti, kivéve, ha ezek alapján megállapítható, hogy a vele szemben törvényben meghatározott kizárási ok áll fenn, vagy a védő a terhelt érdekével ellentétes magatartást tanúsít, esetleg olyan további terhelt védelmét is ellátja, akinek érdekei a terhelt magatartásával ellentétesek. Az ügyben eljáró bíró esetében ugyanezen kritériumok érvényesek, az eljárási cselekmények lefolytatása, azok törvényessége, a meghozott határozatok jogszerűsége, a bizonyítási eljárás lefolytatásával kapcsolatos szabályok megtartása, az indokolási kötelezettség teljesítése az eljárás során biztosított rendes, illetve meghatározott esetekben rendkívüli jogorvoslat során orvosolhatók, önmagában azonban nem eredményezhetik az ügyben eljáró bíró kizárását, kivéve, ha ezen magatartása az ügyben résztvevő személyekkel szemben szubjektív pártatlanság kritériumainak megsértését jelenti, vagy az eljárás résztvevői számára, illetve külső szemlélő számára objektíven észlelhetően egy olyan személyi kapcsolatrendszer része, mely az eljárás egyes résztvevőjéhez vagy más személyhez – aki meghatározó az eljárás lefolytatása menetében fűződő kapcsolatrendszer okán – kapcsolódása miatt objektíven is feltételezhetővé teszi, hogy ezen személyes kapcsolatra figyelemmel az eljárás elfogulatlan lefolytatása tőle nem várható.

A Kúria emellett megállapította: nyilvánvaló, hogy a felülvizsgálati indítványt benyújtó védőnek már a jogerős befejezés előtt tudomása volt az általa megjelölt azon vélelmezett eljárási szabályszegésekről, amelyekre az eljáró bíró pártatlanságának hiányát alapozza, ilyen okból sem az V. rendű terhelt, sem védője nem terjesztett elő kizárási iránti indítványt az ügyben eljáró bíróval szemben.

Az ügyben eljáró elsőfokú bíróság tagjaival szemben egyéb szubjektív vagy objektív pártatlansági okot a védő nem jelölt meg.

A megismételt másodfokú eljárásban a 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 14. § (1) bekezdés e) pontja a korábban hatályos régi Be. 21. § (1) bekezdés e) pontjával azonos módon szabályozza a kizárási okot, emellett a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontja a régi Be. 373. § (1) bekezdés II.b) pontjával azonos módon tartalmazza a hatályon kívül helyezést eredményező eljárási okot. Emiatt a kizárt bíró eljárására alapított felülvizsgálatra a Be. 649. § (2) bekezdése alapján a korábbi régi Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjával egyezően lehetőség van. Mindezek tükrében az Alkotmánybíróság 25/2013. (X. 4.) AB határozatában foglaltak a jelenlegi Be. vonatkozásában is irányadóak.

A hivatkozott határozatában az Alkotmánybíróság kimondta: az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a korábbi Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott felülvizsgálati eljárást megalapozhatja a Be. 21. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt elfogultsági okra alapított felülvizsgálati indítvány (rendelkező rész 1. pont) abban az esetben is, ha a kizárási ok a jogerős döntés meghozatalát követően merült fel; a törvény egyéb szabályainak megfelelő felülvizsgálati indítványt érdemben kell vizsgálni, értékelni és elbírálni (indokolás {50}).

Az AB határozat értelmében a bíró elfogultságára hivatkozás csak azok esetében képezhet felülvizsgálati okot, „akik első ízben, olyan konkrét körülményt kívánnak érvényesíteni, amelyről bizonyítják, hogy a jogerős ítélet meghozatalát követően szereztek tudomást” (indokolás {40}).

A terhelt és az érdekében eljáró védő a jogerős ítélet meghozatala előtt szükségképpen ismeretében volt annak, hogy – állítása szerinti szabálysértések miatt – szerintük elfogult bíró járt el, ezért ugyanezen körülmény nem új, az Alkotmánybíróság határozatában kifejtettek alapján nem képezhet felülvizsgálati okot.

Miután a 25/2013. (X. 4.) AB határozat kizárólag azok számára nyitotta meg a felülvizsgálati utat, akik a bíróság ügydöntő határozatának jogerőre emelkedése után szereztek tudomást az elfogultságról, a felülvizsgálati indítványt előterjesztő védő részéről nem teljesült az „utólagos első ízben” vitathatóság feltétele. A fentiekre tekintettel a védő felülvizsgálati indítványa az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró részvételére alapított része a törvényben kizárt. Ugyanezek érvényesülnek a megismételt másodfokú eljárásban eljáró bírói tanács tagjaival kapcsolatosan is.

A Kúria emellett rámutat, azt a törvényi feltételt, miszerint az ügy elfogulatlan megítélése valamely bírótól nem várható, csak az adott konkrét ügy valóságos tényei alapján lehet megállapítani, s csak olyan feltárt adatok alapján, amelyek a bíró pártatlansága iránt ésszerű (megalapozott) kételyt ébreszteni alkalmasak (EBH 2014.B.4.). Ezen ún. relatív kizárási ok esetében mérlegelni kell, hogy alkalmazásának feltételei fennállnának-e. Az a védői hivatkozás, hogy a megismételt másodfokú eljárásban eljáró tanács elnökétől az ügy elfogulatlan elbírálása azért nem lenne elvárható, mert a korábbi, egyébként a Kúria határozatával hatályon kívül helyezett másodfokú határozat meghozatalát megelőző eljárásban nem észlelte és nem jelentett be kizárási okot a tanácsa azon tagjával szemben, akivel szemben a kizárási ok fennállását (egyébként objektív okból) a Kúria megállapította, erre nem alkalmas. Abban az esetben, ha az ügyben a megismételt másodfokú eljárásban eljáró tanács elnöke a korábbi eljárás során nem észlelte a tanács tagjával szemben fennálló objektív kizárási okot, ez éppen e tudattartalmának hiánya miatt nem alkalmas a pártatlanság befolyásolására. Amennyiben a korábban eljáró tanács tagjának kizártságát észlelte, és annak bejelentését elmulasztotta, ugyancsak nem alkalmas annak megállapítására, hogy a felülvizsgálattal támadott, megismételt másodfokú eljárásban a korábban kizárt bíró nélkül eljáró tanács eljárásában és a határozat meghozatalában nem lenne tőle elvárható az ügy elfogulatlan elbírálása, mivel a megismételt másodfokú eljárásban a korábbi kizárási ok nem állt fenn, így ez értelemszerűen nem hozható semmilyen módon összefüggésbe a megismételt másodfokú eljárás lefolytatásával és a másodfokú határozat meghozatalával. Az ügyben másodfokon eljáró tanács tagjaival szemben olyan körülmény, amely szubjektív vagy objektív okból alátámasztaná azt, hogy a megismételt másodfokú eljárásban eljáró bírótól az ügy elfogulatlan megítélése nem volt elvárható, nem állapítható meg, és ilyen tényre – a hivatkozott vélelmezett eljárési szabálysértéseken túl – a felülvizsgálati indítvány sem hivatkozik.

A Kúria emellett azt is megállapította, hogy a megismételt másodfokú eljárásban értelemszerűen ismert volt az V. rendű terhelt és védője számára is az, hogy a Kúria a korábbi másodfokú határozatot azért helyezte hatályon kívül, mert a másodfokú határozat meghozatalában kizárt bíró vett részt, erre figyelemmel az Alkotmánybíróság határozatában foglaltakra tekintettel ez nem képezhet felülvizsgálati okot, mivel nem első ízben olyan konkrét körülményt érvényesít, amelyről a jogerős ítélet meghozatalát követően szereztek tudomást [25/2013. (X. 4.) AB határozat indokolás {40}].

A Kúria mindezek ellenére a védőnek a pártatlan eljárással kapcsolatosan kifejtett érveit megvizsgálta, és azzal összefüggésben a következőkre mutatott rá:

A védő felülvizsgálati indítványában hivatkozott az EJEB (Emberi Jogok Európai Bírósága, a továbbiakban: Bíróság) nagykamarai Micallef ügyben lefektetett szempontjaira, azokat azonban nem részletezte.

A hivatkozott Micallef v. Málta (17056/06. számú, 2009. október 5-ei döntés) indokolásának a bírói függetlenségre és pártatlanságra vonatkozó jelen ügy szempontjából figyelembe vehető megállapításai a következők:

A pártatlanság általában az előítéletesség vagy elfogultság hiányát jelenti és ennek megléte többféleképpen vizsgálható. Az Egyezmény 6. cikk 1) pontjának való megfelelés eldöntése során – a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint – a bíró pártatlanságát a szubjektív és az objektív teszt alapján kell megállapítani.

A szubjektív teszt során az adott bíró személyes meggyőződését és magatartását kell figyelembe venni,

vagyis azt, hogy a bírónak volt-e személyes jellegű előítélete, elfogultsága egy adott ügyben. Az objektív teszt pedig arra irányul, hogy a bíróság és annak összetétele nyújtott-e elegendő garanciát ahhoz, hogy kizárjon minden jogos kétséget a pártatlanság megsértésével kapcsolatban. {§ 93}

A szubjektív teszt lefolytatása kapcsán a Bíróság ítélkezési gyakorlatában már régóta bevált elv, hogy az ellenkező bizonyításáig azt kell vélelmezni, hogy a bíró elfogulatlan, pártatlan. A bizonyítás során azt kell vizsgálni, hogy a bíró maga személyes okokból ellenséges vagy rosszindulatú volt-e. {§ 94}

A pártatlanság kérdését felvető ügyek túlnyomó többségében a Bíróság az objektív tesztre összpontosított. Ettől függetlenül nem lehet a két tesztet elválasztani, mivel mindkét szempont fontos: nem csak objektív módon, külső szemlélő szemszögéből merülhet fel a pártatlansággal kapcsolatban kétely (objektív teszt), hanem az ítélkezéssel is, ezért személyes meggyőződésének kérdésére is kell figyelni (szubjektív teszt). Utóbbit nehezebb bizonyítani, és éppen ezért fontos az objektív teszt, mint garancia a pártatlanság megkérdőjelezése során. {§ 95}

Az objektív teszt lefolytatásakor meg kell határozni, hogy a bíró magatartásától teljesen függetlenül vannak-e olyan tények, amelyek kétséget ébresztenek a pártatlanságát illetően. Ez azt jelenti, hogy annak eldöntése során, hogy egy adott ügyben van-e jogos okunk attól tartani, hogy egy adott bíró vagy bírói testület nem pártatlan, a résztvevő személyek álláspontja fontos, de nem döntő. Ami döntő, az az, hogy ez a félelem objektíve megalapozottnak tekinthető-e. {§ 96}

Az objektív vizsgálat többnyire az eljárás résztvevői között fennálló hierarchikus vagy egyéb kapcsolatokra vonatkozik. Ezért minden ügyben el kell dönteni, hogy a szóban forgó kapcsolat olyan jellegű-e és mértékű-e, amely a pártatlanság hiányát jelzi a bíróság részéről. {§ 97}

A Bíróság megállapította, hogy az érintett ügyben a máltai jog két szempontból is hiányos volt az eljárás idején, egyfelől nem voltak olyan szabályok, amelyek automatikussá tehetnék volna a bírák számára azt, hogy olyan ügyekben, amelyekben felmerül az aggály a pártatlansággal kapcsolatban, a kizárási okot bejelenthessék, másrészt a máltai jog szerint nem volt problematikus és megtámadható a bíró és az ügyvéd közötti testvéri kapcsolat. A törvény így önmagában nem nyújtott megfelelő garanciákat a szubjektív és az objektív pártatlanság tekintetében. {§ 100}

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikk (1) bekezdése meghatározza, hogy a bíróság az eljárás során pártatlan kell, hogy legyen. A pártatlanság az elfogultság és az előítélet hiányára is kiterjed, több módon is tesztelhető. Az adott körülményektől függően a pártatlanság és a függetlenség elvei – a szoros kapcsolat miatt – együttes vizsgálatot igényelnek [Wettstein kontra Svájc § 43, Micallef kontra Málta {GC}, § 93].

A Micallef ügy alapján meghatározottak szerint a Bíróság szubjektív és objektív tesztet is végezhet pártatlanság megítélése során. Ettől függetlenül nincs tiszta elválasztás a szubjektív és objektív pártatlanság között, minthogy egy bíró viselkedése nem csupán egy külső szemlélő szempontjából ébreszthet kétséget a pártatlansága tekintetében (objektív teszt), de felvetheti a bíró személyes meggyőződésének kérdését is (szubjektív teszt). Ezért egyes ügyekben, ahol nehéz lehet olyan bizonyítékot szolgáltatni, amely megdönti a bíró szubjektív pártatlanságának vélelmét, az objektív pártatlanság követelménye további fontos garanciákkal szolgál [Micallef kontra Málta {GC}, § 95, § 101].

A szubjektív teszt alkalmazásakor a Bíróság állandó gyakorlata, hogy „a bíró személyes pártatlanságát feltételezni kell, amíg nincs bizonyíték az ellenkezőjére” [Le Comte, Van Leuven De Meyere kontra Belgium, § 58; Micallef kontra Málta {GC}, § 94]. A Bíróság gyakorlatában hosszú ideje megtalálható az az elv, hogy a bíróságot személyes előítélettől és elfogultságtól mentesnek kell vélelmezni (egyebek mellett Driza kontra Albánia § 75).

A Bíróság gyakorlatában a bírói pártatlanság hiányának kérdése többek között funkcionális jellegű helyzetekben is felmerülhet, melynek egyik esete a különböző bírói funkciók gyakorlása. Ilyen jellegű helyzetnek tekinthető a magyar büntetőeljárás törvényben szabályozott azon helyzet, amely szerint a vádemelést követő bírósági eljárásból ki van zárva az a bíró, aki a vádemelést megelőzően nyomozási bíróként járt el, vagy a nyomozási bíró határozata elleni jogorvoslat elbírálásában vett részt. Jelen ügyben az ilyen jellegű kizárási okot a bíróságok figyelembe vették, a korábbi másodfokú eljárásban hozott határozat hatályon kívül helyezésére a Kúria által egy korábban benyújtott felülvizsgálati

indítvány alapján éppen ezen okból került sor. A Kúria ugyanakkor a korábbi felülvizsgálati indítványt azon részében nem tartotta megalapozottnak, amely az ügyben másodfokon eljáró tanács elnökével szemben került előterjesztésre, figyelemmel a büntetőeljárás törvény ezen kizárási ok tekintetében időponti korlátot meghatározó, Alkotmánybíróság által vizsgált és meg nem semmisített rendelkezése alkalmazását figyelembe véve (Kúria Bfv.III.1010/2018/47.).

A Bíróság személyes jellegű helyzetek fennállása alapján is megállapíthatja a pártatlanság elvét (Plangborger kontra Svédország § 35; Gautrin és mások kontra Franciaország § 59), például, ha szakmai vagy személyes kapcsolat van a bíró és a fél vagy a fél ügyvédje között [többek között Pestcador Valero kontra Spanyolország § 27, Micallef kontra Málta {GC} § 102].

A Kúria megállapította, hogy a rögzített szempontrendszer alapján jelen ügyben a pártatlanság megsértését a Be. bíró kizárását megalapozó, régi Be. 21. § (1) bekezdés e) pont, illetve Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja szerinti elfogultságot nem lehet észlelni. Az ügyben eljáró bíróságok magatartása a szubjektív teszt alapján sem mutat elfogultságot, nem állapítható meg az ügyben eljáró bírók személyes jellegű előítélete, elfogultsága, az ellenkező bizonyításáig pedig azt kell vélelmezni, hogy a bíró elfogulatlan, pártatlan. Az objektív teszt szempontrendszere alapján sem lehet rögzíteni az ügyben eljáró bírók elfogultságát. Az ügyben nem lehet megállapítani azt, hogy olyan tények állnának fenn, mely alapján objektíve jogos volt attól tartani, hogy az ügyben eljáró bíró vagy bírói tanács nem pártatlan. E tekintetben a résztvevő személyek, az V. rendű terhelt és védője álláspontja fontos, de nem döntő. Ami döntő, az az, hogy ez a félelem objektíve megalapozottnak tekinthető-e.

A Kúria megállapította továbbá, hogy az első- és másodfokú bíróság által lefolytatott eljárás során az V. rendű terhelt védelmének érdekében védő járt el, aki minden tárgyaláson részt vett. Az V. rendű terhelt a bíróság eljárásában részt vett, az elsőfokú bíróság eljárásának minden tárgyalásán jelen volt, a másodfokú eljárásban is részt vett, a másodfokú bíróság által tartott nyilvános ülésen részt vehetett, részvételi joga biztosítva volt. Az ügyben az V. rendű terhelt részére tolmács került biztosításra, az V. rendű vádlott az eljáró tolmács személyét elfogadta, a tolmácsolást értette. Az V. rendű terhelt és védője a bizonyításban részt vett, az eljárási cselekményeken, a tárgyaláson és a nyilvános ülésen vallomást, észrevételt, nyilatkozatot tehetett, a tárgyalási jegyzőkönyvek alapján erre több alkalommal sor került. Az V. rendű terhelt az eljárás során anyanyelvének használatával kommunikálhatott a bírósággal, észrevételeinek, indítványainak előterjesztésére joga volt, ezzel élt is. Az V. rendű terhelt eljárási jogairól és kötelezettségeiről felvilágosítást kapott, érdekében védő járt el, akinek a régi és az új büntetőeljárás törvény alapján is kötelezettsége volt a terhelttel a kapcsolatot késedelem nélkül felvenni, a terhelt érdekében minden törvényes védekezési eszközt és módot kellő időben felhasználni, a terheltet a védekezés törvényes eszközeiről felvilágosítani, a jogairól tájékoztatni, a terheltet mentő, illetőleg a felelősségét enyhítő tények felderítését szorgalmazni, joga volt a védelem érdekében az ügyben tájékozódni, a jogszabályokban biztosított lehetőségek és feltételek keretei között adatokat szerezni és gyűjteni [rég. Be. 50. § (1) és (2) bekezdés, Be. 42. § (4) bekezdés]. A terhelt érdekében eljáró védő az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozatala előtt perbeszédet tartott, amelyben lehetősége volt a lefolytatott bizonyítási eljárást, a bizonyítékokat, azok értékelését vitatni, kifogásolni és saját érveit előterjeszteni, ugyancsak lehetősége volt a másodfokú bíróság határozatának meghozatala előtt a nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletével kapcsolatosan, annak megalapozottságával, az általa felülvizsgálati eljárásban kifogásolt eljárási szabálysértésekkel kapcsolatosan álláspontját előadni. Mindezekre az V. rendű terheltnek is lehetősége lett volna, amennyiben a nyilvános ülésen jelenléti és felszólalási jogával él.

A védő felülvizsgálati eljárásban kifejtett álláspontjával szemben a bírósági eljárás lefolytatása, a bizonyítás felvétele kontradiktórius eljárásban történt, az eljárás ügyiratai alapján a büntetőeljárás törvények szerint meghatározott módon zajlott a bizonyítás lefolytatása, melynek során mind az ügyész, mind a védő élhetett a bizonyítással kapcsolatos jogaival. A bíróság a személyi bizonyítékokat szolgáltató személyek, a vádlottak és a tanúk kihallgatását tárgyaláson kontradiktórius eljárásban végezte, a tárgyaláson kihallgatott személyekhez a jelenlévő jogosultak kérdéseket intézhettek, észrevételt tehettek, a bizonyítás anyagává tett egyéb bizonyítási eszközöket a bíróság a tárgyaláson a közvetlenség elvének megfelelően tette a bizonyítás anyagává, az ismertetésre a jelenlévő jogosultak, így többek között az V. rendű terhelt védője is észrevételt tett és indítványt tehetett, kérhette annak kiegészítését, ezen jogaira a jelenlévőket figyelmeztették is. A védő nem hivatkozhat olyan jog nem

gyakorlására, amely számára biztosítva volt, és amely megtétele védői kötelezettségeinél fogva kötelező volt. Az, hogy bíróság a nyomozás során lefolytatott bizonyítást, a megszerzett bizonyítékok felhasználását, a bizonyítékok törvényességének vizsgálatát, azok kirekesztését nem a védő által kívánatosnak tartott módon és mértékben végezte el, illetve a védő által hivatkozott, attól eltérő jogi álláspontra helyezkedett ezen kérdésekben, nem szolgálhat a pártatlanság hiányának megállapítása alapjául. A bírónak ugyanis nem csak joga, de kötelezettsége is, hogy annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről döntsön, aki ellen vádat emeltek, köteles a vádat kimeríteni arra figyelemmel, hogy a büntetőeljárásban a vád, a védelem és az ítélezés egymástól elkülönül [régi Be. 1. §, 2. § (3) és (4) bekezdés, Be. 5. §, 6. § (1), (2), (3) bekezdése]. A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatók. A bíróság dönt büntetőügyben [Magyarország Alaptörvénye 26. cikk (1) bekezdés, 25. cikk (2) bekezdés].

Az ügyben eljáró bíróságok a többek között az V. rendű terhelt ellen emelt vád tárgyában döntöttek, megállapították az V. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét, az ő vonatkozásában a vádat kimerítették. Ebben a körben a tényállást a bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárásra alapozták, amelyben az ítélező tevékenységtől a vád és a védelem is elkülönült, a bizonyítási eljárás lefolytatása során a bíróság előtti eljárásban a vádnak és a védelemnek azonos jogosultságai voltak, az eljárás lefolytatása során a bíróság olyan tevékenysége nem állapítható meg, hogy a bizonyítási eljárás lefolytatásakor a vádat a védelemmel szemben előnybe hozta volna, illetve a bíróság eljárásában eltérő módon kezelte volna. A bíróság eljárásában ugyancsak nem állapítható meg az, hogy az V. rendű terhelt és védője vonatkozásában jogkorlátozó magatartást tanúsított volna, törvénytörő módon akadályozta volna a védő és a terhelt jogainak gyakorlását. A felülvizsgálati indítványában a védő sem hivatkozik arra, hogy védelmi jogaiban bíróság által korlátozva lett volna, a megjelölt eljárásjogi törvényi, alapjogi hiányosságokat a bíróság bizonyítékbeszerző, bizonyíték felhasználásának engedélyező, bizonyítékértékelő tevékenységének, valamint az ezzel kapcsolatos indokolásának az elégtelenségében látta. A bíróság ilyen tevékenysége pedig egyenlő módon hat ki az ügyben eljáró valamennyi félre. Az, hogy a bíróság a nyomozás során megszerzett bizonyítékok törvényességét milyen mértékben vizsgálta, a bizonyítást milyen elvek alapján folytatta le, a bizonyítékok törvényességét milyen alapon és milyen részletes indokolással állapította meg, továbbá mely bizonyítékot egyenként és összességében hogyan értékelt, olyan tevékenység, amely az eljárás mindkét oldalára, a vád és a védelem oldalára egyenlő mértékben hat ki, annak esetleges hiányosságai mindkét oldalról támadhatók, a rendes jogorvoslat során a másodfokú eljárásban vitathatók, a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozottságát vizsgálnia kell, a bizonyítás vonatkozásában fellebbezéssel támadott tényeket és körülményeket vizsgálnia kell, azok vitatására rendes jogorvoslat keretében van lehetőség. Mindezek miatt megállapítható, hogy a védő által kifogásolt, a bizonyítási eljárással kapcsolatosan megjelölt bírói magatartások nem eredményezhetik a pártatlanság objektív kritériumának sérelmét, ez alapján az V. rendű terhelt és védőjének ezen félelme objektíve megalapozottnak nem tekinthető.

A Micallef-ügyben kifogásolt két konkrét körülmény a magyar eljárásjogban nem állt fenn, lehetőség volt arra, hogy az ügyben eljáró bírók saját pártatlanságukkal kapcsolatosan bejelentést tegyenek, másfelől pedig az ügyre kiható rokon vagy egyéb kapcsolat alapján a bíró kizárását lehet kezdeményezni, mely kizárásról a bíróság másik tanácsa dönt. Az alapeljárásban lehetőség volt arra, hogy az V. rendű terhelt és védője az ügyben eljáró bírákkal szemben kizárás iránti indítványt terjesszenek elő, amelyet az érintett bírótól eltérő más bírói tanács bírál el.

Bpkf.I.631/2021/3.

I. Bűnügyi felügyelet felülvizsgálata során további fenntartását alapozhatja meg, ha a vádemelést követően a terhelt jelenléte más módon nem biztosítható, mert megalapozottan feltehető, hogy a büntetőeljárásban elérhetetlenné válna, így különösen megszökne, elrejtőzne; a bizonyítás megnehezítésének vagy megghiúsításának megakadályozása érdekében, ha megalapozottan feltehető, hogy a terhelt a bizonyítást veszélyeztetné; illetve a bűnisméltés lehetőségének megakadályozása esetében, ha megalapozottan feltehető, hogy a terhelt az eljárás tárgyát képező bűncselekményt folytatná, vagy a szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el. Amennyiben ezen feltételek fennállnak és az eljárás során figyelembe vehető tények és körülmények alapján

megalapozottan alátámaszthatók, a bűnügyi felügyelet fenntartásának és a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszköz alkalmazásának fenntartása továbbra is indokolt és törvényes.

II. A bűnügyi felügyelet, mint személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés hatálya alatt álló terheltek egyéb személyi szükségletei (munkavégzés, álláskeresés, mindennapi élethez szükséges tevékenységek végzése) a büntetőeljárás törvény szabályai szerint kérelem alapján engedélyezhetők és biztosíthatók. A terheltek védője által a fellebbezésben hivatkozott személyi körülmények ezért nem a bűnügyi felügyelet megszüntetését, hanem annak engedélyezett magatartási szabályai ideiglenes vagy tartós módosítását alapozhatják meg.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 276. § (1) bekezdése értelmében szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt folytatott eljárásban a terhelttel szemben személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelésének, meghosszabbításának és fenntartásának akkor van helye, ha

- a) a terhelt bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható, vagy vele szemben vádat emeltek, és
- b) a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés céljának eléréséhez ez szükséges és az elérni kívánt cél más módon nem biztosítható.

A Be. 276. § (2) bekezdése szerint személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés rendelhető el

- a) a terhelt jelenlétének biztosítása érdekében, ha
 - aa) megszökött, szökést kísérelt meg, vagy a bíróság, az ügyészség, vagy a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, illetve
 - ab) megalapozottan feltehető, hogy a büntetőeljárásban elérhetetlenné válna, így különösen megszökne, elrejtőzne;
- b) a bizonyítás megnehezítésének vagy megghiúsításának megakadályozása érdekében, ha
 - ba) a terhelt a bizonyítás megghiúsítása érdekében a büntetőeljárásban résztvevő, vagy más személyt megfélemlített, jogellenesen befolyásolt, vagy tárgyi bizonyítási eszközt, elektronikus adatot vagy vagyonekobjzás alá eső dolgot megsemmisített, meghamisított vagy elrejtett, illetve
 - bb) megalapozottan feltehető, hogy a terhelt a bizonyítást veszélyeztetné, így különösen a büntetőeljárásban résztvevő vagy más személyt megfélemlítene, jogellenesen befolyásolna, tárgyi bizonyítási eszközt, elektronikus adatot vagy vagyonekobjzás alá eső dolgot megsemmisítene, meghamisítana vagy elrejtene,
- c) a bűnisméltés lehetőségének megakadályozása érdekében, ha
 - ca) a terhelt a gyanúsított kihallgatását követően az eljárás tárgyát képező bűncselekményt folytatta, vagy a gyanúsított kihallgatását követően elkövetett újabb, szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény miatt gyanúsítottként hallgatták ki, illetve
 - cb) megalapozottan feltehető, hogy a terhelt a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghez vinné, az eljárás tárgyát képező bűncselekményt folytatná vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el.

A Be. 277. § (2) bekezdése értelmében bűnügyi felügyelet a terhelt jelenlétének biztosítása, a bizonyítás megnehezítésének vagy megghiúsításának megakadályozása, illetve a bűnisméltés megakadályozása érdekében rendelhető el.

A Be. 279. § (1) bekezdése értelmében a bíróságnak, az ügyészségnek és a nyomozó hatóságnak arra kell törekednie, hogy a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés a lehető legrövidebb ideig tartson.

A Be. 281. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja értelmében a bűnügyi felügyelet a terhelt szabad mozgáshoz és a lakóhely, illetve a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogát korlátozza, bűnügyi felügyelet elrendelése esetén a bíróság előírja, hogy a terhelt a számára meghatározott területet,

lakást, egyéb helyiséget, intézményt vagy ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül ne hagyja el.

A Be. 281. § (4) bekezdése értelmében a bíróság magatartási szabályként meghatározza, hogy a terhelt a kijelölt területet, helyet milyen célból, különösen a mindennapi élet szokásos szükségleteinek biztosítása, munkavégzés vagy gyógykezelés céljából, milyen feltételek szerint hagyhatja el.

A Be. 282. § a) pontja, illetőleg 283. § (1) bekezdése alapján a bünygyi felügyelet magatartási szabályainak megtartását a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközzel történő ellenőrzés elrendelése is biztosíthatja.

A Be. 292. § (1) bekezdésére figyelemmel lehetőség van arra, hogy ha a bünygyi felügyelet tartama alatt a terhelt életkörülményeiben olyan lényeges változás következik be, amely miatt az előírt magatartási szabályoktól történő ideiglenes eltérés vagy azok ideiglenes felfüggesztése szükséges, a vádemelést követően a bíróság a bünygyi felügyelet magatartási szabályait hivatalból vagy terhelt és a védő indítványára részlegesen feloldja, illetőleg ha az előírt szabályok tartós vagy végleges módosítása szükséges, azokat az ügyészség, a terhelt vagy a védő indítványára módosítsa.

Mindezekből következik, hogy az I. és VII. rendű terhelttel szemben bírói engedélyes személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésként elrendelt bünygyi felügyelet felülvizsgálata során történő további fenntartását alapozhatja meg, ha a vádemelést követően a terhelt jelenléte más módon nem biztosítható, mert megalapozottan feltehető, hogy a bünygyi eljárásban elérhetlenné válna, így különösen megszökne, elrejtőzne; a bizonyítás megnehezítésének vagy megghiúsításának megakadályozása érdekében, ha megalapozottan feltehető, hogy a terhelt a bizonyítást veszélyeztetné; illetve a bünygyi eljárás lehetőségének megakadályozása esetében, ha megalapozottan feltehető, hogy a terhelt az eljárás tárgyát képező bünygyi cselekményt folytatná, vagy a szabadságvesztéssel bünygyi cselekményt követne el. Amennyiben ezen feltételek fennállnak és az eljárás során figyelembe vehető tények és körülmények alapján megalapozottan alátámaszthatók, a bünygyi felügyelet fenntartásának és a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszköz alkalmazásának fenntartása továbbra is indokolt és törvényes. A bünygyi felügyelet, mint személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés hatálya alatt álló terheltnek egyéb személyi szükségletei (munkavégzés, álláskereső, mindennapi élethez szükséges tevékenységek végzése) a bünygyi eljárási törvény szabályai szerint kérelem alapján engedélyezhetők és biztosíthatók. A vádlottak védői által a fellebbezésben hivatkozott személyi körülmények ezért nem a bünygyi felügyelet megszüntetését, hanem annak engedélyezett magatartási szabályai ideiglenes vagy tartós módosítását alapozhatják meg, amely jelen eljárásban nem, azonban a Be. 292. §-ában írt eljárásban, az elsőfokú bírósághoz benyújtott indítvány alapján figyelembe vehető, és jelen eljárásban az elsőfokú bíróság ezeket figyelembe is vette, legutóbb a 2021. június 9. napján kelt 17.B.203/2018/534. számú határozatában.

A bünygyi felügyelet fenntartásánál a bíróságnak azt kellett vizsgálni, hogy a korábban elrendelt bünygyi felügyelet alapjául szolgáló okok megszűntek-e, azokban változás következett-e be. Amennyiben a letartóztatás (bünygyi felügyelet) meghatározott okai továbbra is fennállnak, annak megszüntetésére nem kerülhet sor (BH 2011.274.).

A bünygyi felügyelet szabályainak megtartása kötelezettség, annak betartása a kényszerintézkedés megszűnését, vagy feltételeinek enyhítését nem eredményezi, ellenkezőleg, a szabályok megsértése von maga után jogkövetkezményt, a Be. 293. § (3) bekezdése alapján az ismételt vagy súlyos megszegés esetén akár a terhelt őrizete, majd azt követően letartóztatása is elrendelhető.

A Kúria megállapította, hogy a bünygyi felügyelet elrendelése alapjául szolgáló okokban változás nem következett be, így a bünygyi felügyelet megszüntetésére nincs lehetőség.

A hivatkozott törvényi okok alapján megállapítható bünygyi felügyelet feltételeinek vizsgálatánál konkrét, az adott ügyre vonatkozó tényeken alapulhat az a következtetés, hogy fennáll a szökés, elrejtőzés vagy a bünygyi eljárás veszélye (BH 2009.7.).

Az Emberi Jogok Európai Bírósága, az EJEB 2013.53129/2009. Imre Zsolt kontra Magyarország ítéletében kifejtette: azt, hogy a vádlott előzetes letartóztatásának fenntartása észszerű-e, minden esetben az ügy speciális vonásainak a fényében kell megítélni. Az elhúzó fogvatartás egy adott ügyben csak akkor lehet indokolt, ha a közérdek valódi követelményének olyan specifikus jelei állnak fenn, amelyek – az ártatlanság véelme ellenére – nagyobb súllyal esnek latba, mint az Egyezmény 5. cikkében

lefektetett, az egyéni szabadság tiszteletben tartását előíró szabály {indokolás 41} pont}.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a Maglódi kontra Magyarország (30103/02. számú kérelem) ügyben megállapította, az a kérdés, hogy a fogvatartás időtartama indokolt volt-e vagy sem, elvontan nem ítélt meg. Hogy indokolt volt-e a vádlott fogvatartása, azt minden esetben az ügy speciális vonásaira tekintettel kell megítélni. Tartós fogvatartás csak akkor igazolt egy adott ügyben, ha konkrét jelei vannak annak, hogy a fogvatartás közérdekből valódi követelmény, amely az ártatlanság vélelme ellenére súlyosabban esik latba, mint az egyén szabadságának tiszteletben tartását kimondó, az Egyezmény 5. cikkében lefektetett szabály {indokolás 35} pont}. A tartós fogvatartás törvényességének „sine qua non” feltétele, hogy alapos gyanú álljon fel arra vonatkozóan, hogy az őrizetbe vett személy bűncselekményt követett el, de bizonyos idő eltelte után az alapos gyanú megléte már nem elég. A Bíróságnak így azt kellett eldöntenie, hogy a bíróságok által hivatkozott egyéb alapokon továbbra is indokolt volt-e a szabadságtól megfosztás. Amennyiben ezek az alapok „relevánsak” és „elégsek”, akkor a Bíróságnak arról is meg kell győződnie, hogy a nemzeti hatóságok „különleges gondossággal” folytatták le az eljárást {indokolás 37} pont}.

A Kúria a BH 2017.46. számon közzétett határozatában kifejtette: a szökés, elrejtőzés megakadályozása olyan közérdek, amely megelőzi a nem jogerősen, hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélt személy szabadságának tiszteletben tartását is.

A nyomozási bíró eljárásáról az előzetes letartóztatás elrendelése tárgyában született 93/2011. BK vélemény szerint, amikor a bíróság az (előzetes) letartóztatás különös feltételeit vizsgálja, rendkívüli gondossággal kell eljárnia. Figyelembe kell venni, hogy olyan feltételezés, amely egy jövőbeni esemény bekövetkezésének a valószínűsítéséből áll, csak tényeken alapuló következtetések útján történhet. A megalapozottan feltehető kifejezés olyan jövőbeni történésre, eseményre utal, amelynek a bekövetkezése a rendelkezésre álló körülményekből, tényekből előre látható, elképzelhető, várható, gyanítható, vagyis valószínűsíthető, valószínű. A bűncselekmény – büntetési tételben megnyilvánuló – tárgyi súlya csak a konkrét ügy speciális jellemzőivel együtt jut szerephez, illetve ad ilyen következtetésre alapot. A tárgyi súly kapcsán önmagában a (Btk. Általános és Különös Része szerinti) jogalkotói értékelés nem biztosít az (előzetes) letartóztatás indoklására önálló következtetési alapot.

Az (előzetes) letartóztatás szükségessége a büntetőeljárás törvényben meghatározott különös okok és a konkrét ügy jellemzőjének egybevetett vizsgálata eredményeként válik megismerhetővé (BH 2007.403.). A kényszerintézkedés okainak meglétét és a kényszerintézkedés szükségességét a bíróság nem csak olyan körülményre alapozhatja, amely a bizonyosság erejével megállapítható. Elégsek az is, ha a döntés olyan adaton (adatokon) alapul, amelynek ténytudása más adattal alátámasztott, és ez észszerű érveléssel szolgálhat arra a következtetésre, hogy a kényszerintézkedés alkalmazása a törvény céljai érdekében szükséges, célszerű (BH 2012.285.). Jelen ügyben a következtetések levonásának alapjául szolgáló tény az, hogy az I. rendű vádlott annak ellenére, hogy Magyarországon menekült státuszt kapott, élettársi kapcsolata és jövedelemszerzési lehetősége van, jelentős külföldi kapcsolatokkal rendelkezik, mely külföldi kapcsolat részben a vádiratban rögzített, országhatárokon átnyúló, különböző állampolgárságú és nemzetiségű, nagy számú személyekkel fennálló kapcsolat. Megállapítható tény a VII. rendű vádlott vonatkozásában olaszországi kapcsolatai: Olaszországban nyilatkozata szerint korábban tartózkodási helye, jövedelme is volt, a vádirat alapján ugyancsak több személlyel, több országra kiterjedő kapcsolattal rendelkezik. Tényként állapítható meg az is, hogy a VII. rendű vádlottal szemben európai elfogatóparancs kibocsátására került sor, ezen elfogató parancs alapján Olaszországban fogták el. Emellett az I. és VII. rendű vádlottakat olyan bűncselekmény elkövetésével vádolják, amely kiemelkedő tárgyi súlyú és kiemelkedő magas büntetési tétellel fenyegetett. A hosszantartó személyi szabadságot elvonó kényszerintézkedést megalapozó közérdek körébe sorolható az az eset is, amikor a vád tárgyává tett bűncselekmény büntetési tétele alapján kiszabható büntetés mértékéből vonható le a következtetés (az eset egyedi körülményei alapján) a szökés, elrejtőzés veszélyére. A közérdek körébe sorolható annak megakadályozása is, hogy a vádirati tényállás szerint szervezetten, sok személy részvételével, jelentős időn keresztül működő, országhatárokon átnyúló, az I. rendű vádlott részére jelentős jövedelmet biztosító szervezett cselekmények, amelynek vádirat szerinti irányítója az I. rendű vádlott volt, a közérdeket súlyosan sértő, szervezett bűnelkövetői formában ne jelenjenek meg újra, az I. rendű vádlott ne tudjon szabadlábba helyezése esetén ilyen jellegű cselekményeket szervezni, súlyos bűncselekmények elkövetésére létrejött, több elkövetőt mozgató szervezetet irányítani. A vádemelést

követő bírósági eljárás előrehaladtával a bizonyítási eljárás folyamatos teljesítésével gyengülő, de jelenleg még fennálló nyomatékos közérdek az is, hogy a szervezettsége és kiterjedtsége okán a konspiratív jellemzők felderítése érdekében szükséges bizonyítás ne kerüljön azáltal veszélybe, hogy az I. rendű vádlott egyes személyek jogellenes befolyásolásával a bizonyítás megnehezítésére, a bűnszervezeti jelleg bizonyításának megghiúsítására alkalmas magatartást tanúsítson.

Az I. és VII. rendű vádlottak külföldi kapcsolata; az I. rendű vádlott esetében a vádiratban írt cselekményből levonhatóan több országot is érintően, több, részben ismeretlen maradt személlyel fennálló bűncselekmények szervezésére is lehetőséget adó kapcsolata; a VII. rendű vádlott esetében olaszországi tartózkodási helye, az, hogy ott jövedelemmel rendelkezett, megélhetését biztosítani képes, emellett az ügyben európai elfogató parancs által történő elfogatására Olaszországban került sor; olyan tények, amely megalapozzák azt a feltételezést, hogy személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés nélkül jelenlétük az eljárásban nem lenne biztosítható, megszöknének, elrejtőznének.

Az I. rendű vádlott esetében a vádiratban írt elkövetési magatartáshoz kapcsolódó tények, a bűnszervezet irányítása, vezetése, huzamosabb időn keresztül jelentős tárgyi súlyú részcselekményekben megnyilvánuló bűncselekmény elkövetésének szervezése és leplezett irányítása, valamint a vádirat szerint ebből származó jelentős jövedelem megalapozzák azt a feltételezést, hogy az I. rendű vádlott személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés nélkül újabb, a vádirati cselekményekhez hasonló szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményeket követne el, illetve a vádiratban foglalt cselekmények bizonyítására, megghiúsítására törekedne.

Az I. és VII. rendű vádlott esetében a vádiratban foglalt cselekmény bizonyítottsága esetén kiszabható büntetés súlyossága, ideértve a bűnszervezeti elkövetés megállapítása esetén az esetlegesen kiszabott szabadságvesztés legsúlyosabb végrehajtási fokozatának és a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből történő kizártságának törvényi fenyegetettségében megnyilvánuló súlya ugyancsak olyan tény, amely az egyéb körülményekkel együtt megalapozza azt, hogy az I. és VII. rendű vádlott személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés nélkül az eljárás alól magukat kivonják, megszöknének vagy elrejtőznének.

A bíróság az eljárás időtartamát és a vádlottak személyi körülményeit figyelembe vette akkor, amikor a fennálló célok elérésére alkalmas legyenyhébb személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedést, letartóztatás helyett bűnügyi felügyeletet alkalmazott. A bűnügyi felügyelet az I. és VII. rendű vádlottak szabadságát nem vonja el, csak szabad mozgásukat, valamint lakóhelyük és tartózkodási helyük szabad megválasztását korlátozza.

A Kúria ismételten hangsúlyozza, hogy a bűnügyi felügyelet szabályainak módosítása, a mozgást nyomon követő technikai eszköz alkalmazása nem a kényszerintézkedés feltételeinek fennállása és fenntartása kérdésében, hanem annak végrehajtása során a perbíróság vizsgálati jogkörébe és hatáskörébe tartozó kérdés.

Az I. és VII. rendű vádlottak esetében a vádiratban terhükre rótt bűncselekmény hosszabb ideig tartó, jelentős szervezettségű, sorozat jellegű, az I. rendű vádlott részére jelentős jövedelmet biztosító, több országot érintő elkövetési módja, az ilyen bűnszervezet létrejöttének és működésének megakadályozása olyan nyomós közérdek, amely viszonylag hosszabb időt követően is indokolja a személyi szabadságot korlátozó, a vádlottak személyi körülményeihez igazolható kényszerintézkedés fenntartását. Az I. és VII. rendű vádlottak esetében a személyi szabadságuk korlátozása közérdekből valódi követelmény, amely az ártatlanság vélelme ellenére súlyosabban esik latban, mint az egyén szabadságának tiszteltben tartását kimondó, az Egyezmény 5. cikkében lefektetett szabály (Emberi Jogok Európai Bírósága, Labita Olaszország elleni ügye).

Közigazgatási ügyszak

Kfv.I.37.468/2021/7.

Az Mavtv. 11. § (3) bekezdésében szabályozott, az eljáró bíróság részére biztosított minősített adat megismerése garantálja a tisztességes bírói eljáráshoz való jog érvényesülését.

A Kúria ítélkezési gyakorlata egységes a minősített adatok megismerését illetően, már több döntésében kifejtette, hogy a „megismerési engedély alapvetően az egyént megillető önrendelkezési jog érvényesülésének eszköze”, a megismerési engedély biztosítja az egyént megillető önrendelkezés alapjogának érvényesülését még abban az esetben is, ha az egyén adatai a minősített adatok körébe tartoznak. Minősített adatok esetében az információs önrendelkezési jog a 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) 11.§ (2) bekezdésének keretei között azonban korlátozott. A korlátozás – a Mavtv. által meghatározott személyi kört meghaladóan - abszolút, és semmiféle kapcsolata nincs azzal, hogy a felperes az adatokat megismerve azokat nem hozná nyilvánosságra.

A Mavtv. alkalmazásában a megismerési engedély az egyént megillető információs önrendelkezési jog érvényesülésének eszköze. A megismerési engedély biztosítja az alapjog érvényesülését még abban az esetben is, ha az egyén adatai a minősített adatok körébe tartoznak. Minősített adatok esetében az információs önrendelkezési jog a Mavtv. 11. § (2) bekezdésének keretei között korlátozott. A bíróság vizsgálódása arra terjedhet ki, hogy az eljárás során maradéktalanul érvényesültek-e a formai és tartalmi követelmények: vagyis a korlátozásra kizárólag törvényben meghatározott eljárás eredményeként került-e sor, és azt, hogy a korlátozás szükséges-e és a korlátozással elérni kívánt célhoz képest arányos-e.

A Mavtv. az alapelvi rendelkezések között, a 2. § (1) bekezdésében rögzíti a szükségesség és arányosság elvét, amelynek értelmében a közérdekű adat nyilvánosságához fűződő jogot minősítéssel korlátozni csak az e törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, a védelemhez szükséges minősítési szinttel és a feltétlenül szükséges ideig lehet. Az adatok minősítésével történő nyilvánosság korlátozás Magyarország érdekeinek védelmét és az állam nemzetközi kötelezettségvállalásainak teljesítését szolgálja. A minősítőnek a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat minősítése felőli döntés során a minősítéshez fűződő közérdek mellett a minősítendő adat nyilvánosságához fűződő közérdeket is figyelembe kell venni, és csak akkor dönthet az adat minősítéséről, ha minősítéssel elérni kívánt cél arányban áll a minősített adat nyilvánosságához fűződő érdekekkel (29/2014. (IX. 30.) AB határozat [57], [61] és [63] pont).

Amennyiben az adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezetne, a hatóságnak nincs lehetősége mérlegelésre, meg kell tagadnia a megismerési engedély kiadását. A védendő közérdek többfajta módon testesülhet meg, klasszikus esete mikor a konkrét személyre vonatkozik, de valamikor magának az eljárásnak a technikáját, módszerét, irányultságát védi. Amikor a hatóság vagy a bíróság elvégzi a szükségesség/arányosság tesztjét csak ezekre lehet figyelemmel, és nem vonhatja mérlegelési körébe a felperes keresetében szereplő személyi körülményeket. A döntésének indokolásában még arra sem tehet utalást, hogy ezek érintettek voltak vagy sem. Mindebből következően a határozat és ítélet indokolása sem lehet bővebb, mint a törvénytövegre történő utalás, annak megjelölése, hogy milyen védendő közérdek alapozza meg a megismerési engedély kérelem elutasítását, továbbá az adat nyilvánosságra hozatala, jogosulatlan megszerzése, módosítása vagy felhasználása, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé, valamint az arra jogosult részére hozzáférhetetlenné tétele károsítja-e a minősítéssel védhető közérdeket. Alperes közigazgatási határozatot hoz, így bár a felperes felé közölt határozati indokolás nem terjedhet ki az iratban foglalt adatok és konkrét következtetések ismertetésére, a Mavtv. 11. § (2) bekezdés második mondatából következően tartalmaznia kell egy olyan indokolást, mely az adatok megismerésének a minősítéssel védett közérdek sérelemmel való okozati összefüggését bemutatja.

A korlátozás tényéből nem következik a hatékony bírói jogvédelem követelményének sérelme. A minősített adatot tartalmazó iratokat a bíróság megismerheti, azokat összevetheti az alperesi határozatban foglaltakkal, a felperesi hivatkozásokkal, és a jogorvoslati rendből következően az elsőfokú bíróság ezen értékelésének jogszerűségét a Kúria vizsgálhatja. A jogalkotó a perben felperes által megkérdőjelezett eljárással biztosítja, hogy érvényesüljön a kontradiktórius eljárás, az megfeleljen a felperes által hivatkozott EJEB elvárásoknak is. Nemzetbiztonsági minősített adatok esetén a felperes által idézett EJEB döntésekből sem vezethető le más elvárás a hatékony bírói jogvédelemre nézve.

Az elsőfokú bíróság valamennyi releváns felperesi előadást megvizsgálta, azokra reagált, indokolási kötelezettségének eleget tett. A Kúria a felülvizsgálati eljárást a rendelkezésre álló teljes iratanyag – közte kiemelkedő jelentőséggel a Kúriára bekért megismerési engedélyt érintő irat– alapján folytatta le.

A Kúria eljáró tanácsa – zárt tanácsülésen – a vitatott iratot teljes terjedelmében áttanulmányozta. El tudta végezni a szükségesség és arányosság tesztet, megállapíthatta, hogy a megismerési engedély megtagadásához kapcsolódó személyes kár mértéke nem tudja felülmúlni azon nemzeti minősítést, amellyel érintett adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezetne.

K.IV.40.428/2021/5.

I. Az olyan vonuláshoz való bejelentés, amelyik demonstratív voltában alkalmas arra, hogy a kisebbségekben, illetve az odatartozó személyekben az adott közösséghez való tartozásuk okán félelmet keltsen, megalapozza a gyülekezési jog gyakorlásának korlátozását.

II. Ha a gyülekezési hatóság részéről az egyeztetési eljárás során személyes meghallgatás szükséges, a felektől elvárható az időpont szükség szerinti egyeztetésében való kölcsönös és tényleges együttműködés.

A Polgármesteri Hivatal előtti köztér és parkoló munkaterülettel nyilvánítását illetően a Kúria vizsgálta az Alkotmánybíróság az 4/2007. (II. 13.) AB határozat indokolásának III. 3. pontjában foglalt szempontot, miszerint a közterület-használat feltételeinek módosítása nem lehet öncélúan csak a gyülekezési jog korlátozására irányuló.

A Kúria az alperesnek a 2018. évi LV. törvény (továbbiakban: Gytv.) 1. § (2) bekezdésére alapított érvét nem fogadta el, miszerint a közterületnek nem minősülő helyszínen az ingatlan tulajdonosának hozzájárulásával szervezhető gyűlés, és a Polgármesteri Hivatal előtti tér az önkormányzat tulajdona, erre alapítottan pedig a korlátozás jogszerű volna. Ilyen értelmezés mellett ugyanis értelmét veszítené a közhasználat, ami pedig mind az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 2. § 13. pontja, mind a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Kftv.) 27. §. a) pontja szerint fogalmi eleme a közterületnek.

Helytálló viszont az alperesnek az az érve, hogy az építési területtel nyilvánítás indokát, illetve, hogy azt milyen célból rendelték el, eleve nem kellett vizsgálat tárgyává tennie. Ha a felperes ennek okát vitatta, neki kellett volna bizonyítania állítása megalapozottságát. Az alperesnek a 1620-160/15/2021. számú ügyben lefolytatott eljárásának felhívása azonban erre nem alkalmas. Önmagában az a tény, hogy e korábbi határozat nem tartalmazta a közterülethasználat 1620-160/16/2021. számú határozatban jelölt indokát, nem jelenti azt, hogy az jelen ügyben nem áll fenn. Egyébiránt jelen pernek a 1620-160/15/2021. számú határozat nem tárgya, ezért a bíróság nem bocsátkozhat annak vizsgálatába. Márpedig a kérdéses területtel kapcsolatosan tényekkel a felperes nem tette kétségessé a munkálatok szükségességét vagy folyásának valóságosságát. A felperes erre vonatkozó bizonyítási indítványt sem tett.

Az alperesnek tehát azon rendelkezése, miszerint a Polgármesteri Hivatal előtti téren a statikus gyűlés nem engedélyezett, a fentiek szerint minősül helytállónak.

A lakóközösség multikulturális jellege veszélyeztetésének ténylegességét a Kúria szerint az alperes ugyanakkor megfelelően indokolta. A felperes szándékával, tevékenységével megalapozottan összefüggésbe hozható média és más nyilvános közösségi megnyilvánulások alapján a vonulással elérni kívánt célt és kockázatot az alperes elégséges konkrétsággal alátámasztotta.

Az alperes ezzel összefüggésben állapította meg a továbbiakban az ott élő lakóközösség összetételéről, hogy az érintett útvonalon jelentős számú nemzetiség, illetve kisebbség nincs, de vannak olyan lakosok a közvetlen környezetben, akik odatartozónak vallják magukat. A felperes érve, miszerint az alperes véleménye alapján ők a közbiztonság hiányára figyelmet felhívó gyülekezés miatt félelmet, riadalmat éreznek, valójában a rendőrhatalom negatív sztereotípiájára világít rá – nem megalapozott. Ha az alperes eltekintett volna ennek a tényezőnek a súlyához képest megfelelő értékelésétől, éppen azzal követett volna el jogsértést.

Minderre tekintettel a Gytv. 13. § (5) bekezdése szerint a gyűlés megtartása feltételeinek előírása a kereset által vitatott körben, annak ellenében, az alperes határozata szerint jogszerűnek minősül.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Polgári ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Kiadja: A Kúria Főosztálya

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csőke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András

Munkatárs: Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.